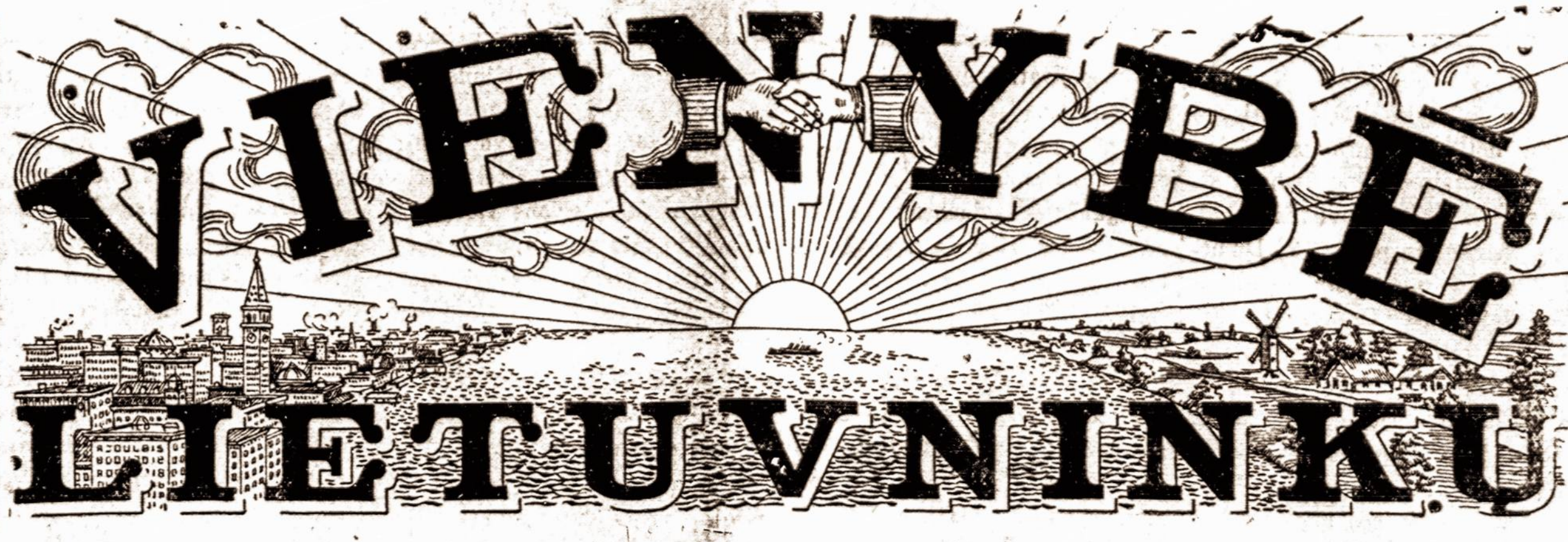

"VIENYBE LIETUVNINKU"
ISEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienyose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama is virsaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko uzrasymo, ne nuo Nauju Metu.
Appgarsinimy kairu klauskite raisku:
J. J. Pauksztis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries ... \$3.00
To Canada ... \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Pauksztis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 33.

Brooklyn, N. Y. 13 d. Rugpjūčio (August) 1913 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVIII

**TEATRAMS
PRASIDEDANT.**

Vasara beveik jau baigiasi. Dar du-tris išvažiavimai — piknikai ir vasariniai pasilinksminimai „užruks“ keliems mėnesiams. Prasidės įvairūs, margas ju dėjimas išmintinai miesto ribose. Prakalbos, referatai, teatrai, etc. — tai vis užstojančio sezono darbeliai. Teatrais visoje toje eilėje, be abejonės, užima vieną svarbiausiųjų (jei tik ne svarbiausią!) vietą. Todėl ant jo apsisostime kiek plačiau.

Nuolat kalbama spaudoj, kád mūsų teatras yra nu puolęs, taip sakant, randasi primitiviškame stovyje ir, kaip tokis, suprantamas daiktas, toli gražu neatsako savo tikslui. O juk teatros siekiai ir uždaviniai labai augsti ir prakilnūs — duoti žmonėms progą atnaujinti savo dvasišką spēką, užsimiršti nors valandėlei nuo pilko-prozainio gyvenimo, ir podraug gydyti visuomenę nuo negeistinių dabarties apsiereikšimų.

Dar žiloje senovėje graikai labai gerbė teatrą ir buvo apie jį labai augštos nuomonės. Tą galima matyti iš užsilikusio veikalio „Iviko gervės“. Turinys, aplamai imant, toks. Einant keliu, ant poetos Iviko užpuola žmogūdziai su mieriu atimti jam gyvastį. Tuo tarpu viršuje pasirodo gervės. Ivikas išleisdamas jau paskutinį kvapą sušuko: „Tegul šitos gervės bus liudytojais papildytos žmogūdzystės“. Praslinkus tulam laikui, piktadariai nukako poetos gimtajan miestan ir užėjo teatran. Perstatymas padarė iš juos tokį gilų įspūdį, kad jie užsimiršo kame esą. Pasigirdus ore gervių klegesiu, vienas jų visai netikėtai sušuko: „Iviko gervės!“ Ir tuo budu išdavė save, nes žmonės, išgirdę tą numylėtą vardą, tuoj metėsi ant piktadarių, kurie prispažino esą Iviko užmušėjais.

Shakespeare save „Hamlete“ irgi parodė teatro itekme ir dvasinį žmonių gyvenimą.

Tečiau, palikę viską tą šalyj, mes štaičiai perisime prie mūsų *lietuviškojo* teatro. Kaip ten nebutų, bet dabartinis mūsų scenos stovis visais atžvilgiais nepakenčiamai blogas. Jis nebegali užganėdinti ir ne labai daug reikalaujančios publi-

kos. Todėl, kad pritraukus žmones, rengėjams prisieina šalip vaidinimų suruošti dar kokį-nors kitą „prašmentinį“. Tas pridėckas tankiausiai išsireiškia, anot „amerikonų“ terminologijos, baliuose, tai yra šokiuose ir „nekaltime“ *bovijama si alkoholiu*. Drąsiai galima sakyti, juk tie pridėckai užima pirmą vietą, nustumdami vaidinimus užpakalin. Ir tokiu budu teatras, vietoje to, kad buti šaltiniu — tampa gryniausia pelke.

Iš to viso, kas augščiau pasakyta, pati savaimi ištekia išvada, kad panašiai tieskas nebegali. Reikia įteškoti kokio-nors išėjimo, kokių-nors keliu, kad išgelbėjus mūsų teatrą nuo galutinio puolimo. Reikia, galop, sutvarkyti jį. Bet kaip tas atlikti? Pirmu negu atsakyti į tą klausimą, mes mesime nors paviršutinį žvilgsnį į rengėjus bei aktorius. Kas esti vakarų iniciatoriai? Atsakas trumpas — įvairių-įvairiausių draugijos. Nes pas mus juk toli gražu lig profesionalų artistų, kurie ruošų vakarus ant „žut-but“...

Visoms draugystėms tankiausiai rupi tik vienintėlis dalykas — pasipelnymas iš vakarų. Tuo atžvilgiu išlaidos sumazinimos iki „minimum'o“, o įėjū laukiama „maximum'o“. Kitaip sakant, teatran žiurima kaip į melžiamą karvę — kad tik tai daugiau naudos gavus.

Dabar kaslink artistų. Pas mus, turbūt, išsireiškimas: „Vaidino mėgėjai, tai gi daug ko iš jų ir negalima reikalauti“, — greitu laiku įgys pilietystės tiesas... Perdaug jau tankiai tas vartojama.

Supratama, kad mėgėjai negali susilyginti su profesionalais, betgi visur ir visame turi buti ribos. Nuo blogiausio lig geriausiam yra daug pereinamų laipsnių. Jei mėgėjai neišgali pasiekti augščiausio laipsnio, tai tas dar nereiškia, kad jie turi apsisostiti ant žemiausio. Tokis mėgėjų ant vietos „tupčiojimas“ privedė mūsų sceną prie kokio tai „balagano“. Ir mes, vietoje vaidinimų, turime pasitenkinti „čysčiausios markės“ parodijomis ant vaidinimų!

Man teko Lietuvoje keliose vietose matyti sodiečių

vaidinimus. Stačiog patraukiančiai vaidino! Žiūrėk ir gerėkis. Kiekvienas judėjimas, kiekvienas gestas, balso intonacija, mimika — viskas savo vietoje.

Žinoma, nebe to, kad pas vieną-kitą nebutų klaidų (nuo to ir profesionalai neapdrausti), bet jos nezymios ir bendro išpuzdžio negadina.

Ir viską tą atlieka sodiečiai (su pagalba šiek-tiek nusimanančio scenoje inteli-gento-režisieriaus), kurie tankiai ne tik, kad pirmu kartu pasirodo scenoje, bet dagi nėra matę kitus vaidiniant! Kodel taip yra? Dvieju atsakymų negali buti — todėl, kad sodietis sąžiningai atsineša prie rolės: skaitos už šventą pareigą sekti režisieriaus nurodymus.

Gi pas mus į tuos „niekus“ neatkreipiama atidžios. Padaro vieną-kitą repeticiją (dažniausia — smagiam laiko praleidimui), išmoksta roles, anot žemaičių, kaip per miglą, ir su lengva širdimi eina scenon.

— Didelis čia daiktas! — protauja aktorius — kvailys nesupras, o išmintingas nieko nesakys...

Tai labai liudni faktai, betgi faktai.

Bet kokis receptas geriau tiktų teatro pagerinimui?

Mums matosi, kad prie da bartinio dalykų stovio teatro pagerinimas daug kuo priklauso nuo rengėjų. Draugystės neturi taip jau labai „muštis“ į bagotyštę, bet dalį gryno pelno skirti artistams, atlyginimui už jų triusą. Ypač dar jeigu jiems prisieina panaesti išlaidų teatro reikaluose —važinėjimasi gatvekariais ir tt.

Reikia isidėmėti vieną kartą ant visados, kad pigios mėsos — šunįs sriubą laka...

Toliaus, rengėjams privalety atkreipti daugiau domos į statomus veikalus. Nežinau kaip kitur, o pas chicagiečius labai madoje vaidinti iš „rankraščių“. Išverčiama kokį-nors žemosios rūšies komedijėlė ir tuoj velkama scenon. Vertimas dažnai nepanašus nė į tvorą nė į mieta. Nestinga, žinoma, ir originalių „veikalų“. Visokie, pasak rusų, „namie auginti“ rašytojai aprupina sceną savo nevykusiais tvariniais. Ištiesų, tuose tvariniuose idėjos bei minties nesuvaikys; jeigu jos ir yra, tai perdaug jau apvilktos „migla“ ir „rūku“. Trumpiau — tai tik

rinkinys tuščių žodžių, Pasekmės to viso aiškios: netikęs veikalas scenoje, artistų nesuprastas, daro į publiką sloginantį įspūdį. O tuo tarpu mes turime visą eilę neblogų sceniškų veikalų bei veikalėlių.

Paimkime nors patraukiančias komedijas Žemaitės, išdalies Vaišganto, ypač jo „Tiktai niekam nesaikyk“, galop tokius veikalus kaip — „Inteligentai“, „Švarkas ir milinė“, „Ponas ir mužikai“, „Ukanose“, „Du keliu“, — bet visų čia juk neišrokuosi!

Tečiau pati teisybė reikalauja pažymėti, kad svarbiausia atsakomybė teatro nepasisekime krinta visgi ant pačių artistų.

Vienok jeigu kiekvienas artistas bet artistė pasistengs suprasti savo rolę, taip sakant, įeiti į joją, tada vaidinimai žymiai pagerės.

Tiesa, mums stokuoja gerų vadovų-režisierių, betgi dideliuose miestuose galima surasti pusėtinai suprantančių scenos reikalus. Žinoma, ranka ranką mazgoja... Kitai negalima.

Gi mes turime viltį, kad gerb. rengėjai ir artistai, pradėdami šį naują sezoną, supras savo pareigas.

Vieni pasirupis sutvarkyti vakarus taip, kad butų ir vilkas sotus ir ožka „čiela“, tai yra, kad nebutų skaudžiami nei draugysčių nei artistų reikalai; — kiti gi pradės rimčiau atsinešti prie savo darbo. Tuo keliu bus prašalinti vakarai, paprastai rengiami ant „ura!“ Ir mūsų teatras, jeigu ir nepasieks Herkuleso stulpų, tai visgi nebus tokiam blogame stovyje, kaip dabar. Tuomet bus galima kitokią giesmę užtraukti...

Taip, mes tikimės, kad galų gale ir mūsų balsas pasieks savo tikslą: rengėjų ir artistų ausis!

Pagyvesim-pamatysim...
Kast. August.

tuvius rašoma. Mokslo Draugijai butų labai malonu, jeigu jai pasisektų surinkti savo rengiamuose namuose, kurie bus lietuvių Tautos Namais, panašių dalykų skyrių, kuriame galėtų atsispindėti ir Amerikos lietuvių gyvenimas. Todelei prašau visus tuos Amerikos lietuvius, kurie prijaunčia šitam mano sumanymui, kad jie teiktųsi prisidėti prie įrengimo tokio skyriaus lietuvių tautos muzėjuje Vilniuje. Reikalingi butų iš Amerikos nors paveikslai lietuvių ir lietuvių atskirų tipų, jų ūmynų, vestuvių, krikštynų, mokyklų ir mokinių, namų, kuriuose gyvena, štorų, grosernių, saliuų, bankų, ofisų, fabriku bažnyčių, vienuolynų kapinių, laidotuvių ir k.

Toliau reikalingos — fotografijos lietuvių veikėjų, susivienijimų seimų, įvairių draugysčių ir jų knuopų, draugysčių diplomų, jų ženklelių, įvairių medalių ir tt.

Visų tų, kurie turėtų tokių fotografijų ir norėtų jas atiduoti Tautos muzėjūn, prašau vislab siųsti „Tėvynės“ redakcijos adresu: New York, 307 W. 30th St.

Dr. J. Basanavičius,
L. M. Draugijos pirm.

Peržvalga.

Pigiai išaiškino. (P-nui J. S. Pruselaiciui). „Kad mokėčiau, tai tuoj prieš rašyčiau“, tarė mažai mokąs karštuolis socialistas.

„Moku ir parašysiu“, turbūt manė p. Pruselaitis ir šoka į pagalbą (kaip tas žemaitis. laike „atpuskų...“) mažai mokačiam.

Bet mūsų nuomonė parodo, kad ir p. Pruselaitis ne viską moka, už ko griebsi, — ne viską supranta, apie ką kalba.

Mes turime mintyje straipsnelį „Kodel taip yra“, tilpusį „Kovos“ N 30.

Nesigilijusite į visas smulkmenas mums daromų užmetimų, nes perdaug sugaištume. Antra vėl, toki polemika butų nenaudinga — nemažiau, kaip tik liejimas iš tuščio į nepilną...

Tečiau įdomu butų žinoti, ant ko pasiremdamas p. Prus. užmeta mums davatkos skraistę. Gal, pagal p. Pr. supratimą, užtenka pasakyti „Dievas“ — ir jau davatka...

Bet ypač mūsų domą traukia „argumentai“, kurie paaiškina, kodel darbininkų klasei sunku dabar gyventi. Tai esą todėl, kad „Vien. Liet.“ ir jai panašūs laikraščiai parduoda savo skaitytojus kapitalistų partijoms ir t. t.

Puikns preparodymas, nėra ko! Ištiesų tokia logika neverta

ir išesto kiaušinio. Toliau visi ne-socialistiški laikraščiai išvadinti laikraštपालािकीais. Tas tai jau paprasta dainelė. Turbut gerb. kritikai labai „užvirė širdis“ ir iš didelio jausmų sukilimo — nebusisvaldė.

Ir juoktumies iš to viso, žmones, jeigu nebutų taip liudna...
Ka.

// Suvalkų gub. Valstybės Dumos atstovo susikompromitavimas. Kun. Laukaitis, Suvalkų gub. atstovas, savo laikyta Dumoje kalba ne tik plačiai pagarsėjo, bet ir ne mažiau visos pirmėiviskosios ir liberalinės visuomenės akyse labai, net perdaug jau aiškiai save susikompromitavo. Toksai jo pasigyrimas savo valdžiai, kad lietuviai kunigai padėję jai laisvės metais „kramola“ naikinti, iškėlė jį ir pastatė kuoaiškiausioje šviesoje. Tapažiuri todėl Suvalkų gubernijos visuomenė į savo atstovą! Tai tikras patamsių galybės paukštis! — tokie paukščiai tik tamso metu išdrįsta prabilti. Net ir tuli Lietuvos kunigai piktinasi. Laukaitis neturėjęs tiesos sakyti visų lietuvių kunigų vardu, kad jie naikinę „kramolą“, nes laisvės metais tarp nukentėjusių buvę ir kunigų. Taip atsiliepė vilniškė „Viltis“.

Kun. Laukaitis matydamas, kad visuomenė kitaip žiuri į tą jo pasigyrimą, suskato neva teisingies ir aiškinties. Tuo tikslu „Viltis“ N 71 šiaip rašo: „Vilties“ N 67 prie mano kalbos, pasakytos Valst. Dumoje birželio 5 (18) š. m. radau prierašą, kuriame išreikšta pasigalėjimas, kad aš drįsęs viešai pasakyti, jog 1905 — 6 metų kunigai „uoliai padėję naikinti kramolą“.

„Redakcijos nuomone išeina, lyg kad „kramola“ butų kova del laisvės, bet taip nėra. (Ne mūsų redakcija, bet politikos laisvės priešininkai) paprastai pravardžiuoja kovą del laisvės „kramola“. — „Vilt. Red.“.

„Žodj „kramola“ aš esu pavartojęs tokia reikšme, kaip ją supranta rusų filologija. Rusų Mokslo Akademijos šleistasai žodynas, žodžio „kramola“ reikšmei aiškinti duoda rusų kalba šv. Rašto vietą, kur kalbama apie Barabą... — Barabas gali nebuvo joks karžygis - kovotojas del laisvės.“

Nenuostabu, visiškai nenuostabu, kad kun. Laukaitis kreipėsi anon senon gadynėn ir tenai susirado definiciją žodžio „kramola“ reikšmei išaiškinti. Tiktai gaila, kad šv. Lukošians neįsteigė dumos, kurioi kun. Laukaitis butų galėjęs net ir tos dumos vedėjo - pirmininko vietą įgyti. Moderninė gadynė žodj „kramola“ kitai supranta: kiekvienas kovotojas del laisvės yra vadina-

mas kramolninku. Jeigu tik Laukaitis būtų nepatingėjęs pasiklausti savo bendrų iš „prigręstų“ frakcijos, tai be abejo būtų sužinojęs, ką šiandien reiškia žodis „kramola“ bei kas per vieni tie „kramolninkai“. O kad kovotojus dėl laisvės vadina kramolninkais, to tai niekas nebeginčina. Štai ir „Viltis“ tą patvirtina:

„Anądien, dėdami prie Dumos atstovo kun. Laukaičio kalbos savo pastabą, mes nesigilinoje į kramolos etimologiją, tariant, mums ne galvoje buvo, ką tas žodis kadai reiškė. Antrą vertus, negi galėjome spėlioti, kaip geriamasai atstovas supranta kramolą. Mums buvo svarbu, kaip ją dabar supranta rusų visuomenė ir jos spauda, kaip, pagaliaus, supranta ją lietuviai. Juk paprastai laisvės priešininkų akys kramolinku yra tas, kas jiems nepageidaujamų politikos atmainų.“

Galų gale reikia pasakyti, kad visiškai nenustabu, jei kun. Laukaitis taip nelemtai save susikompromitavo, nes jį Dumoje išreikšė ne tik savo, kaip vienutės ideologija, bet visos šaltiniečių partijos ideologija. Gi šaltiniečių partijos ideologija gali būti visiems lietuviams, kurie tikrai interesuojasi lietuvių politikos judėjimu ir jos bėgiu, labai gerai žinoma. Mes žinome, kaip šaltiniečių partija atsisėdėjo į politikinę laisvės klausimus, kaip juos svarsto bei rėša ir kokio žvilgsnio į juos žvelgia. Bet, kun. Laukaitis, kaip Valst. Dumos atstovas, neatstovauja plačios Suvalkų gub. visuomenės, bet šaltiniečių partiją, skelbdamas Dumoje tos partijos ideologiją.

Politikos draugijų suvažiavimas. „L. V. S.“ paduoda šitokią pranešimą:

„Rugpjūčio 3 d. bus ant Rambynkalnio (Prusų Lietuva) didis lietuvių politikos draugijų suvažiavimas. Išrinktieji Landtago atstovai sakys kalbas, ir bus tariama apie visokius lietuvių politiškus reikalus.“

// **Atviras laiškas pp. Bulotai ir Keimui.** „L. Ž.“ N 72 tilpo žemiau paduotas p. P. Leono, buvusio 1-os V. Dumos atstovo, laiškas pp. Bulotai ir Keimui. Laiške kalbama apie dabartinį Dumos atstovą kun. Laukaitį ir kun. Juozapavičių, Kauno gub. rinišką, kuris neseniai išleido lenkų kalba knygutę „Vivos voco“ („Gyvuosius šaukiu“) apie praėjusius Dumos rinkimus.

„Kaikurie viešo mūsų gyvenimo atsitikimai ir teisybės jausmas verčia mane viešai prabilti į Tamstas.“

1 (14) d. spalio 1912 m. pasižiūrime apie atstovų rinkimus (žin. mano brošiuotė: „Lietuvių atstovų rinkimams pasibaičius“), Tamista, p. Keimui, būvai tos nuomonės, kad geriaus turėti iš didžiausių luomo atstovų dvarininką - endeką, nei kunigą, kad ir lietuvių. Aš ir kiti, kurie dalyvavo tame pasitarime, buvome kitokios nuomonės kaslink kun. Juozapavičiaus kandidatus. Dabar aš, perskaitęs kun. Juozapavičiaus brošiuotę „Vivos voco“, pilnai pripažįstu, jog Tamsta būvai padaręs tikrą prognozę (sprendimą - Red.) apie to vyro kandidatūrą, mes gi kiti klydome.

„Besitariant apie Suvalkų g. atstovo rinkimus, Tamsta, p. Bulota, tvirtina, jog jeigu tik pateks kunigas į atstovus, tai penkių metų laike jįsai sudis-

kredituos (pažemys - Red.) ir save ir kunigiją. Mes kiti su tuom netikome, manydami, jog gali ir kitaip būti. Dabar aš, perskaitęs kun. Laukaičio kalbas, kurias jis pasakė V. Dumoje, pilnai pripažįstu, kad ir Tamstai nusisekė prognozės apie šitą atstovą. Rodosi, užtenka tų kun. Laukaičio kalbų, idant visi persitikrintų, jog jam laikas grįžti Liepalingin, ar kur kitur klebonautų.“

„Teiktės priimti mano pagarbos žodžius. P. Leonas. Kaune 15 (28) - VI-13.“

// **Latvių dėkingumas.** „Draugo“ N 31 skaitome šitokią P. B. pranešimą:

„Visuotiname Latvių Mokslo Draugijos susirinkime Rygoje, liepos 2 d., vienu balsu likosi nutarta išreikšti dėkingumą „Annales des Nationalites“. 1) tapo pasiūsta telegrama šio turinio: „Išklausiui teisingus ir malonių žodžius, kuriuos teikėsi pasišvęsti mūsų tautai profesoriai Seignobos ir Meillet laikraštėje „Annales des Nationalites“, Latvų Mokslo Draugija skaitliuje 500 asmenų išreikšia jiems vienu balsu kuodidžiausią savo padėką.“

2) Latvių Mokslo Draugija išrinko pp. Seignobos'ą ir Meillet'ą garbės nariais, o p. Gabriariu korespondentu...“

// **Prie dienraščio įsteigimo.** „Liet. Žinių“ N 80 štai kas pranešama apie Lietuvos pirmiejių sumanymą įsteigti nuo pradžios 1914 metų dienraštį.

„Birželio 11/24 d. 1913 m. Vilniuje buvo pasikalbėjimas artimesniųjų „L. Ž.“ bendradarbių. Iš „L. Ž.“ administracijos apyskačios matyti, jog „L. Ž.“ ėmė jį skaičius kasmet auga, jog šio laikraščio išleidimas nors šiandien ir duoda nuostolius, bet tvirtai galima tikėti, kad ir „L. Ž.“, kaip jau dabar yra su „L. U.“, neužilgo apsimokės prenumerata ir apskelbimais.“

Iš redakcijos paaiškinimų pasirodė, jogei rašinių netruksita; net daug kas iš atsiunčiamos medegos delei vietos stokos reikalinga trumpinti arba ir visai atsisakyti spausdinus. Kaikurie laikraščio bendradarbiai stačiai atsisako „L. Ž.“ rašinėje, sakydami, jog maža vietos teesant sunku kas ilgesnio patalpinti. Žinoma, delei tokio straipsnių trumpinimo arba tiesiog atmetimo tarp rašytojų atsiranda nemaža nepatenkintų, o tai kenkia pačiam laikraščiui.

Tad kilo klausimai: 1) ar nereikėtų dabartinių kas antra diena einančių „L. Ž.“ formatas padidinti; 2) ar negalima būtų „L. Ž.“ dienraščiu pakeisti?

Kadangi nieks neabejoja, kaip reikalingas yra Lietuvai dienraštis, tai nutarta rupintis nuo 1914 m. pradžios dienraštis leisti.

Toliau paaiškėjo, jog dienraščiui leisti reikėtų sutverti tam tikrą savaranki bendrovę, kuri vestų visą reikalą atskirai nuo bendrovės, kurį dabar leidžia „Liet. Uk-ką“, kad reikėtų padidinti ir panaujinti ir pati laikraščio redakcija.

Tuom tarpn tokios bendrovės nariais sutiko būti: pris. advokatas Andrius Bulota, „L. Uk.“ ir „L. Ž.“ leidėja Felicija Bortkevičienė, d-ras Kaz Grinius-Grievičius, žinoma rašytoja Gabrielė Petkevičaitė, žemvaldys Kaz. Žilinskis, pris. adv. Jonas Vileišis.

Busimas dienraštis bus pavestas Lietuvos reikalams, prisila-

ky demokratiškos pakraipos, bet nepartinis.

Formatas ir kaina dar nėra pabaigintai nustatyta.

Organizacijos darbas tuomi tarpu pavestas trims žmonėms: adv. Andriui Bulotai, adv. Jon. Vileišiui ir žemvaldiui Kaz. Žilinskui.

Apskačiūs dienraščio išlaidas pasirodė, jogei reikalinga turėti ne mažiau kaip 10.000 rub. atsargos kapitalo. Pinigai šie nutarta surinkti pajais, po 100 rb. kiekvienas.

Kas nori pajininku bendrovės pasidaryti, užsimoka tuojau, jei negali viso pajaus, bent ketvirtą jo dalį t. y. 25 rub., duodamas kartu vekseli užmokėt likusią pajaus dalį iki balandžio mėn. 1914 m. Visiems pajininkams duodama tam tikri pakvitavimai. Pinigai bus laikomi Vilniaus komercijos banke arba 3-iojoj Vilniaus Kredito draugijoj. Už tuos pinigų atsako visi šeši augščiau paminėti dienraščio sumanytojai.

Pajai ir pinigai bus renkami iki spalio 1 d.; apie tą laiką bus padarytas visuotinas tikrųjų narių ir pajininkų susirinkimas, kuris išrinks bendrovės valdybą, revizijos komisiją, dienraščio redakciją, nutars dienraščio didumą, kainą, sustatys jo samatą ir kt.

Jeigu dienraščio nebus galima leisti, tai įneštieji pinigai ir pasižadėjimai (vekseliai) bus grąžinti.

Rupindamosi to sumanymo įvykdymu dienraščio komisija kreipiasi į plačiąją mūsų visuomenę, prašydama padėti atlikti šis svarbus darbas - atgaivinti lietuvių dienraštį, delko ir kviečia visus imti pajus iki spalio 1 dienos š. m. ir šelpti patarimais ir nurodymais.

Visi susirašinėjamai delei dienraščio reikia sinntinėti „L. Ž.“ adresu: Vilnius, Semionovskaja 10, pridedant prierasą „Dienraščiu“.

Lietuvių dienraščio komisijos nariai: A. Bulota, J. Vileišis, K. Žilinskis.“

Politikos savaitė

SUV. VALST. IR MEKSIKA.

Sumišimai Meksikoje nei kiek nesumažėjo. Nežiurint ant SUV. Valstijų grumojimų, nežiurint ant prez. Wilsono ir valstijos sekretoriaus Bryano pageidavimų, kaip Meksikos konsticijonalistai, taip ir federalistai visai nemano nusileisti ir užbaigti tą pražūtingą kovą. Meksikos užsienio ministeris A. Urrutha šiose dienose patvirtino, kad laikinai prezidentu būtų paskiriamas prezidentas Huerta jokiuo būdu neatsisakys nuo savo vietos ir nedaleis, idant kokio nors kito valstija, įvedusi Meksikon savo kariuomenę stengiasi savotiškai viską sutvarkyti. Šitokis Meksikos valdžios pranešimas labai nustebino prez. Wilsoną ir valst. sekr. Bryaną ir aiškiai parodė, kad SUV. Valstijoms gali prisieiti imties galingos spėkos, idant apsaugoti savonusius ir svetimtaučius Meksikoje ir įvesti ten tvarką. Washingtonan šiose dienose pribuvo gen. E. Hay, diplomatiškas konsticijonalistų agentas. Jis dalyvavo daugelyje mušų ir todelei galės vaidžiau nupiešti abiejų pusų kariuomenės stovį.

SUV. Valst. ambasadorius Henry Lane Wilson buvo galop priverstas rezignuoti. Jo vieton li-

ko paskirtas buvęs Minnesotos gubernatorius John Lind, kuris rugpjūčio 4 d. išvažiavo Meksikos sostinė, kad, užėmus paskirtą jam ambasadoriaus vietą, pasistengti šioki ur tokiu būdu įvesti ten tvarką. Jis yra gerai apsipažinęs su tos valstijos dalykų stoviu ir Amerikos valdžia labai jam pasitiki. Prieš važiuojant Meksikon John Lind turėjo ilgus pasikalbėjimus su prez. Wilsonu ir valst. sekr. Bryanu. Prez. Wilson suteikė jam plačias instrukcijas ir davė galutinius nurodymus, kaip jis turi elgtis su dabartine Meksikos valdžia ir kaip tur atsinešti prie konsticijonalistų vadų.

John Lind, taip sakant, reprezentuos Meksikoje prezidentą Wilsoną. Reik atminti, kad prez. Wilson vienintelį išėjimą mato Huertos rezignacijoj ir išrinkimo tikro visam kraštiu pageidaujamo prezidento. Taigi, naujo ambasadoriaus misija Meksikoje yra labai sunki, reikalaujanti didžio taktiško ir gabumo.

Kaip pranešama iš El Paso, Texas ir iš miesto Meksiko nuo rugpjūčio 6-7 dd. paskutinėse dienose ypač smarkūs susirėmimai tarp konsticijonalistų ir federalistų atsibuvo daugelyje vietų sekančiose provincijose: San Luis Patosi, Nuevo Leon, Koahuila ir Durango.

Rugpjūčio 3 d. federalistai Torreón'o mieste baisiai sumušė revoliucionierius: tai buvo vienas iš didžiausių mušų šioje Meksikos revoliucijoje. Pranešama net, kad liko užmuštas gubernatorius Ven. Karrantza.

Rugpjūčio 6 d. tulas biznieriš iš San Francisco M. A. Leach, kaip praneša iš Washingtono, prisieitė į valstijos departamentą platų pranešimą apie bausų konsticijonalistų žvėriškumą miest. Durango. M. A. Leach tris metus gyveno Chihuahuos ir Durango valstijose, o paskutiniu laiku pačiame Durango mieste ir tik liepos 31 d. pribuvo į San Francisco; kartu su juom sugrįžo iš Meksikos 81 amerikonas.

Anto jo pranešimo, užėmus Durango revoliucionieriams, kuriuos vedė g. Urbina, miestas keletą dienų buvo pilnai pavestas kariuomenei, kuri elgėsi, kaip nerėjo - plėšė krautuves, vogė įvairius daiktus, degino namus, kankino miesto gyventojus, šimtais gėdino moteris bei merginas. Žodžiu, kareiviai pasidėrė baisiais už žvėris. Žinoma, daug liks užmušta visai nekaltų žmonių, o jų tarpe ir svetimtaučių. A. M. Leach sako, kad jis neranda tinkamų žodžių, idant nupiešti visus Durango's miestą ištikusias baisenybes, kada jį užpūlė virš 4.200 įnirtusių kareivių. Jis tvirtina, kad visi tie kareiviai, visos tos meksikonų gaujos, kurias veda Karrantza Koahuiloi, o Zapata pietinėj valstijos dalyje, yra tik demoralizuotų žmonių minios, kurie nesisikaito su jokiomis taisyklėmis, nors ir prisidengia maderistų bei konsticijonalistų vardais.

Nors užėmimas Durango's miesto atsibuvo jau senai, tačiau apie tai nebuvo paduota tikrų žinių, ir todelei M. A. Leach'o pranešimas turi didžią svarbą. M. A. Leach sako, kad SUV. Valst. apie daugelį atsitikimų arba visai negauna žinių arba gauna neteisingas.

BALKANŪ KARAS. Iš Bucharesto rugpjūčio 4 dieną praneša, kad Rumunijos, Serbijos, Graikijos, Juodkalnijos ir Bulgarijos delegatai sataikos kon-

ferencijoje, visi vienbalsiai sutiko pratęsti tuolaikinę sandarą trims dienoms. Tasai tuolaikinės sandoros pratęsimas duoda progą plenipotentams apsarstyti Balkanų viešpatijų reikalavimus ir jų skirtus. Rumunijos ministerių pirmininkas, M. Madžoresko, sataikos konferencijos pirmininkas, įnešus sumanymą pratęsti tuolaikinę sandorą, pabriežęs jog pratęsimas bei konferencijos veikimas turi užsibaigti ligi pėtųjų dios.

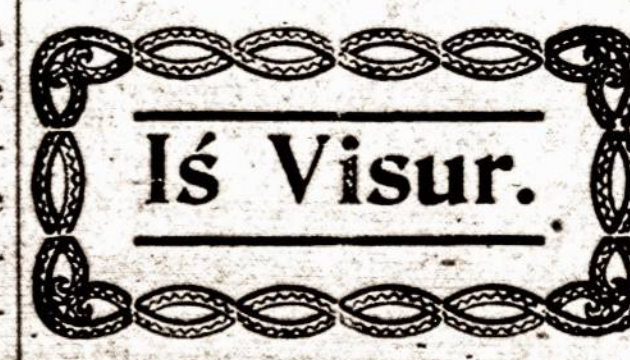
Galų gale seredoj, rugpjūčio 6 dieną praneša, jog tarp Balkanų pusiasalio viešpatijų įkurta sataika. Bulgarijos pasidavimas Serbijai, Graikijai ir Juodkalnijai priklauso nuo to, kad jį tarpą įsimašė Rumunija. Ligi vakar dienos karaliaus Ferdinando valdžia stengėsi pratęsti tarybas, bet Rumunija pagrumoji paimsimai Bulgarijos sostinė, jeigu tarybos bus ilgiau tęsiamos.

Sulig Amerikos generolo, Nelsono A. Milesio, kuris atkelioavo iš Sofijos į Londoną, pranešimu, Bulgarija nepaskelbus Graikijai ir Serbijai karo, bet tapus jįn įtraukta. Jeigu ne Rumunija, tai Bulgarija esą lengvai būtų su Graikija ir Serbijai apsidirbus.

Naujoji siena, sulig padarytos sutarties, prasidės nuo Struma upės į vakarus ir tęsis tarpupiu ligi miesto Strumico taipogi į vakarus, nuo tenai eis beveik per visą Struma klonį ligi Beles kalnų, o toliau beveik tiesia linija į rytus ligi upės Mesta. Tokiu būdu Bulgarijai pasilikis miestas Strumica, portas Lagos ir Ksanti (Xanthi), o portas Kavala teks Graikijai. Šitokios sienos pabrėžimas labai apyvelė Bulgariją, kuri dar tikisi, kad didžiosios galybės pakeis tą planą. Pilnų ir galutinųjų žinių apie planuojamas naujas sienas, kurios atskirs vieną Balkanų viešpatiją nuo kitos, dar nėra.

Rugpjūčio 7 dieną iš Londono rašo, kad įkurta balkaniečių konferencijos sataika esanti paremta ant tokio kompromiso pamato, kuris nei vienos tų viešpatijų nepatenkina, ir galįs kilti trečias Balkanų karas. Jeigu yra viena kuri jį patenkinta - tai tik Rumunija.

Iš Londono praneša, jog Europos galybių reprezentantai rugpjūčio 7 dieną Konstantinopolyje nutarė įsakyti Turkijai pasitraukti iš Adrianopolio, kurį atamano kareiviai atėmė nuo Bulgarijos iškilus karui tarp pačių balkaniečių. Diplomatiškas ratelis reikalauja nuo Turkijos, kad jinau pagerbtų pirmiau padarytą Londono sutartį. Ar priims Turkija tą Europos galybių reikalavimą, ar atmes jį, apie tai, parodys ateitims.

Musulmanų maštai. Rugpjūčio 3 dieną iš Kalkutos praneša, jog Cawporne betaisant gatvę išgrūvus dalis musulmanų bažnyčios. Delei to tai dangalyje Indijos vietų prasidėjo musulmanų brudėjimai ir maštai. Cawporne susidarius vietinių gyventojų, musulmanų, procesija, kuri nešdama juodas gėdulus vėluvas trunkė į bažnyčią. Prisiartinusi prie bažnyčios ėmė išgriausias plytas ir dėjo atgal.

Pasiryžus policijai išvaikyti besisireikmėjus musulmanų būrius, krito kelios dešimtys žmonių. Nuo policijos paleistų į minią žuvų

krito trylika žmonių, o trisdešimts sužeistų. Vienas policijantas nušautas ir keturesdešimts kitų sužeistų.

Castro Venecuolon. Paryžius, rugpjūčio 3 d. Paryžiečiai sako, kad Cipriano Castro sugrįžimas į Venecuolą nieka gero jai neduos. Nuo jo sugrįžimo toje respublikoje ir vėl atsinaujinsis neramumai, kurie prie prezidento Gomezo režimo buvę aptilę.

Vagis apvogė policiją. Iš Londono praneša, jog rugpjūčio 3 d. rytą vagis įsilaužė Southwarke į Borrow High gatvės policijos stotį ir išėmė iš pinigų spintos visus pinigus - 650 dol.

Vaistas prieš cholera. D-ras Pierre Roux, Pasteur Instituto direktorius, paskelbęs Mokslo Akademijai. Paryžiuje, apie išrastą prieš cholerinį serumą. Tą serumą jisai išbandęs ant beždžionių: visos beždžionės, kuriuos buvo užkrėstos cholera, pasveikusios. Žinoma, su laiku išras tokį serumą, su kurio pagalba pasekmingai bus galima kovoti su minėta liga, tačiau ar šitas d-ro Roux'o skelbiamasai serumas bus tuo tikroju prieš cholerinį serumu, kol kas sunku žinoti.

Oxygenas, kaip vaistas prieš beportystę. Paryžius, rugpjūčio 5 d. Francuzų laikraštis „Matin“ paskelbė, kad Villejufo asylymo daktarni Tuoluose pasisekė su oxygenu išgydyti du proto liga pradedančius sirgti.

Po pirmo įėriskimo abudu ligoniai pradėję sveikti. Abudu pacientai visiškai pasveikė ir išėję iš asylymo.

Ant „Times'o“, iš tų paskelbtų smulkmenų tiek tik galima sužinoti, jog su oxygeno pagalba galima pagelbėti tiems, kurių protas nuo didelio darbo yra nusilpnėjęs, kurių smagenų energija išeikvota.

Sako, kad tai sufragisčių darbas. Iš Londono praneša, kad North Devonshire rugpjūčio 5 d. rytą sudegęs Sir George Newneso rezidencija. Policija mano bene bus tai tik paprastas sufragisčių špōselis.

22 angliakasiu žuvo angliakasyklose. Glasgow, rugpjūčio 3 d. Iškilus Mavis klonyje Cadder Colliery kasyklose gaisrui, žuvo ten dirbusieji 22 angliakasiu. Iš visų ten dirbusiųjų tiktai vienas teišbėgęs. Viena našlė netekusi trijų savo sunų.

Amerikos tepliorius pasimirė. Paryžius, rugpjūčio 4 d. Iš Paryžiaus praneša, jog ant Marken salos, Hollandijoje, pasimirė Amerikos tepliorius, George Hitchcock. Jisai nukeliavo į Hollandiją su tuo tikslu, idant užbaigti kelio liką pradėtų pavekslų, kuriuos ateinančią žiemą rengėsi išstatyti vienoje Amerikos dailės parodoje. Hitchcockas buvo sparniu keleto dailės draugijų, kaip užsienio taip ir Amerikos.

10,000 gydytojų. Londonas. Rugpjūčio 6 dieną čia prasidėjo septynioliktas tarptautinis medicinis kongresas, kurin dalyvauja apie 10,000 gydytojų, iš visų pasaulio kraštų suvažiavusių.

Pirmasai posėdis to kongreso prasidėjo augščiau paminėtos dienos rytą Albert salėje. Susirinkimą veda princeas Arthuras iš Connaughto, kaipo karaliaus pavaduotojas.

Vien tik delei šito kongreso įsteigtas atskiras pačtos skyrius,

kurin jau susirinko apšėiai laišku bei telegramų.

Kadangi moderninis medikalis mokslas suspecializuotas bei išskirtas į daugelį šakų, tai kiekvienai jų prisiėis rupinties atskirais savo reikalais. Kongresas susideda iš trisdešimts dviejų sekcijų ir sub-sekcijų. Tatai šitos sekcijos bei sub-sekcijos ir svarstys kiekviena savo dalykus.

Daktarų uždūotis anot prof. Landouzy — „pailginti gyvastį bei sušvelninti mirtį“.

Didelis streikas. Milanas, Italijoje, rugpjūčio 8 d. Kaip laikraščiai škelbia, Milane iškėlis generalis streikas, kuris per pastarąsias dienas sustabdė viso miesto judėjimą. Streikiėrių skaitlius priaugęs nuo 10,000 ligi 150,000. Streiko pradžia kilus tarpe Lombardijos ir Piedmonto metalo darbininkų, kurie reikalavo, idant pakeltų visiems darbininkams mokeskis po pusę cento-valandai. Darbdaviai jų reikalavimą atmetė.

Italijos valdžia, kuri paskelbusi bei pradžėjusi nesikišti į darbininkų ir darbdavių nesutikimus, stengiasi sulaikyt visas žinias siunčiamas į užsienius sulig to streiko, apibudinančias tikrą dalykų stovį. Dideli buriiai kareivių sutraukti iš kitų centrų į šitą miestą. Miesto padėjimas dabar labiau panašus į kokią militarinę buveinę. Todel galima tikėtis, kad grynai ekonominė kova gali virsti politikine revoliucija. Taisai streikas sutraukė visus radikalinius bei progresivinius elementus.

Garsus italų anarchistų vadas, Malatesta, kuris ligi šiol gyveno Anglijoje, išvažiavęs iš Londono į Milaną paraginti uoliau veikti revoliucijinį elementą. Tulose gatvėse jau ir bėrakados sutaisytos sulaikymui kavalerijos, kuri baisiu furoru lekia į minią beginklių žmonių. Telefonų vielos nupjaustytos. Susinėsimai geležinkelio taipogi sustabdyti. Daugeilyje vietų ant geležinkelių sumesti rasti, o tulose vietose, kad nepraleisti traukinių, ant geležinkelio sugulė dideli buriiai moterų, kurios padeda savo vyrams kovoti už geresnį duonos kėsnį.

Anot surinktu Darbo Rumo žinių pereinu mėnesiu vien tik metalo išdirbystėse streikavo 40,000 darbininkų. Viso peeritu mėnesiu buvo septyniosdešimts septyni streikai.

Šitas pastarasis streikas jau palietė taipogi šitnos didžiulius miestus: Romą, Neapolį, Zenėvą, ir kitus. Italijos darbo federacijos grumojas ir rengiasi praplauti šitą streiką po visą Italiją.

Rumunijos ir Bulgarijos tarybos. Bucharestas, Rumunija, rugpjūčio 4 d. Taikos tarybos gan pasekmingai eina pirmyn, ir galima manyti, kad greitai laiku bus užmegsta sątaika.

Iš pirmo buvo pertrauktas karas ant 5 dienų, o paskui tą pertrauką pailgino dar ant 3 dienų; mat, geidžiamą viską apsvarstyti, išaiškinti ir užbaigti tą kruviną darbą. Bulgarija sutiko, idant Rumunijos rubežius eitų nuo vietos, gulinčios atstu į pietus nuo Balčik'o (ant Juodųjų jūrių kranto), pro Dubrič': (12 kilometrų į pietus) iki punkto, gulinčio 9 kil. atstu į vakarus nuo miesto Turunkai'aus, apie 40 myl. į pietryčius nuo Bucharesto. Pranešama taipgi, kad Serbija, Graikija ir Juodkalnija nutarė nereikalauti nuo Bulgarijos karo išlaidų apmokėjimo.

Krupo aferos atskaid. Berli-

nas, rugpjūčio 4 d. Iš tikrai informuotų šaltinių susekta, kad kaitzeris Vilhelmas yra labai užinteresuotas iš taip pragarsėjusio Kruppo aferos proceso. Jis gauna visas smulkmenas apie tą tamšų dalyką net važinėdamas šiaurinės Vokietijos pakraščiais.

Holandija be ministerių. Haaga rugpjūčio 4 d. Karalienė Vilhelma pavedė buvusiam teisių ministeriui Vanderlinden'ui sudaryti iš parlamento atstovų ministerių kabinetą. Iki paskutinių dienų visi pasistengimai sudaryti koalicijinį kabinetą neturėjo pageidaujamų pasekmių.

Sumišimai Venecueloje. Karakas, rugpjūčio 3 d. Nedėlioj iš šito miesto išėjo valdžios kareiviai, kurie greitai maršu traukia į mištų apimtas provincijas. Maištą, kaip žinome, sukėlė eks-prezidentas Kastro. Valdžios žinios praneša, kad sukileliai tapo sumušti Tachiro provincijoje du kartu butent, ties Orena ir Espinaro Kabballo.

Panamos paroda ir Europa. Berlinas, rugpjūčio 2 d. Nors vidaus dalykų ministeris neatsisakė oficiališkai nuo dalyvavimo tarptautinėje parodoje San Francisco'je mieste 1915 m., tačiau tvirtinama, kad Vokietija joje nedalyvaus. Vokietijos pėdomis, kaip pranešama iš tikrų šaltinių, mano eiti ir Austro-Vengrija. Taipgi atsaisako dalyvauti parodoje Anglija ir Rusija — Anglija iš priešasties kilusių kivirėjų delei Panamos perkasos, o Rusija iš priešasties sutraukimo prekybos ryšių su Šv. Valstijomis delei nepripažinimo Amerikos pasportų. Nemano taipgi dalyvauti parodoje Turkija ir visos Balkanų valstijos, nes jos yra labai nuvargintos karo.

10 metų sukaktuvės nuo išrinkimo popiežiaus Pijaus X. Roma, rugpjūčio 4 d. sukako lygiai dešimts metų nuo išrinkimo popiežiaus Pijaus X. Iš visų pasaulio dalių buvo prisiųsti laišakai bei telegramos su pasveikinimais ir linkėjimais, kaip pačiam popiežiui, taip ir katalikų bažnyčiai. Buvo gautos telegramos nuo Italijos karaliaus ir karalienės, nuo karalienės Margaritos, nuo imperatoriaus Franciško Juozapo, nuo kaizerio Vilhelmo, nuo Anglijos karaliaus Jurgio ir nuo Ispanijos karaliaus Alfonso.

Romos italų laikraštyje „Osservatore Romano“ pripildyti keli puslapiai aprašymų popiežiaus biografijos ir paimtų iš jo gyvenimo anekdotų; viskas gausiai iliustruota. Įžengiamajame straipsnyje Pijus X pavadintas populiariškiausiu popiežium, kurį gerbia ir šlovina visas pasaulis. Plačiai apie jį aprašyta ir kituose Romos ir kitų Italijos miestų laikraščiuose.

Portugalijos prezidentas mirė. Paryžius, rugpjūčio 5 d. Iš neoficiališkų šaltinių sužinota, kad šiose dienose mirė Portugalijos respublikos prezidentas Manuel'is de Arriaga, bet valdžia delei kokių-ten priežasčių nenorinti tulį laiką apie tai garsinti.

D-ras Danev'as suareštuotas. Londonas, rugpjūčio 5 d. „Times'o“ korespondentas praneša iš Bucharesto (Rumunija), kad Bulgarijos sostinėje, Sofijoje, pasklydo gandas, buk-Bulgarijos valdžia išdavusi paliepiamą uždaryti kalėjiman d-rą Danev'ą, buvusį ministerių premjerą ir vadą bulgarų taikos komisijos Lon-

done. Kaipio priežastį tokio valdžios pasielgimo, nurodoma slapstas išaikvojimas netikusiu budu valdiškų turtų.

Kruppo afero užbaigta. Berlinas, rugpjūčio 5 d. Oficierius Hague, vienas iš septynių patrauktų karo teisman už išdavimą paslapčių, prieš teismą prisipažino, kad jis išties išdavė penkias paslaptis Kruppo firmos Berlino agentui, Maks'ui Brandt'ui.

Apkaltintojas reikalauja žemos bausmės, nes ta visa afera turi menką reikšmę karo dalykuose.

Iš Venecuelos sumišimų lanko. Karakas, Venecuela. Prezidentas Gomez paėmė valdžios kariuomenės kamandą į savo rankas ir pasiryžo patraukti į tas vietas, kur daugiausiai veikia eks-prezidento C. Kastro šalininkai; po jo vadovyste yra virš 7,000 kareivių. Sukileliai tvirtinaisiai laikosi provincijose Falkon ir Tachira ir vakarinė valstijos dalyje. Valdžia ir abelnai visi gyventojai mano, kad greit revoliucijos judėjimas bus užslopintas.

Sufragistės veikia. Abergavenny, Wales (Anglija), rugpjūčio 7 d. Kovojančiosios sufragistės sudegino kriketo paviljoną ir padarė daug blėdies aplink gulinčiam parke. Ant palikto milžiniško plakato buvo padėtas užrašas: „Jei p-ni Pankhurst numirs, tai Lloyd George liks užmušiku“.

Užsimušė garsus orlaivininkas. Aldershot, Anglija, rugpjūčio 7 d. Parsivertus ant oro monoplano, žuvo visoj Anglijoj gerai žinomas orlaivininkas, pulk. S. F. Cody; kartu žuvo leit. W. Evans.

Sumišimai Chinijoje. Revoliucijos bangos Chinijoje vis dar neaprimo. Miestuose Shang-hai, Hong Kong, Kanton, Hankow ir kituose miestuose eina dar smarkūs mušiai. Taip, Kantone rugpjūčio 7 d. liko užmušta bei sužeista virš 500 kareivių. Beveik tas pats atsikartoja ir kituose miestuose. Vienok revoliucionierių spēkos eina vis silpnyn ir valdžiai, be abejo, greit pasiseks sumišimą numalšinti.

D-ras Sun Yat-sen, buvęs laikinasis Chinijos prezidentas, o dabar vienas iš žymesniųjų pietinių provincijų revoliucionierių vadų, persikraustė ant Formozos salos, kuri priguli Japonijai.

Iš Amerikos.

Maišto pasekmės. Iš Sacramento, Cal., praneša, jog apyinių rinkėjai streikieriai, iškilus maištui, užmušė advokatą Manwell ir du pavieto viršininku, o šešis šiaip žmones sužeidė. Californijos valstijos gubernatorių pasiuntęs į tą apielinkę, kur iškilo streikas bei maištas, tris kompanijos pėstininkų ir pulką kavaleristų. Už ginčus bei nesutikimus, kurie kilo tarp darbininkų, apyinių rinkėjų, ir darbdavių kaltina I. W. W. organizatorius. Ligi šiolei apyinių rinkėjams mokėjo po 1 dol. už šimtą svarų. Rugpjūčio 3 d. buvusiam darbininkų susirinkime nutarta reikalauti už kiekvieną šimtą svarų po 1 dol. ir 25 c. Jų reikalavimas atmesias. Prie apyinių rinkimo daugiausia dirba meksikiečiai.

Pabudo po dviejų mėnesių. Poni Clarence Andrews, 25 metų

amžiaus Penn Yan, N. Y. popieros fabriko savininko žmona, kuri išgulėjo per istisus du mėnesius apmirusiam padėjime, galų gale pabudusi. Per visą miegojimo laiką ją maitino su dudutės pagalba.

Katalikės prieš sufragistes. Liepos 4 d. Buffalo mieste vokiečių moterų Romos katalikų draugijos suvažiavime buvo svarstoma, kaip reikia kovoti su sufragistėmis, jų judėjimu bei reikalavimu lygių su vyrais balsavimo teisių. Tos moterų draugijos pagarbos prezidentė, poni Frey, savo prakalboje apie moteris sufragistes bei patį sufragizmą tarp kitko štai ką pasakė:

„Moterų judėjimą sumanė tos moteris, kurių pažvalgos yra galutinai pagoniškos. Jeigu jų reikalavimai bus įvesti gyvenimam, tai krikščioniškoji šeimyna turės užbaigti savo gyvenimo dienas, o moteriškės padėjimas pateks į pagoniją.

„Nors katalikų bažnyčia dar nepasmerkė moterų judėjimo, betgi katalikų gyvenimo filosofija yra tam priešinga. Dabartiniai neramumai keletoje valstijų jau suteikė moterims pilnas ukėsytes teises. Šitos tai moteris su pagalba baloto išplatintų blogą įtekme, jeigu prieš jas neatsistotų konservatiškų moterų spēka.“

Industrialistai į Wheatlandą. Rugpjūčio 4 dieną iš San Jose, Cal. praneša, jog per Los Angeles miestą perėję keturesdešimts apsiginklavusių vyrų, priderinčių į „Industrial Workers of the World“ organizaciją, kurie traukia į Wheatlandą, vėsti tenai iškilusio tarp apyinių rinkėjų streiko. Kitas toks pat industrialiečių skaitlius eina į tą pačią vietą San Joaquin kloniu.

Sako, kad „Bull Moose“ mirė. Detroito gyventojas, butent p. Ormsby McHarg, vienas Roosevelto vadų pereinotoje respublikonų nacionalinėje konvencijoje, sako, kad 1916 metais Rooseveltas ir vėl busias nominuojamas prezidentu respublikonų partijos, kuri butinai rinkimuos laimėsianti. Sunku betgi tikėti p. McHargo pranešavimui, kad progresistai atsiskyrė nuo savo pasiryžimų ir susidėtų su konservatine respublikonų partija.

Monoplano lenktynės su traukiniu. Washington, D. C. Signalų korpuso oficieriai aplaikė jau programą, kuriame pažymėtos visos smulkmenos busiančių lenktynių — monoplano (orlaivio) su traukiniu. Moisantio militarinis monoplanas „Bluebird“, kurį ves p. C. Marvin Wood, eis lenktynėn su specialiu Pensylvanijos geležinkelio traukiniu. Monoplanas pakilsias nuo Governors Island, N. Y. rugpjūčio 8 d. 4:30 val. ryto, ir pasivysias Elizabeth, N. J. traukinį, kuris eis į Washingtoną. Sulig pažymėtu programe reikalavimų, juodu tur sugrįžti į New Yorką tą pačią dieną — po pietų. Nuo New Yorko ligi Washingtono yra 225 mylios; jeigu viskas gerai pasiseks, tai traukinis nubėgs iš New Yorko į Washingtoną į tris valandas.

Beto, sulig paskelbtu planu, to traukinio vagonų (viso 10) stogai bus baltai nutepioti. Taisai pagelbės p. Woodui atskirti tą traukinį, su kuriuo jis lenktyniuoja, nuo kitų ton pačion pusėn einančių traukinių. Jis pasikelsias su savo orlaiviu apie 5,000 pėdų nuo žemės.

Galras. Pereitą utarninką

Athabasca mieste, Albertoj, iškilo didėlis gaisras ir nušlavė visą vaizbos centrą, padarydamas 500,000 dol. nuostolių. Visas taisy turtas, kurį gaisras prarijo, buvęs apdraustas maža suma — 75,000 dol. Apie 100 asmenų liko be pastogės.

Vižlai pagelbėjo surasti. Kirksville, Mo., rugpjūčio 5 d. Į šitą miestą atgabenti iš Springfield, Mass. vižlai padėję surasti ponios Ivy Chevalier ir jos dvylikos metų dukters nužudytoją. Jiedvi žytais kiausais, jiedviejų namuose rugpjūčio 4 dieną. Atgabentieji vižlai nuvedė policiją stacioną į Henry Thoringtono namus, ant kurio jau buvo puolęs nuožvalgas policijos žvilgis. Thoringtonas mėlinėsis prie ponios Chevalier, bet jinaį jį atstūmisi. Beto, tieson taipogi patrauktas suaugęs užmuštosios moteriškės sunus, Milburn Chevalier.

Paėmė nelaisvėn penkis amerikėnus. Rugpjūčio 5 dieną praneša iš El Paso, kad Chihuahua gubernijos viršininkams paliepus sumiti arba suareštuoti penki amerikėnai, Madero kompanijos viršininkai. Suėmimo priežastis simpatizavimas konstitucionalistams.

Suokalbė nužudyti Huertą. Iš Meksiko miesto praneša, kad rugpjūčio 5-tą dieną suareštuotas amerikėnas arklių pirklys. Jį kaltina už priderėjimą į kokią tenai žmonių grupę, kuri žadanti butinai nužudyti dabartinį Meksikos prezidentą Huertą. Vietinė policija suziņojusi iš esančių jos rankose dokumentų, jog ta grupė sumaniusi įsteigti tam tikrą fondą, kurin reikia sudėti 200,000 dolarių. Tie pinigai busias išmokėti prezidentu nužudytojui. Tarp tų aukotojų esąs ir tasai pirklys, Blumas. Tačiau patsai Blumas visa tai užginčina, ir sako, kad tai netiesia. Policijos surinktos informacijos esančios labai įvairios bei neaiškios ir todėl manoma, kad Blumas taps neužilgo paleistas. Delei to paties suokalbė suareštuota du meksikiečiai.

Kongresmanai susipešė. Washington, D. C. Pereitą savaitę New Varnum hotelyje, kur dažniausia susirenka pietinių valstijų kongreso šarnariai, tarp atstovo Roberto Thomaso iš Kentucky, ir H. C. Goodletto, atstovų rumo durų sargo, iškilo ginčas. Gerbiamejie atstovai nebeapsitenkindami maža tereiškančiais žodžiais, pradėjo kumščiomis argumentuoti. Galų gale nė kumstis nebepatenkino labiausia iširdusį Thomasą — išstraukė jisai lenktinį peilį ir smeigė į Goodlettą sužeidamas, tiesa nelabai, jam krutinė. Į tuos ginčus įsimašė senatorius James ir atstovas Heplin ir besiginčijančius perskyrė. Tuo viskas ir pasibaigė. Areštų nebuvo.

Thomasas, suvirš metai atgal, figuravęs panąšiuose ginčiuose su vienu laikraštinku.

Da nepaėmė New Yorko. New Londono, Conn. Iš tenai praneša, kad admirolo Badgero „Juodasai laivynas“, kuris teoretiskai stengiasi per Long Island Sound prisigriebti prie New Yorko, neįstengė dar to padaryti. Rugpjūčio 6 d. be niekur nieko prisieję tam laivynui tunoti ant vandens. Artileristai, kurie sutraukti į Fisher's Island ir Plum Island tvirtoves visą dieną žiurėjo į karo laivus, kurie daro manėvrus,

bet „karo ženklų“ nesimatė. Rugpjūčio 7 d. naktį iš tvirtovių leido vandens paviršiu šviesas, jieškodami laivų, kurie gali pasiryžti nakties laiku užpulti. „Juodasai laivynas“ susijungęs su nakties tamsa, slapstėsi nuo šviesos ir plaukiojo skaldydamas jūros bangas.

Draugas ipainiojo. Cleveland, rugpjūčio 6 d. Pavieto auditorius Charles Persteinas prisipažino, kad jisai su C. C. Meekinsonu, Henry pavieto auditoriu, taresi šiokiuo ar kitokiuo budu dasigauti į Ohio Tiesų Lygybės asociaciją ir išvogti takų įstato referendumo peticijas. Detektivai tikisi iškelti aikštėn didelį skandalą, kurin busias įtraukti žymūs valstijos viršininkai.

Užmušė šešis žmones. Marietta, Ga. rugpjūčio 6 d. Iššokus prekių traukiniui ties Noonday iš šinų tapo užmušti penki to traukinio dabininkai ir vienas valkanta (negras). Besiritant nuo pylimo susidaužė lokomotivas ir aštuoni vagonai.

Truksta darbininkų. Sakoma, jog Minnesota, Montana ir North Dakota val. reikalauja prie laukų nuvalymo daugelio darbininkų. Vienoje tik Moorhead apielinkėje reikalauja kokių 2,000 vyrų. Montana valstijoje, kur ne taip daug sėja vasarinių kviečių, reikalauja apie 800 vyrų, ir moka po 2 dol. ir 50 c. dienai. Abelnai, prie laukų darbų, valymo metu, moka nuo 2 ligi 3 dolarių dienai.

Sviestas brangsta. Chicago, Ill. rugpjūčio 6 d. Nežiurint to, kad Chicago miesto moteris moka tokią pat čienią už sviestą, kaip ir žiemos metu, sviestas dar pa-brango. Dabar mokama už sviesto svarą 35 — 38 c. Sulig Warehousemen's asociacijos paskelbimu, ledinuose sądėliuose sudėta su virš 65,000,000 svarų sviesto. Taigi, sviestas dedama į ledinuos sądėlius, o miesto gyventojai turi pirkti sviestą brangia čienia.

Senukas nušovė savo pačią. Montville, Conn. Nesenai šitame miestelyje gyvenantis Alb. Rogers, turintis 82 m. amžiaus, nušovė savo žmoną, 85 m. amžiaus senukę. Paskui senukas-piktadarys stengėsi patsai nusišauti, bet jam nenusisė — tik lengvai susižeidė. Priežastimi tos tragedijos buvo paprastas susibarimas.

Nukentėjo 30 žmonių. Sullivan, Ind., rugpjūčio 1 d. Jackson Hill kasykloje, kada 100 darbininkų rengėsi ją aplėisti, iškilo smarki gazo eksplozija, nuo kurios visi darbininkai parpuolė ant žemės. Ugnis apdegino 30 darb., iš kurių keturis mirtinai, o 20 sunkiai.

Moterų susivažiavimas. Washington, D. C. Rugpjūčio 14 d. atsisub moterų konferencija, kurioje dalyvaus moteris iš 10 valstijų, kur yra jau duotos moterims balsavimo tiesos. Dabar apie 4 milijonus moterų naudojasi šita tiesa. Laike konferencijos bus plačiai aptarta, kaip moteris tur tinkamiaus sunaudoti savo tiesas ir kaip jos privalo vesti agitaciją ten, kur dar moteris neturi balsavimo tiesų. Jau nuo pat šio mėnesio pradžios Washingtonan pribuna buriiai moterų, kurios lankosi ir apžiūri įvairias įstaigas.

Eksplozija angliakasykloje. Pottsville, Pa., rugpjūčio 1 d.

Eastbrook Colliery anglekasykloje atsitiko labai smarki gazų eksplozija, laike kurios liko užmušti 9 darb., o 25 sunkiai sužeisti.

Gelbėdamas vieną, ką tik nepražūdė 29. Hammond, Ind., rugpjūčio 4 d. Autom omnibuso šoferas, norėdamas aplenkti keliu einančią mažą mergaitę, taip smarkiai pasuko į šalį savo automobili, kad įvažiavo į šalįje kelio esantį ravą. Omnibusas, nustojęs lygsvaros, apvirto, prislėgdamas 29 ypatas, iš kurių vienas žmogus liko mirtinai sužeistas. Patsai šoferas taipgi liko sužeistas — jis gal nustoti regėjimo.

Anglija nori viešpatauti ant Atlanto vandenyno. Washington, D. C., rugpjūčio 4 d. Suvienytų Valstijų valdžia jokiū būdu negali pabaigti Panamos kanalo klausimą su Anglija. Apie tai daug jau buvo svarstyta, daug tartasi... Dabar Suv. Valst. valdžia gavo informacijas, buk Anglija mano įtaisyti ant Bermudo salos tvirtą stotį.

Tas reiškia, kad Anglija tuom kėsinais kontroliuoti visą judėjimą ant jurių vakarinę pasaulio dalį. Washingtone gi tą Anglijos pasielgimą, skaito už jos pasiryžimą sulaužyti Monroe's doktriną. Kada Anglija tvirtai atsirems ant Bermudo salos, tai tada būtina turi įvykti pamatinė permaina jurų politiko vakarinę pasaulio dalyje, nes reikia manyti, kad ir kitos Europos valstijos permainys dabartines politikos vadžias, idant užtikrinti sau liuosą veikimą ant vandens.

Iškyla nauja problema, butent, Suvienytos Valstijos turės gin ties iš dviejų pusių: su Japonija delei palaikymo savo supremato ant Ramiojo (Pacifio) vandenyno ir su Europa delei Atlanto vandenyno.

Stebėtinai vaikas. Racine, Wis., rugpjūčio 2 d. Vietinė policija nori duoti gerą atlyginimą tam, kuris suras būdą suvaldyti šešių metų amžiaus vaiką, Rišardą Tuklovskį. Vaikas bėgyje šių metų buvo jau suareštuotas 40 kartų, o rugpjūčio 1 d. jis vėl iškirtu naują „šposą“. Liepos 31 d. vaikas pradingo iš savo tėvų namų; tėvai davė žinią policijai. Rugpjūčio 1 d., anksti ryte, šv. Lukošiaus ligonbuočio prižiūrėtoja įėjo į kambarį, kur nebuvo ligoniu, o stovėjo vien tik gražiai parengtos lovos. Kaip ji nustebo, kada vienoje iš tų lovų surado ramiai miegantį vaiką. Apie tai ji tuoj pranešė policijai, ir pasirodė, kad tas vaikas — tai Rišardas Tuklovskis, kuris niekam nepastebėjus įėjo į ligonbutį ir surado nakvynėi taip elegantiškai parengtą lovą. Tėvai nežino, ką reikia daryti su tuom stebėtinai „gyvu“ vaiku, nes jis kas dieną — kita sumano kokią nors „baiką“.

Iš Rusijos.

Laikraščių vargai. Peterburge šiomis dienomis sustabdytu du darbininkų laikraščiu: „Luce“ ir „Pravda“. Abu juodu buvo daug kartų baudžiamu, kuo ne kas savaitę. Jų redaktoriams nekarta ir sėdėti prisiejo. Bet nežiurint į tai, kad tie du laikraščiai ir daug pinigų pabaudoms mokėti išleis-

davo, jiedu vis delto neblogai laikėsi, nes darbininkai juos remdavo. Dabar juodu valdžia sustabdė ir bus teismas, kuris nutars, ar visai uždaryti jiedu, ar tik bausmę uždėti. („L. Uk.“)

Miškai dega. Archangelsko gb. pradėjo smarkiai degti girios. Gesinti siunčiami pasamdyti darbininkai ir kareiviai. Pinežsko paviete ugnis apėmusi apie 20 tukst. dešimtinių. („L. Uk.“)

Streikai. Nikolajeve streikuoję apie 7 tukstančiai darbininkų, kurie dirba prie laivų statymo. (Liet. Uk.“)

Rygoje taip-pat nemaža streikuojančių. Kai kurie Rygos laikraščiai net spėlioja, ar tik nerengiama ten visuotinas streikas. („Liet. Uk.“)

Ledai. Odesos paviete ledų išmušta apie 3100 dešimtinių javų. Nuostoliai ešą per 78 tukstančius rublių. („Liet. Uk.“)

Kiek bepročių yra Rusijoje? Iš valdžios apyskaitų matyti, kad 1911 metais įvairiose prieglaudose ir ligonbuočiuose visoj Rusijoje buvę su viršum 100 tukstančių pamišėlių. Bet reik atminti, kad toli gražu ne visi bepročiai randa sau prieglaudą; veik tiek pat jų pasilieka tarp žmonių ir vaikiojasi po svietą. Taigi viso labo tokių ligonių Rusijoje esama apie 200 tukstančių. Išgija pas mus tik ketvirta dalis visų bepročių. Bet ar ilgam išgija tie ligonijis, apie tai valdžios žinios nepapėmyta. („Liet. Uk.“)

Susirėmimas ukininkų su žemsargiais. Stavropolis. Novogorjevsko bažnytkiemyje laike jamarko ukininkai susirėmė su žemsargiais. Du ukininku užmūšta, keli sužeisti, tame skaičiuje ir vienas žemsargys. Suimta 16 ukininkų. (Liet. Žin.“)

Andros. Novočerkasko gub. lietus su ledais išmušė 5000 deš. sėjos. Kišinevo gub. 2500 deš. sėjos. Nuostoliai siekia iki 200,000 rb. („Liet. Žin.“)

Valdžia uždarė katalikų draugijas. Kijevas. Vinioje uždaryta labdaringa draugija. Administracija uždariusi taippat katalikų vaikų prieglaudą Derežnos miestelyje. („Liet. Žin.“)

Miškai dega. Kologrivus. Nuo didelių, daugiau negu 40 laipsnių, karščių užsidedę valdžiai ir pašaliniems žmonėms prigulinti miškai. („Liet. Žin.“)

Policmeisterio užmušimas. Nižnij - Novgorod. Miesto policijos valdybos namuose revolverio šuviu užmuštas policiemeisteris Frimmerman. Užmušėjas — tik ką prašafintas per gubernatorių nuo tarnystos miesto antstolis Korėagin. Policieisteris liko užmuštas savo kabinete. Atlikęs žmogžudystę, Korėagin tuoj nuvažiavo pas teismo tardytoją, kur jis ir liko suareštuotas.

Darbininkų streikai. Lodz. Pasakutiniu laiku labai sujudo šio miesto darbininkai. Neseniai sustreikavo virš 55,000 darbininkų, dirbančių 164 dirbtuvėse.

L. Tolstojaus raštai. Maskva. Teismo palata išleido nutarimą pilnai sunaikinti 1-ą, 2-ą ir 3-čią L. N. Tolstojaus veikalų tomus, išleistus Gorbunovo. Kriminališkas apkaltinimas Gorbunovo panaikintas.

Kaip elgėsi V. Dumos atstovai. Peterburgas. Dienraštis „Rossija“ padavė labai įdomias žinias, kurios rodo pasibaigusios sesijos Dumos atstovų pasielgimą. Šitos žinios paimtos iš paskutiniosios Dumos atskaitos, kur pranešama apie Dumos pirmsėdžio pastabas, padarytas atstovams.

Butent: 1) Puriškevič buvo pertartas bei sustabdytas kalboje 36 kartus; 2) Novickij — 11; 3) Čehenkeli — 10; 4) Čeheidze — 9; 5) Markov 2-as ir Karaulov po 8; Rodičev, Kerenskij ir Zamyslovskij — po 6; 7) Šingarev ir Skobelev — po 5; Milukov, Badajev ir Malinovskij — po 4 ir t.t.

Kaip matome pirmą vieta užima visiems žinomas Puriškevičius; priegtam vieni pertarti ar sustabdyti kalboje už perbjaurių šmeižimą pirmieji bei kolonijos, o antri — už teisingą nupiešimą valdžios bei jos šalininkų darbelių.

Moksleivių sauzudystė. Peterburgas. Neseniai apšvietos ministerija padavė žinias apie sauzudystę tarpe moksleivių 1911 m. Iš viso nuzūdė 155 yp.; kėsinosi nuziudyti 91 yp. Sulig atskirų mokslo įstaigų kategorijų tie nuziudymai bei pasikėsinimai taip padalyti: žemosios mokyklos — 42, vidurinės — 178, augstosios — 16. Iš abelno skaitliau 246 sauzudysčių ar pasikėsinimų tarpe nusizūdusių buvo 107 vyrai ir 48 moteris, o tarpe pasikėsinusių nuziudyti — 59 vyrai ir 33 mot. Artimiausias nuziudydymo motyvais buvo: nervų bei proto ligos — 58, mokyklos priežastis — 38, mokyklos sąryšyje su naminėmis — 24, naminės — 30, romantiškos — 17, įvairios — 75.

Dam. Macochas serga. Lodz. Dam. Macochas, kuris dabar atlieka kalėjime bausmę, smarkiai susirgo tuberkuliozu. Gydytojai tvirtina, kad jis ilgai nebegali gyventi.

Sudėgė Makarjevo vienuolynas. Peterburgas, rugpjūčio 4 d. Pranešama, kad plačiai žinomas iš istorinio atžvilgio miestas Makarjev ir jame esantis senoviškas (dar nuo 14 šimtmečio) vienuolynas apimti ugnimi. Mieste gyventojų priskaitoma apie 1,500. Seniau jame atsibudavo kasmet didelis kermošius, kuris dabar perneštas į Nižnij-Novgorod.

IŠ LATVIJOS.

Senos iškasenos. Berlyno archeologas Dr. M. Ebert atlikęs Hiršenhofa kolonijoje (Lyzv. g., 40 verstų nuo Kokenguzeno) kasinėjimus ir užėjęs įdomius senovės daiktus. Pasirodė, kad taip vadinaime Kapų lauke, kuris dabar apdirbamas, nekuri daiktai išjudinti iš savo pirmutinių vietų. Dalykas eina, kaip rašo „P. Ceit.“ apie 6 senlatvių kapus nuo taip vadinaimo geležies laikmečio, kurs tęsiasi nuo 1-8 amžiaus po Kristaus užgimimu. Daleidžiama, kad jau prieš tautų judėjimą Lyvžemės (Vidžemės) pietų dalį apgyveno lietuvių-latvių kilmės. Kapinėse rasta anglių liekanos, bet žmonių kaulų neberasta. Rasti daiktai visi geležies: kirviai, ginklai, peiliai ir tulas papuošalo daiktas, kaklo grindis; lig šiol Baltijoje rasta tik bronzo kaklo grandis. Iškasenos Dr. Ebert atlikęs Baltijos istorijos ir archeologijos drau-

gijos užduotyje. Hiršenhofe iškasti 6 kapai ešą užvis seniausieji, lig šiol užėiti, latvių kapai.

Baltijoje apšvieta stovi augščiau, negu visoje Rusijoje. Rusijoje iš 1000 žmonių yra 229 mokaiečių skaityti ir rašyti, tutarpu Baltijoje iš 1000 gyventojų: Estijoje yra 799, Livžem. — 777 ir Kuršo gub. — 709 žm. t. y. 75% visų gyventojų.

Meiranas. Anot „Latv.“, savinierius Jan. Pavlikas ir žemės savininkas Rygoje pajurėje Indrikis Priede rengia naują akcijinę draugiją del gintaro (burkštino) rinkimo ir apdirbimo Baltijos krašte. Prekybos ir pramonijos ministerijos leista jiems pajieškoti teritoriją ant 60 ketvirtainių verstų valdžios žemės Baltijoje. Gintaro apdirbimo įstaiga jau veikia nuo senai Palangoje (tulo žydo), Prusovos gi gintaro pramonija yra paėmus į savo rankas Vokietijos valdžia. („R. G.“)

Mintauja. Birž. 29 d. gubernijinė valdyba užtvirtino Ežerės visuomeniškosios draugijos įstatus ir paliepė uždaryti Dunalko visuomenišką draugiją „Jaunatne“, Vindavoje.

Ikakulis. (Livž. g.) 4 d. liep., 11 v. vak. pas rusų šventiką, jam pinigų beskaitant įėjo 2 elgėtu. Šventikas padėjęs pinigų — 1200 r. į spinta, paliko juos, o pats nuėjo į kitą kambarį smulkių pinigų, kuriuos sugrįžęs jiems ir atidavė. Elgėtos padėkavoje išėjo. Šventikas norėjo baigti suskaiityt pinigų, bet jų spintoje jau neberado. („R. G.“)

Muzikališki kryžiai. Po Rygą vaikštinėja iš kasžin kur atvykęs (žmonės kalba, buk iš Varšavos ar Čenstakavo) žmogus, muzikališkų kryžių agentas. Jis medinėje skrynelėje nešiojasi pusės aršino ilgio medinį, geltonai nuzalatytą kryžių, kuris išrodo visas kaip reik kryžius, tiktai kryžiaus kojoje, vieną šriubelį pasukus, o kita pajūdinus, griežia muzika, kaip antai budinaieio laikrodėlio... Agentas pasakoja, buk tai tikrasis Jėzaus Kristaus kryžius, prieš pat Jo atsielėlimą iš numirusių, taip-pat griežęs... Kas minėtą kryžių užsisako, turi įmokėti agentui 150 kap. Kryžius ateisias tik po 6 savaičių, tuomet dar reikės primokėti 5 r. Taigi „muzikališkasis kryžius“ atsiesias viso labo 650 kap. Kas minėtą kryžių nusipirksias, už tą busią kasinėsi mišios. Pelnas eisias Ukmergės bažnyčiai. Muzikališkų kryžių agentas, nenorientiems jo pasakoms tikėt, parodas Varšavos, Odesos, Ukmergės ir kaikiurių Rygos kufingų laiškus bei parašus. Iš viso matyti, jog tas agentas — apgavikas.

Žinoma, kryžius — visuomet palieka kryžium. Jame įtaisyta muzika, kuri greitai gali sugesti, geriau pritinka į tokį alaus kriuzą, kokį vartojami turtinguose viešbučiuose. Dėjimas kryžium muzikos — yra paties kryžiaus išjuokimas; o pardavinėjimas panašių kryžių — begėdiškas išnaudojimas. **Girios samana.** („Ryg. N.“)

„Mitrols“. K. J. P... Ozolinas 10 metų darbavosi darydamas visokių tyrinėjimus ir mėginimus, kol išrado gerą vaistą nuo blaikių, kurį praminė „Mitrols“ Šis vaistas vienintelis pasaulyje, kuris ant visados išnaikina blakes, nekenkia žmogui nė naminiams gyvuliams bei paukščiams, nenupašo sienų, lovų, baltimų ir tt **Pasūtę žuvis.** Pasakutiniu laiku pasirodo vis daugiau pasiu-

tsių šunų Rygos gatvėse. Pasirodo, jog kovai su šunų vaikiojimusi nieko gero nedaro. Nors icliai ir važinėja su savo vežimu, bet šunų visur pilna. Buvo tokių atsitikimų, kad gatvėje suėmus besivalkiojantį šunį, bet itliui šeiminkė iteikia keletą kapeikų, vėl šunelis po gatvę be antspukio vaikiojasi, kuris su laiku pasiunta ir aprieja žmones.

Nauja akcijinė draugija. Inžinierius Jan. Pavlikas ir žemės savininkas Rygoje pajurėje Indrikis Priede rengia naują akcijinę draugiją del gintaro (burkštino) rinkimo ir apdirbimo Baltijos krašte.

Prekybos ir pramonijos ministerijos leista jiems pajieškoti teritoriją ant 60 ketvirtainių verstų valdžios žemės Baltijoje. Gintaro apdirbimo įstaiga jau veikia nuo senai Palangoje (tulo žydo), Prusovos gi gintaro pramonija yra paėmus į savo rankas Vokietijos valdžia. („R. G.“)

Mintauja. Birž. 29 d. gubernijinė valdyba užtvirtino Ežerės visuomeniškosios draugijos įstatus ir paliepė uždaryti Dunalko visuomenišką draugiją „Jaunatne“, Vindavoje.

Ikakulis. (Livž. g.) 4 d. liep., 11 v. vak. pas rusų šventiką, jam pinigų beskaitant įėjo 2 elgėtu. Šventikas padėjęs pinigų — 1200 r. į spinta, paliko juos, o pats nuėjo į kitą kambarį smulkių pinigų, kuriuos sugrįžęs jiems ir atidavė. Elgėtos padėkavoje išėjo. Šventikas norėjo baigti suskaiityt pinigų, bet jų spintoje jau neberado. („R. G.“)

Korespondencijos.

JERSEY CITY, N. J.
Rugpjūčio 3 d. čion įvyko Lietuvių Imigracijos Sėlpimo Draugijos board direktorių susivažiavimas. Posėdyje dalyvavo iš 9 direktorių tik 6. Svarstyta daugelis dalykėlių, — daugiausia apie draugijos išlaidas ir jos organizatvinę pusę.

Iš raportų čion esančio Centro Kom. pirmininko S. Jankaus ir sekretoriaus A. M. Stanelio pasirodė, kad mus atstovavęs kaslegarnėje p. Staknevičius, baigdamas tarnystę daro didelius nesmagumus draugijai ir nežiuri savo pareigų, todėl direktoriai įgaliavo Centro Kom. paliausot p. Staknevičių nuo pildymo atstovo pareigų, kaip galima greičiau.

Toliaus buvo svarstoma, ką nuskirt p. Staknevičiaus vieton. Pasirodė, kad atsiskukusių kandidatu užimt tą vietą yra net 12. Suprantama, kad iš jų visų ne visi tinka tam darbu. Daug kalbėta apie tai, iki ant galo nepapsistota ant vieno, butent p. J. Undžiaus, kuris atrastas tinkamiausiu (5 balsais prieš 1), ir jis tapo nuskirtas tam darbu. **P. N.**

NEWARK, N. J.
Nors vasaros laiku ir šilta, bet lietuviai randa sau progą pasiilksminti. Tankiai parengia išvažiavimus į girias, piknikus į parkus ir kitus naudingus pasibovijimus. Nors nekuri į tą viską šnairiai žiuri, sakydami, kad per daug tų išvažiavimų, nes, girdi, jie visą biznį išvežę iš miesto, tečiaus visur turim tokių, kurie niekuom neužgainėdina. Bet, žiu-

rint iš geresnės pusės, tokie pasiilksminimai atneša daug gero lietuviams, nes žmogus, apleidęs miestą ir karštas gatves, jaučiasi linksmesnis ir smagesnis, o tas prisideda prie sveikatos palaikymo bei jos pakėlimo; galop, pasiilksminimai suteikia progą suieiti į pažntį ir pasikalbėti tautiškoje dvasioje, kitiškiu budu labai sunku padaryti.

Newarko lietuviai progresuoja — rengia pasiilksminimus, kaip bažnytinės, taip ir laisvės draugijos, vienos pas kitas lankosi, ir negirdėti jokių pravardžiavimų; žodžiu sakant, elgiasi kaip privalus elgties tikriems lietuviams. Tarpe jų viešpatauja kuodidžiausias sutikimas. Apie vieną tųpikni kū noriu šiek-tiek plačiau pakalbėti. Jis atsibuvo liepos 26 Kollosseum parke. Jį surengė Lietuvių Jaunuomenės K. P. Klubas. Šitas vakaras buvo parengtas viename iš gražiausių Newarko parkų. Nors vakaras ir oras buvo labai dailus, bet publikos susirinko neperdaug, nes pirmą kartą lietuviai buvo pakviesti šiton vieton. Kaslink pačios vietos, tai ištiesų ji puiki: dailūs medžiai uždengia saulės spindulius, ir žmogus randa spagiame pavėsyje; švarūs stalai ir suolai, salė gražiai išma-lytvota: šur tik pažiuri, visur kuodidžiausia tvarka ir vieta labai ruminga.

Publika užsilakė labai ramiai, nes tvarka buvo vedama ne per rengėjus, bet paties parko savininko: tas, berods, nekuriems nepatiko — sako, kad viskas buvo prižiurta perastriai.

Ziurint iš finansiškos pusės, negalėjo būti reikalingo atlyginimo rengėjams, nes labai brangiai viskas atsejo; už pačią vietą užmokėta labai augšta kaina. Bet publika buvo užganėdinta — tas aiškiai buvo matyti. O kaip girdėti iš klubo šnairių, — jųjų tikslu yra vien užganėdinti publika, nežiurint iškasėlių. Čion nenoriu jų pagirti, nes jie yra tuom atsiųmėje, ko niekas neužgis. Taipogi nepersenai šitas klubas atidarė rūmuos ant Warwick Str., kur dabar laiko susirinkimus, pasiskaitymus, o su laiku mano ir knygyną įkurti.

Klubas gyvuoja apie 5 metus, bet, dirbdamas energiskai ir su viltimi ant šviesios ateities daug jau nuveikė ir dinkčiai nužengė pirmyn. **Newarkietis.**

ROCHESTER, N. Y.
Rugpjūčio 4 d. TMD. 52 kuopa turėjo savo pusmetinį susirinkimą. Susirinkimą atidarė kuopos pirmininkas, S. Klimaitis. Pirmiausiai buvo duoti viršininkų raportai — raportai pasirodė be klaidų. S. K., kaip pirmininkas, savo kalboje labai dailiai nupiešė TMD. siekius bei tikslą, ragindamas kiekvieną lietuvi ar lietuvaite prisidėti prie tos naudingos draugijos.

Toliaus buvo svarstomi TMD. reikalai; nutarta kiek toliaus suleisti teatras. Nors pirmians buvo sumanyta lošti „Kražių skerdynės“, bet, negavus reikalingų knigučių, tas sumanymas negalėjo įvykti.

Kuopos pirmininkas S. K. jau per keletą susirinkimų aiškino apie reikalingumą apvaikšioti sukaktuves 20 m. nuo Kražių skerdynių ir 120 metų nuo Simano Daukanto gimimo (1792—1864). Galutinai liko nutarta parengti vakarėlį, kuris bus padabintas deklamacijomis, dainomis ir prakalbomis; įžanga visiems bus dovana. Toliaus buvo svarstomas klausimas: ar prašyti į Rochesterį gerbiamuosius svečius, d-rą J. Bas-

naviečių ir V. Dumos atstovą M. Yčą. Nutarta pakviesti jiedu į savo koloniją, o sutvarkymui to viso dalyko ir prisirengimui tinkamai priimti svečius tapo išrinkta tam tikra komisija.

Į šitą susirinkimą „Lietuvių Rastelis“ (L. R. tikslas — lošti teatrą) buvo atsiuntęs du delegatus su tikslu prašyti, kad TMD kuopa priimtų „L.R.“ savo čarterio globon. Mat, pirmiausia „L.R.“ buvo prisidėjęs prie LSS. kuopos, bet kokių ten nesuspėjusių dely liko iš ten prašalintas. TMD. kp. „L. R.“ priėmė.

Mūsų TMD. 52 kuopa gan skaitlinga sąnariais — ji turi jų virš 100; tokis puikus kuopos stovis — tai energingas pirm. S. Klimaičio ir kitų narių veikimas.

Šiuom laiku rochesteriečiai gali pasigirti vestuvėmis — beveik kiekvieną subatą atsibuna vestuvės. Čia paduosiu mažą atsitikimėlių iš galicijonų gyvenimo. Šiose dienose tulo galicijono atsibuvo vestuvės; po šliubo ant „nelaimės“ atsirado tik-ką iš tėvynės atkeliavusi jaunikio žmona. Pamačiusi savo vyrelį prie „svodbinio“ stalo, pasiūkė su draugais gužkuočius, kurie tuoj jaunavedžius nutarabanijo į belangę; nuotaką greit paleido, o jaunikį paliko. Iš lietuviams reiktų turėti panašų atsitikimą savo atmintyje.

Sarkabala.

CAMBRIDGE, MASS.

Rugpjūčio 2 d. šv. Cielijos choras pobažnytinėje svetainėje buvo parėngęs koncertą naujai lietuvišką kolegijos Amerikoje. Ant minėto vakaro atvyko keletas studentų (tik nežinau iš kur jie buvo) ir rinko aukas kolegijos fondu.

Visupirmiausia augščiau minėtas choras, visiems sustojus, užgiedojo lietuvių tautišką himną, kas padarė ant susirinkusių labai malonų ir gilų įspūdį. Toliau choras padainavo keletą tautiškų dainelių; chorą vedė vietinis vargonininkas. Publikos buvo pilna svainė; visi, išskyrus keletą „gudruolių“, kurie pakampiais šnibždėjosi su merginomis, užsilaikė ramiai ir paveiklingai.

Paskui prasidėjo kalbos. Pirmiausia kalbėjo studentas Narmauskas apie reikalingumą lietuviams turėti čia Amerikoje savo kolegiją. Jis taipgi nurodinėjo, kaip mums reikia branginti ir gerbti savo kalbą, kaip seniausia iš visų kitų kalbų. Minėtas kalbėtojas padarė gilų įspūdį ant visų klausytojų, ką patvirtina stebėtina gausūs delnų plojimas. Antras kalbėjo studentas Juškaitis apie gryo mokslo svarbą ir abelnai apie sveiką protavimą. Kalbėjo jis labai nuosekliai, ir kiekvienas gerai galėjo suprasti jo kalbą.

Paskui buvo atliktas dialogas „Žydas ir Dzukas“ ir kelios deklamacijos. Galop mažų vaikų chorą padainavo „Noriu miego“, o tris mergaitės labai puikiai padainavo „Vilija mus“. Vakaras pasibaigė lietuvišku himnu. Publika išsiskirstė labai užganėdinta. Ankų liet. kolegijos fondu surinkta \$14.00.

Ten buvę.

ATHOL, MASS.

Rugpjūčio 3 d. vietinė jaunomenė buvę surengusi pikniką Jos. Adams'o farmoje ant Silver Lake gatvės. Piknikas buvo parėngtas ne labai toli nuo miestelio, todėl ir publikos jamė atsilankė užtektinai. Na, ir tikrai galima tvirtinti, kad šio miestelio lietuviai gal ir niekad dar

neturėjo tokio puikaus pasilinksminimo, kaip šis piknikas. Piknikas buvo suruoštas be svaiginančių gėrimų; jo programos buvo gan įvairus. Pirmiausiai buvo atlikta keletas monologų bei deklamacijų, paskui buvo sudainuota kelios puikios dainelės; ypač puikiai sudainavo p-no M. Vasiliausko vedamas choras. Reikia pažymėti, kad minėtas choras yra dar visai jaunas ir susidedantis iš nedidelio skaitliks sąnarių, o vienok šį kartą taip maloniai sudainavo, kad net liksma buvo klausyti. Galop į pavakarę, kada saulutė jau nuslinko žemyn ir truputį atvėso oras, buvo žaidžiama įvairūs žaislai: vaikiniai ir merginos susipietė ir ratelius linksminosi atlikdami lietuviškų žaislus bei šokių. Buvo parodyta net keletas štukelių, iš kurių publika daug turėjo juoko. Vakaroop buvo dar sudainuota iš paprastų lietuviškų dainų, kokias musų berneliai ir mergelės dainuoja Lietuvoje. Taip maloniai besilinksminant, užsibaigė diena, o kartu ir piknikas. Eidami namon visi džiaugėsi — gėrėjosi iš taip maloniai praleisto laiko. Už taip puikiai suruoštą pasilinksminimą mūsų jaunomenei reikia išreikšti širdingą ačiū.

A. K. Losevičius.

CHICAGO, ILL.

(Nuo specialio „V. L.“ koresp.) Svečiai iš Tėvynės, butent, d-ras J. Basanavičius ir Martynas Yčas, pribuvo Chicago liepos 31 d. Iki kol apsisitoje Kensingtone, Chicagos priemiestyje. pas kun. F. Serafiną.

Pirmas prakalbas jiedu turėjo ten-pat rugp. 3 d. Visų Šventųjų parapijos svetainėje. Žmonių buvo susirinkę apie 400. Aukų čia surinkta \$271.00. Antras prakalbas turėjo rugp. 5 d. J. Alijošiaus svetainėje ant Town of Lake arba šv. Kryžiaus parapijoje. Vakaro tvarką vedė kun. Skripko. Dr. Basanavičius trumpai pasakė apie reikalingumą lietuviams turėti savo tautos namus Vilniuje, svarbumą ir naudą L. M. D. ir Dailės D-jos. Paskui p. M. Yčas kalbėjo aplamai, kas dabar Lietuvoje veikiama, kaip lietuviai greitai kyla ekonomiškai ir kultūriškai, kaip labai reikalinga turėti savo vietą, prie kurios galėtų musų mokslo vyrai susisipietę daugiau musų tautos labui ir kultūros pakėlimui veikti; kadangi tokia vieta gali būti tik tautos namai, tai lietuviams reikia stengties kuogreičiaus įgyti juos it t.t. Žmonių buvė susirinkę apie 200; visi atidžiai klausėsi ir gausiu delnų plojimu pritarė kalbėtojų išreikštiems žodžiams. Čia buvo surinkta \$161.00, o paskui kun. Skripko davė \$100.00; daugiausiai buvo duota po dolerį.

Šiaip diepos laiku gerbiami svečiai renka aukas pas vietinius biznierių, iš kurių, sako, surinkę porą šimtų dolarių.

SO. OMAHA, NEBR.

Tautiškos vestuvės. Liepos 28 d. atsibuvo čia vestuvės įžymesnio musų tarpe veikėjo bei dailės mylėtojo p. A. Žalpio su p-le Ona Balčiūnyte. Tai pirmos tarpe So. Omahos lietuvių paveikalingos vestuvės, kurias puomenė sulig senovės lietuvių budo, — kas paliečia lietuvių meilę ir prisirišimą prie jos.

Šliubas atsibuvo paprastojė dienoje, tečias žmonių bažnyčion susirinko gan daug, — mat, kiekvienas žingėdavu, kaip ku-

nigėlis bažnyčioje suriė tą jauną porą. Parvažiavus namon, vieni svečiai valgė ir linksminosi, o jaunimo burelis valgantiems sudainavo: „Lietuva Tėvyne mūsų“ ir vestuvių dainą — „Aš nevalgyt atėjau“ ir tt.

Vakare, kada svečių pribuvo dar daugiau, vieni jų linksmiai šnekučiavosi, kiti varė naudingus ginčus, tretieji kalbėjo apie visuomeninius bei Lietuvos reikalus ir apie Amerikoje gyvenančių lietuvių padėjimą. Galų gale daug kalbėta apie d-rą J. Basanavičių, apie jo atsilankymą Amerikoje, ir apie aukų rinkimą pastatymui Lietuvių Tautos Namu Vilniuje. Peržvelgę pirmą „V. L.“ puslapį, kur kalbama apie aukų rinkimą, svečiai tam pilnai pritarė, bet kol-kas dar ryžo aukų neuoti — visiems labai geistina pamatyti patį d-rą Joną Basanavičių ir išgirsti jo gyvą žodį.

A. Žalpis prabilo keletą žodžių ir svečius apie lietuvių kultūrinį kilimą, o taipgi apie jų dailę ir dvasios turtus. Kalbėdamas apie lietuvių liaudies deinas ir jų svarbumą visuomenės gyvenime, jis pavadino lietuvių dainorių tautą.

Paskui dar ant didelio gramofono buvo atlikta daug įvairių dainų bei dainelių iš įvairių Lietuvos kampelių. Nekurių dainų griaudingi balsai sujūdino susirinkusią publiką, nes kiekvienas atsiminė apie savo Tėvyne, apie savo gimtinačius ir draugus, apie savo gimtinę liudeli.

Vienas iš svečių, neseniai pribuvęs į So. Omahą p. St. Jagela (seminaristas iš Kauno) puikiai prakalbėjo į jaunavedžius, linkėdamas, kad nenustotų jiedu veikti visuomenės labui ateityje ir neužmirštų kelti lietuvių tarpe apsvietimą, dorą ir vienybę. Paskui jis nupiešė vargingą Lietuvos moksleivių padėjimą, paaiškindamas, kad daugelis iš moksleivių yra priversti delei medžiagiško nedatekliaus mesti mokslą; vieni iš tokių vargsta Lietuvoje ar Rusijoje, kiti traukia užrubežin ir dar daugiau vargsta. Jis pasakė, kad pereitą metą Lietuvoje buvę apie 60 pavargusių moksleivių. Greit vargstančių moksleivių naudai buvo sumesta 2 dol. 80 c.; pinigai liko išsiųsti per „Laisvę“. Jaunavedžiai nuo savęs paaukavo po 1 dol. Jovaro Ukės naudai; pidi-gai pasistū per „Vien. Liet.“

Tegul bus šitos p. A. Žalpio ir p-lės Onos Balčiūnytės vestuvės pavyzdžiu visiems Amerikoje gyvenantiems lietuviams.

Vestuvėse Buvę.

Mokslas ir Mokyklos.

Laikas nuo laiko Lietuvos laikraščiuose pasirodo panašiu antgalviu straipsneliai. Lietuvoje, matyt, geriau rupinasi jaunomenė ir apsvietia, pertai daugiau ir kalba. Amerikoje mes mažai šnekame apie mokyklas. Mading turėtume tuo dalyku daugiau rupintis ir šnekėti, nes čia yra tiek daug mokyklų, kad neapkalbėjus nežinai žmogus, kuri iš jų geresnė. Ne pro šalį gi bus šį-tą apie jas tarti. Ypač dabar laikas šiuo dalyku rupintis, nes už 1 — 2 mėnesių prasidės mokslas. Be abejo, pirmiau turime šį-tą žinoti apie pačias mokyklas, o tada į jas savo vaikus arba šiaip giminaičius bei jaunomenę siųsime.

Šioj šalyj yra daug garsiųjų kolegijų ir universitetų, bet, jeigu žiūrėsime iš finansinio atžvilgio, tai rasime, kad jos lietuvių daugumai esti neprieinamos. Juk niekas iš lietuvių nenorės stoti į tokį universitetą, kur vien tik meto pragyvenimas ir mokslas kainuoja, sakysiu, nuo \$500 iki \$900. Aišku, kad geriau kalbėti apie tokias mokyklas, kurios esti mums prieinamos. Bandysiu ir aptarti nors kelias, jau lietuviams žinomas, mokyklas.

Viena iš gerai mums žinomų mokyklų — tai Orchard Lake lenkų seminarija ir kolegija. Šion mokyklon esti priimama kiekvienas padorus jaunikaitis — katalikas. Čia randasi skaitlingas burelis ir lietuvių. Berods, lietuviai čia nieko ypatingo neturi. Jie esti, taip sąkamt, prisiglaudę prie lenkų skraistės ir tiek. Apsaugok Dieve! ne mano tikslas šių mokyklą peikti. Pasakysiu, kad visgi lietuviams šion mokyklon geriau įstoti, negu kur kitur. Čia jau randasi susisipietęs pusėtinai lietuvių burelis. Kiek galima darsi žinoti, tai jie privatiškai mokinosi lietuvių kalbos ir istorijos; apsipajžsta su Lietuvos praeitim, įgija lietuvių papročius, pradeda mylėti ir gerbti savuosius žmones ir kalbą ir, be abejo, pasilieka gerais tėvynainiais. Antra pusė vertus, išrodytų, kad mes be lenkų vistiek negalime apsieiti ir gyventi.

Toliau lietuvių mokslus einančios jaunomenės randasi Highland Park kolegijoj. Apie lietuvių nieko plačiau nežinome. Geriau pakalbėti apie pačią mokyklą. Pirmon vieton ši mokykla yra vien tik praktiška. Čia viskas paremta, tariant amerikonišodžiu, ant „biznio“. Mokslas stovi neperaugščiausiai. Tie lietuviai, kurie norėtų pasiekti augštesnius mokslus, čia to negalima padaryti; tie, kurie nori tik amato pasimokinti, čia gali draisiai įstoti, nes ši mokykla tik tam ir tinka.

Sv. Bedo kolegijoj ir seminarijoj, Peru, Ill, irgi randasi keletas lietuvių. Šioj mokykloj mokiniai daugiausiai yra rengiami kunigunoms; čia kitų amatų mažai temokina. Ši mokykla vargiai lietuviams tinka. Juk visa lietuvių jaunomenė vargiai jau panorės „dvasiškan stonau“ eiti. Čia reikia patėmyti ir tai, kad viršminėtos mokyklos nėra akredituotos. Čia gautuosius kreditus augščiausios šios šalies mokslo įstaigos — universitetai nepriima.

Dabar išpuola tarti žodelį ir apie geriausiai žinomą lietuviams mokyklą, butent — apie Valparaiso's universitetą. Ši mokykla buvo lietuviams prieinamausia bėgyje pereitų dešimts metų. Be mažiausios abejonės ji ir šiandien yra geriausia lietuviams mokykla. Čia profesoriai yra taip geri, kaip ir kitose garsiųjų universitetų. Šitame universitete mokslas yra taip gerai išguldomas, kaip ir kituose: Laboratorijos yra apšarvuotos geriausiais aparatais. Mokslas gi kainuoja nebrangiai, net su \$300 galima lengvai metus mokintis. Prie to, čia randasi skaitlingiausias lietuvių — moksleivių burelis. Ką čia pasakiau apie šitą mokyklą, gal tai ne viskas yra svarbu. Lietuviams gi svarbiausis, be abejo, dalykas — kalba. Šitame universitete yra dvi lietuvių kalbos „klasės, kuriose reguliariškai mokinama lietuvių kalbos. Taniai atvažiuoja jaunikaitiai, kurie visai lietuvių kalbos nemoka, bet po tulo laiko taip jos pramoksta, jog ne tik gali kalbėti, bet

taipgi šį-tą ir parašo. Tai yra vienatinė Amerikoje vieta, kur lietuvių kalba esti taip nuodugniai mokinama. Jaunuomenei ir reiktų pasinaudoti iš progos, nes kitot vietoj lietuvių kalbos taip nuodugnai negalės išmokti.

Šion mokyklon yra priimamas kiekvienas sveikas ir padorus jaunikaitis bei mergelė. O ypač turėtų daugiau rasties lietuvių. Dabar gi, lietuvių — mokinių randasi arti šimto, lietuvių — keturios — penkios, o jei pusė tuzino, — tai jau maximum. Kodėl lietuvių taip nerangios prie mokslo? Kame priežastis? Juk mums visiems reikia daugiau šviesos. Taigi stengkimės ją įgyti.

Zigmas Vitkauskas.

P. S. Šis mokslo metas pasibaigs rugpjūčio 21 d., naujas mokslo metas prasidės rugsėjo 16 d. Jeigu kam da yra neišku ir norėtų gauti platesnį paaiškinimą apie šią mokyklą, tesikreipia sekančiu adresu, įdėdami dvi-centinį krasos ženklelį atsakymui:

751 Cyrus St., Valparaiso, Ind.

Z. V.

Žvilgsnis į T. M. D.

Netolima dar praeitis, kada T. M. Draugija buvo visai nušilpnėjusi ir rengėsi mirti. Tas parodo, kaip tada Amerikoje gyvenantieji lietuviai rupinasi apie apsvietos dalykus, nes T. M. D. yra grynai apsvietos draugija. Ir jei ne geros širdies ir tvirtos valios žmogus, p. B. K. Balutis, tai vargiai ši švietimo draugija bebūtų išlikusi nuo mirties.

Padėkavojant p. B. K. Balučio pastangoms, TMD. likosi atgaivinta ir išleido d-ro V. Kudirkos raštus. Ši didelė raštų laida sukėlė visuomenėje smagų upą, ir TMD., rodos, matė prieš save šviesią ateitį. Kaibėta tada apie daugelį raštų, kurie turėjo būti greitoje ateityje išleisti. Vieni iš tokių buvo pažymėti Kristijono Donelaičio rašti, kuriuos tarėsi išspausdinti pradžioje 1914 m. autoriaus jubilėjaus sukaktuoms. Bet kadangi buvo dar gana laiko iki K. Donelaičio jubilėjaus, tai TMD. III-ias seimas, laikytas Chicagoje, Ill., pripažino išleisti J. Gabrio parašytą — „Mušis prie Grunvaldo“. Šis gražus ir seimo pripažintas veikalas buvo ant tiek giliukingas, kad sukėlė Centro valdyboje ginčus, ir jį galų gale, 1912 m. beįspausdino Kaune einanti „Draugija“. Tas jau parodo, kad TMD. iš p. B. K. Balučio rankų pateko į silpnesnes rankas.

TMD. seimas, laikytas Baltimorėje, Md., sulig literatiško komiteto patarimo, pripažino išleisti d-ro Garmaus „Paskaitas iš biologijos ir bakterijologijos“ ir kun. J. Žilinsko poetiškuosius raštus. TMD. vedimas likos perduotas į kitas rankas, butent p. V. Daukšniui.

Naujas TMD. pirmininkas metų bėgyje suspėjo išleisti minėtą d-ro Garmaus veikalą „Pask. iš b. ir bakt.“, bet kun. J. Žilinsko raštai pasiliko spaudoje, ir apie juos mes šiandien nieko nežinome.

Dar nepabaigęs savo tarnavimo laiko p. Daukšis pasitraukė, o jo vietą užėmė p. Butkus (Chicago, Ill.), legalis TMD. pirmininko padėjėjas. Šis paskutinis TMD. vedėjas išpradžios tartum ėmėsi už pildymo savo pareigų energiai, nes TMD. organe „V. L.“ pasirodė keletas gan puikių

ir visiems naudingų ir geistinių raštelių, bet dabar...

Mes nežinome, delko dabartinė Centro valdyba taip ilgai išlisis, delko ji taip nutilo. Vienok panašus valdybos poilsis, panašus jos nutilimas, verčia mus manyti bei užduoti sau klausimą — ar Centro valdyba rupinas apie jai pavestas pareigas? Ką ir kaip ji veikia? Kodėl dabar tokį stebėtinai ilgą laiką visai nieko negirdėti apie TMD.? Kada vėl apsieiks jos gyvumas bei veiklumas? Kodėl išnyko „V. L.“ TMD. reikalų skyrius? Kodėl nieko nepranešama apie TMD. gyvavimą bei veikimą? Kas dedasi pačioj draugijoj?

Mes sužinojome, kad pas TMD. organo (TMD. reikalų skyriaus „V. L.“) redaktorių yra raštų į TMD. organą, bet jis jų neperduoda į laikraštį ir, nežinia del kokios priežasties, laiko pas save.

Mes, anaipol, visai nenorim užgauti Centro valdybos, bet mes, kaipo TMD. tvėrėjai — nariai, matydami, kad draugija kas dien vis eina silpnyn, drįstame užklausti jos, Centro valdybos, kodėl šiandien TMD. toki tyla ir kas manoma veikti su ta garbinga ir mums labai brangia draugija? Žemaičių Antanas.

Viskas praityje.

(Monologas iš lietuvių ateivių gyvenimo.)

(Užbaiga.)

Šį viską pergyvendamas ir atjausdamas krintu lovon verkdamas, keikdamas savo likimą ir save ir kankinuosi, pakolei miegas nepavergia... Rytmetyje jaučiu barškiniimą į duris, kuris praneša, kad jau laikas darban!... Darban!... prašabzdžiu patšai vienas keldamas. Vėlei darban!... Ir čia vėlei mintis visokios imanties galvoje, primindamos mano stovį, mano nupuolimą ir mano skurdą. Ak! baisu!... Kas supras mano širdies skausmus ir vidujinę kovą, kokią pergyvenu mintėtajį rytą!... Ne, to niekas, apie manęs, suprasti negali... Baisu! į ką aš pavirtau!... ir ką aš turiu pergyventi... Nelaimingas!... prapuolęs... (ilga pauza; giliai užsimąstęs pradeda kalbėti.) Bet juk buvo ir mano kitados, ir dar neseniai, kitokšai gyvenimas... Buvau tvirtas, kaip dvasiška, taip ir fiziškai, linksmas, ramus, laimingas ir prakilnus... Taip! Kitokiū buvau! (verkšlėna tyliai ir šluostosi ašaras). Tas viskas jau dingio!... O kas praėjo — tas jau nebesugrįš... Viskas mano praityje palaidota!... laimė, ateitis, idėjos ir svajonės... (trumpa pauza) o kas gi mane privedė prie tokio padėjimo? Kas gi mane pastatė tokiosna gyvenimo sąlygosna?... Tai iševystė!... tai apleidimas gimtinio kempelio Lietuvoje. Bet kas vertė mane aplėsti tą gimtinį kempelį ir kas čionai viliojo... plankti per juras-mares ir tapti šios tolimos šalies gyventoju?... O štai kas!... Štai!... Nenoras stoti kariuomenėn ir pasklydęs plačiai tarpe Ijetuvos visuomenės garsas apie Ameriką, kaipo šaltinį turtų, aukso ir laimės, kurią gali dąsiekti kiekvienas pragyvenęs tenai kadir trumpą laiką... Tas mane tai pražudė!... Tas tai mano gyvenimą suardė, sudarkė... Ant manęs tas garsas tokį padarė, gilų įspūdį ir taip sužavėjo, kad net per sapną mačiau, kas naktį turtus, aukus... Ir tikrai trokšau greičiau dąsiekti šios

J. ŠEINIUS.

KUPRELIS

Apysaka.

Atsisėdau netoliesia ant skrynelės. Ant tos pačios, kuria jis už malimą atsisėmė sau sėlinų karvei nuo kiekvieno. Tai jo išsiderėta. Klausau, ką jis čia sakys.

— Nevargintų tas nelabasis manęs taip, kad aš jį daug turėčiau. Tuojau sparnus po velniais! Ir viską perdirbęs, pastatyčiau savąją mašiną... Žinai tu, ką aš esu sugalvojęs? — klausia manęs linksmu nusišypsojimu, neaiškiai pasididžiudamas. — Aš sugalvoju tokią mašiną, kuri, nelyginant, kaip laikrodis, bus užvedama kokiam laikui ir suks girnas su visu kuo. Ir jau gali malti kepurę pakreipęs, visai nepaisėdamas, ar tas prakeiktas vėjas yr, ar nēr. Tai bent būtų gyvenimas!... Tik gaila, kad pinigų truksta tokios mašinos padirbimui ir intaisymui; o iš viso reiktų arti dviejų tukstančių. Man gi daugiau pusės netenka. Prašiau pono Sargtauto paskolinti, bet jis apie tai nei klausyti nenori. „Kur, sako, tau mašina išrasti — tu nepanašus tokiems išgalvojimams“. Ir šnekėk tu, žmogus, su juo, kad nori.

— Vargiai Tamstos mašina galėtų didelį sunkumą sukėti. Gaila tik Tamstos triuso.

— Geriau ir nešnekėk! Jau mano apgalvota iš visų pusių ir susidėjęs daugiau kiek pinigų pradėsiu darba. Pamatysi... Tu gal manai, kad toji mašina bus panašaus mechanizmo, kaip laikrodis? Klysti. Visai kas kita. Ji gamins tokią stiprią pajėgą, kad ja ne vien girnas sukėti bus galima, bet ir kuliamašias mašinas ir kitokias sunkenybes.

— Abejoju... Verčiau jau Tamsta pritaikytumei elektrą ar ką kitą.

— Nereikia man elektros, nei ko kito. Atsibodo jau tat. Aš noriu savo ką-nors padirbti ir nors vienu tuo išradimu prie daugelio kitų prisidėti.

— Tai bent pamėgink Tamsta.

— Ir mėginti nėra ko. Viskas aišku, kaip diena. Pinigų reikia ir daugiau nieko... Nenoriu tik tau apskiniėti, kaip aš esu sumanęs. Tuojau intikėtumėi.

— Nors truputį, Tamsta, nupasakok.

Ilgai man aiškino, prirodinėję, rodė dagi ir planą tos jos sugalvotosios mašinos. Nieko aš tenai nesupratau, nepermaniau; tečiau mažai jau abejojamas pasakiau:

— Gali buti.

— Matai. Geriau buvo išpat pradžių su manimi sutikti. Ką jau aš sugalvoju, tai bus padaryta ir gyveniman pavaryta... pirmai apsiniaukęs jo veidas dabar visai prašvito.

— Gi aš ir užmiršau tau pasakoti savo laimės ir kančių dienas. Nieko, tuojau. Tik nueik pirmą apaciūn pažūrėti. Maišą ten prikabinink didžiausį. Daugiau laiko turėsime. Aš tuo tarpu čia apsižiūrėsiu.

Nuėjęs, kiek radau, atnešiau, užpyliau. Jis, girmų branktą prie vėjo smarkumo pritaikinęs, atsisėdo ant kaladės. Giliai atsidusęs, atsišlyjo į sieną ir rankas skrebučių rankovėn susinėre. Štai jau pradeda ramiai, tarytum su pagoda, savo nutrauktą apskiniėjimą. Ir veidas jo tyliai-ramus. Akis toli vidun, pračtin žiuri. Išviršaus, ant sienos, ties juo šventas Petras nusilenkęs. Laukas, žilas, su kuodu ant kaktos senelis. Du raktu rankoje laiko. Tai jo paties gražiai nupieštas, dailiuosna rėmuosna apsidintas. Vienatinis viso maluno paveikslas. Olesis kasdieną jį nuo dulkių apvalo. Nors ir netiki jis kitiems švėtiesiams, bet šv. Petrą sakosi mylįs. Matosi, kad ir tas senukas myli savo garbintoją. Ir dabar štai jį gerom, švelniom akim žiuri. Apsakiniėjimo klausosi ir užuojautą veide reiškia.

VIII.

— Pradėsiu nuo pat pradžių, — vėl atsiduso Kuprelis.

Pasilikau aš nuo savo tėvelių mažytis-mažas. Nei šnekėti, nei vaikščioti dar, sako, negalėjęs.

Tėvas mano tarnavo vienam dideliame dvare užvaizda. Gyveno gerai. Bet užėjus kokioms ten ligoms mirė. Mirė ir motina į keletą mėnesių paskui.

Mane paėmusi bobutė. Po motinai. Lig dvylikos metų laikė pas save. Skaityti, rašyti išmokino. Labai buvo gera. Ir miegojau prie jos ant krosnies. Tik kartą nukritau kažin kaip. Užsitrenkiau begalo. Nuo to tai ir išaugo man po truputį tiedvi kupri.

Nuo dvylikos metų išleido mane tarnauti didelian vandens malunan pas vieną vokietį. Tasai vokietis mane iškart pamėgo. Aš, mat, visai tylus ir nedrąsus buvau. Visados man lengvesnį, negu kitiems, darbą duodavo. Bet neleido ir savo dabu eiti: draudė nuo kiekvieno blogo. Tai tik jo rūpesniu aš neišmokau nei rukti, nei gerti, nei kortomis lošti. Buvo visviena, kaip tėvas. O gal mane mylėjo ir todėl, kad buvo bevaikis? Dievas jį žino. Žadėjo manęs niekuomet nuo savęs neleisti, jei busiu vertas, tai ir savo inpediniū padaryti.

Pas jį betarnaudamas aš, taip sakant, nei vieno skatiko niekur bereikalo neišleisdavau. Vis pinigą prie pinigų dėjau. Ir nemažai susitaučiau.

Buvo taip per kokių septynetą-aštuonetą metų. Persimainė viskas nuo to, kaip mirė jo pati, labai valyva žmonelė. Už pusantų metų jis vedė kitą. Negalėjo, tiesa, kitaip. Turėjo didelį naminių ūkį, kurio pačios tarnaitės nedabojė gerai. Vagiliaudavo net, išnešdavo daug ko ir iš pieno ir iš mėsos. Bet antroji pati nebuvo man tokia prielanki. Iškart neapkentė. Persekiodavo visai, indavinėjo.

— Kam tu šitą kuprį laikai pas save? — tiesiai pačiam akysna sakydavo. — Jis dirbti nieko nemoka. Slankioja tik iš kampo kampan.

Šitiedvi kupri vos tik žymi tuomet da buvo, — pasiteisino Kuprelis, — ir darba aš atlikdavau visur geriausiai. Mano priežiūrai visas malunas buvo pavesta.

Nors Šenfeldas (taip vadinosi mano šeimnininkas) ir neklaušė, nepaisėjo savo pačios, tečiau už keleto savaičių buvo taip, kad man prireikė išsikraustyti iš tenai į platųjį-nežinomąjį pasaulį. Gaila buvo begalo; rodėsi, kad iš gimtųjų namų išėmu, su tikruoju tėvu atsiskiriu.

Tarnauti jau niekur nebėjau. Neorėjau. Nesitikėjau rasti kito tokio šeimnininko.

Sumaniau mokintis. Mokslas jau senai manė viliojo. Dabar ir pinigų turėjau. Nuvažiavau Vilniū. Ilgai jieskojau, ilgai klaidžiojau. Galų-gale nusprendžiau tapti Dievo muzikantu. Todėl stojau vargonininkų kursuosna.

— Ir taip bus gerai, — galvojau sau.

Labai mėgau muziką.

— Mokinties ko kito galėsiu ir pats paskum.

Baigiau kursų kuopuikiausiai, su pagyra.

Vienok vietą sunku man buvo gauti. Kiti, silpniesni muzikoje, kurkas greičiau už mane rado sau duoną. Aš ne tuoj da tekau vienon menkon filijon. Ir klebonas-senelis pasitaikė labai piktas, žmogų išnaudojė. Jis mane tuojau po mišų varydavo darban: tai malkų kapoti, tai arti, tai akėti, tai net mėslo kabinti ir vežti. Mano sveikata silpna, o ir tokiam darbui buvau visai nepratęs. Ištikrųjų tenai tikrą Siberiją turėjau.

— Tai ar daugiau tarnų jis nelaikė? — klausiu aš nustebejęs.

— Tai gi kad ne. Tik aš vienas pas jį tebuvau. Ir visi darbai ant mano pečių gulėjo. Alga gi visai menka nuo jo gaudavau. Tokie šykštulio da aš niekur nesu matęs. Pats vaikščiojo prakiuręs ir nuskaręs. O svečias tai nei joks pas jį neužklius. Ne kišdavo ir jis niekur nosies. Jei kada grafiene ir atsilankydavo savo dvare ir tai vos-vos ištempdavo savo kleboną į dvarumus.

Labiausiai man tvylo atmintyje Didžioji Subata. Ir minėsiu aš ją, turbut, amžinai. Visą savaitę dirbau visur, kaip juodas jautis, neišskėdamas rankų. Maža to. Da priešus Didžiąjai Subatai mane prikėlė gaidžiagystyji, nesuspėjęs da nė užmigti gerai ir liepė virėjai padėti pyragus minkyti ir bobas plakti.

Maigiaus-kamavaus aš su tais pyragais, kolei nepašaukė manęs bažnyčioj. Iš tenai nuvargęs, — gėk žinai kiek tų apeigų esti Didžiojoje Subatoje, — vėl grįžau virtuvėn. Dabar pristatė prie krosnies, daboti, kad neperkeptų mėsa, nesudegtų pyragai,

nepervirtų kiaušiniai ir tt. tt. Net pats klebonas gana dažnai turėjo nosį virtuvėje inkisęs.

Prie krosnies prastovėjau ligi pat kompletų. Pasigėriau nuo tvaikų, kaip puodas. Galvoje užė. Apie valgi tai nē pagalvoti nebuvo kada, nors akis prieš save matė gardžiausius daiktus ir seilės upeliais bėgo. (Kartą tik per metus jis nepagalvėdavo sau lig sočiai pavalgyti.)

Po kompletų ir po Kalvarijos kelių, kuriuos man klebonas prisakė vesti, sprukau, kaip kulipka, namon ir, lae negyvas, dribau lovon. Maniau, kad ir atsikelti neberekės. Ir net norėjosi. Geriau pasilsėsiu, tariau.

Tik štai pro miegus girdžiu durų dūzgęsi. Paskum balsą. Smarkų ir pikto: „Kelkis! Kelkis! Ar tu padukai lig šiam metui miegoti?!“ Bet išpradžių jokiuo būdu nesupratau, kas čia yra ir kur aš pats esu. Nejučia savęs. Galų-gale, kada tas dūzgęsys man ingriso, šokau. Apsidairiau. Žiūriau, jau šviesu. Bažnyčioje skambina visais varpais.

Šiaip-taip apsiėngiau ir, kaip muštas, išlėkiau pro duris. Be kepurės. Neradau prie durų jau nei to, kas dūzginio ir mane kėlė. Lėkdamas girdžiu giedant „Linksmą dieną apturėjom“.

— Eina aplinkui bažnyčios! Be manęs! — Net mano kinkos sudrebėjo. Iš baimės prisėdau ant žemės. Visą šaltas prakaitas apipylė.

Paskum kas buvo, tai ir apskiniėti nėra ko. Gali dasiprotėti, kaip klebonelis mane už tat paglostė.

Nelinksmos man Velykos buvo: galvoje kelių žiupsnių plaukų netekau ir šonkauliai, kaip išnarstyti, sopėjo.

Po Velykų aš iš tenai išėjau, atsižadėjęs ir algos už tą mėnesį. Tegul jau, sakau, jam tie pinigai naudon virsta.

Apie Sekmines gavau, rekomenduojant vienam geram ponui, kuris mano tėvų seniau pažino, vargonininko vietą Skruzdy muose. Tea man buvo nieko sau, puiku. Klebonelis pasitaikė jaunutis, geras. Vėl man buvo malonu, kad esu tame-pat krašte, kur mano tėveliai gyveno.

Tenai tai ir susipažinau ir susimylėjau su Kaze Gervidžiute, kuri mano tamsų gyvenimą nušvietė...

IX.

— O kad tave šimtas! Turbut jis vėl sustos.

Malunas ištikrųjų pradėjo daug lėčiau suktytis. Kuprelis veidą lyg koks šešelis už slinko. Taip ir matosi, kad jis visai susigyvenęs su tuo bildėsiu ir užėsiu. Stusijungęs su jais su siela ir su kunu. Be jų pabuti ramiai negalės. Silpsta maluno eiga, puola ir jo upas ir jis ima širdyties. Va ir dabar pasergėjęs tą netvarką, pašoko, kaip ingeltas ir puolė prie girmų. Bet jos, nors ir silpnai sukasi da. Ratai kruta.

— Te-eliakšt! te-eliakšt! — dejuoja piklius apaciūje, lae pagalbon prašydamas.

— Matyti vėjas mainosi, — atsigrižo Kuprelis nuo girmų, branktą ir vienon ir kiton pusėn pastumęs. Skubiai laukan išėjo. Už kelių minučių sugrižo linksmas.

— Vėjas apsvirtė. Pučia nuo vakarų Sparnus atasukiau prieš jį. Dabar eis, kaip sviestu!... Tu buvai apaciūje?

— Buvau. Permainiau. Nedaug nor ir buvo.

— Tai dabar vėl pasakosiu. Tiktai mudviem reiks dažniau atsiminti save darbas.

Niekam da aš nepasakojau, savo gyvenimo paslapčių, savo perkentėtų skausmų. Tau pirmam. Gal pasidarys kiek lengveliau kad tu mane išgirsi, atjausi nors truputį Perdaug jau mane vieną ta uola slėgia, perdaug kamuoja-vargina.

Lig tam laikui, broleli, mano širdis nepažino meilės. Buvo ji užšalus, užstingus. Niekas jos pesušildė, karštu kvėpavimu nepagobė.

Nujučia, kad yra pasulyje meilė, kad žmonės pasiekia ją; bet man rodėsi, kad aš jos niekuomet nepasieksiu, niekuomet neprilipsiu to kalno, ant kurio ji aukso žėri. Ir kartu netikėjau, kad ji galėtų buti. Maniau, tai pasaka tiktai... O gal aš jieskoti nemokėjau, kolei ji pati pas mane neatėjo... Tėveliai man meilės nepašaukė.

Bobutė irgi nemokėjo duoti. Šenfeldas, nors ir koks man geras buvo, visviena mačiau jame poną, savo šeimnininką. Kiti berniokai nuo manęs šalinosi, nemėgo. Mergiočių aš, tarytum ir nemačiau, lyg jų ir visai negyventa.

Paklausi gal, kuo aš gyvenau: kas buvo mano džiaugsmas, kas sielvartas?

Džiaugiaus kningų skaitymu, galvojiu, aprašymu protingųjų žmonių. Jokių apysakų nei pasakų tuomet nei akyse nemačiau. Gal jų nebuvo pas Šenfeldą. Gaudavau nuo jo Vokiečių istoriją ir istoriją Europos, jos senųjų valstijų. Tiko man istorija begalo. Ir šiaip visokių senų kningų. Vien vokiečių kalboj (Išmokino jis mane vokiškai.) Nei vienos dienos negalėjau pabuti nors kiek neskaitęs. Nerimavau tuomet. Geriausias mano nusiramimas buvo — tai kninga.

Varasos vakarais mėgau sėdėti ant krašto prudo. Žiūrėdavau tada į ramų vandens ribuliavimą, į giliai paskendusius debesėlius. Skaičiau žvaigždytes ant dangaus. Dabojau, kuri didesnė, kuri mažesnė. Sekiau jų kelią. Ir rodėsi man tuomet, kad aš visai išnykstu, virstu į kažin ką ir augštai augštai skrendu. O paskui mane skrendagenasi lankštingalės daina. Dingsta viskas iš akių ir aš matau naujus pasaulius, pilnus gražaus gyvenimo, švelnios meilės. Jaučiu patį Dievą...

Kai-kada mane taip besėdint ir vieverselio rytmetinė užtikdavo...

Verkdavau pamatęs elgetą, pavargėlį žmogų. Ir klausiau savęs: „Kodel jis ne toks, kaip ir kiti? Kodel jis elgetauja, šunis lodo, kuomet kiti ramiai sau namie sėdi?... Kam žmogus žmogų eda, kam savo brolių persekioja, jį kraujuose mado? Kam pjamias gyvuliai tarp savęs, kodel ir jie neužsiera?... Kodel mūsų pasaulis toks, o ne kitoks? Ir nejaugi jis kitokiu negali buti?“ Aš, regis, kad bučiau imanęs, tai bučiau padaręs, kad visiems gera būtų, kad visi džiaugties galėtų; kad žmonės mylėtų žvėris, o žvėris žmones. Ir kad tat padaryti, norėjau galingu buti, galingesniu, kaip patasai Dievas. Net sudrebėdavau apie tat pagalvojęs. Ir tikėjau, kad kokią naktį nubusiū galingas, neįveikiamas... Žinojau, kad tai aš tik plustu, bet laukiau... laukiau...

Užsimastė-užsigalvoju Kuprelis. Akimis toli-toli, rodos, mato. Krupterėjo stauga. Tarytum sugrižo iš kur.

— Nueik apaciūn pažūrėti. Kaip tenai... Kažin apie ką aš čia tau pasakojau?... Na, nieko. Toliau...

Maišą radau jau pilną. Dabar labai greitai mala. Sparnai tik švaisto ir švaisto palangiais. Piklius dusauja skubiai. Rattų ir mažų ratelių dantis vien mirga, vien mirga. Kiti kitus gauda. Net sienos dunda-dreba. Voratinkliai kertėse šokinėja-kratosi. Visas malunas, tarytum ne malunas, bet koks veikiąs-dirbąs gyvis. Rustus ir smarkus toks. Regis kažin ką galėtų sumalti-sutrinti.

X.

Vėl pasakoją Kuprelis.

— Pamačiau ją pirmą kartą bažnyčioj.

Matydavau ją kas šventadienis, pas pirmą, nuo viskų, piliorių. Nesistodavo niekur kitur. Vien tik čia. Dažnai atsigriždavo atgal ir žiūrėdavo augštin, į vargonus. Tuomet budavo mudviejų akis susitinka, sulieja akimirksniui savo žvilgsnius. Aš noriu žiūrėti ir jos puikias, meilias ir gyvas skeles kuoilgiausiai, bet ji bematant galvele pakreipia ir jau į altorių meldžiasi. Gaudžiau jos žvilgsnius, nepraleisdavau nei vieno. Laukiau tik kaklą ištisęs, kada ji vėl atsigriž. Nerupėjo jau nei gaidų daboti. Iškart visą puslapij perskaitau ir atmintyje laikau. Ir groju gražiai.

Laikė pamokslu budavo patogiausiai. Ir taip norėdavos, kad tas kunigas sakytų ir sakytų, niekuomet jo nepabaigtų. Net liudna darėsi, kaip žmonės pradėdavo eiti iš bažnyčios. Išėdavo ir ji... Dingdavo uknotas pasaka.

Po visam budavo tekinas lekiu ant šventoriaus. Jieskau jos tarp burelių mergaičių, berniokų. Niekur nesimato, tarytum išskrido.

— Gal ji karčiamon su kuo-nors ismuko? Gal geria dabar? — galvojau.

(T. b.)

Mūsų kultūriška pažanga.

(Užbaiga.)

Čia bus neprošlai pakalbėti ir apie mūsų plačiąją raštiją. Lietuvių priežodis sako: — „Ji vandenį kritęs, sausas neatsikelsi“. Taip ir čia — jei jau kalbėti apie mūsų kultūrišką pažangą, reikia rašyti apie viską. Kitaip išeitų kepsnys keptas, bet nedakeptas. Suprantama, kad viską nuodugnai negalima tokiam strukame rašte apkalbėti. Jeigu norėčiau plačiau apkalbėti apie mūsų raštiją, tai jau reiktų rašyti ne straipsnelį, bet sakysime, straipsnį.

Pirmą-pirmiausiai bandysime apibūdinti, taip sakant, moksliskąją raštiją, arba, geriau sakant, natūralio mokslo raštiją. Paimsiu, na, kadir zoologijos skyrių. Ir ką galima apie jį gero pasakyti? Vienatinį daiktą — bėdnas jis yra. Beveik nieko nėra originalio. Beveik visi šio skyriaus raštai esti tiesiog versti iš svetimų kalbų, arba, gal, idant išvengti monotoniškumo, tuli rašytojai sako, kad parašė „pagal tą ir tą“. Reikia, esame įlindę ne savo rubosna. Jie, žinoma, mūsų kunui netinka, nes ne pagal mierą siuti.

Pirmieji mūsų moksliskų dalykėlių aprašytojai bandė užkūsti šią moksliską literatūrą spraga, su prantama, neturėdami kuo kitu, tai nors vertinėjais. Jie nuveikė nežinėjimui pagėdaujamą darbą — pastatė moksliskai raštijai pamatą. Bet, man rodos, ir tai gal dauguma šiam pasakymui nesipriešina, kad daugiau vertimūjų mūsų raštijoje yra visai nepagėdaujama. Nors, po teisybei, gal tuli nesutiks ir sakys, kad mokslas yra tas pats, — taip, sutinku; tačiau neužmirškime, jog tie pamfletai visai mūsų kuno nešildo. Vieną, — tai yra svetimas rubas, kuris negali mus šildyti; antrą pusę vertus, — tai rodytųsi, kad mes nieko gilesnio negalime pamąstyti, nieko negalime pamatiniai išmokyti, savo moksliską žinią susistemalizuoti ir ją logiškai aprašyti. Ką gi žmogus turėtum sakyti, jeigu kas mus kalbon vėstų Darwin'o, Haeckel'io arba kitų panašių garsių mokslininkų bei filosofų veikalus. Šių mokslo vyrų yra klasiški veikalai. Turėti gi juos savo raštijoje, tautai daro, manding, didelę garbę. Bet ačiū dievams, tokių veikalų pas mus niekas ir nevertė. Tai tik sapnas.

Toliau įsiknisę į šio mokslo sritį, atrasime, kad mūsų mokslininkai da nepagamino nei zoologiskos nomenklaturai. Bet neužmirškime, kad šis darbas nėra atliekamas viena diena arba mėnesiu. Jis reikalauja daug pasišventimo, fiziškų ir intelektualiskų spėkų. Lietuvos mokslininkai, o ypač zoologai, turi, taip sakant, išsiujuosę dirbti, nes niekas iš dangaus nieko nenumes. „Tik darbas padarys mus sveikais“.

Turėtų būti liaudies priedermė — reikalauji nuo mūsų gamtininkų, idant jie, jei nori rašyti, pirmiausia teistūria dalyką, o tada originališkai, arba, geriau sakysiu, savais žodžiais, teapibūdina jį. Jau mums, berods, brošūrų nereikia, parašytų, paprastai, „pagal“.

Botanika, kuri taip artimai sujungta su zoologija, galima sakyti — zoologijos kaiminka, yra daug tvirtesnė už zoologiją. Iškart rodytųsi, kad šiame pasakyme mažai tėra teisybės. Botanikos yra du trys veikalai, kuomet zoologijos turime tiek veikalų, kad, beveik, sunku juos visus ir suskaityti...

Reikia žiūrėti į šio mokslo literatūrą ne pagal jos kiekybę, bet, sakysiu, pagal kokybę. Iš botanikos srities randasi dvi-trys parašytos kniugelės, tačiau svarbu pažymėti, kad tai yra originaliai raštai. Toliau gi, turime suruošta botanikos žodynelį. Reikia, botanikai yra padėti pamatai, ant kurių galima statyti botanikos šventnamį.

Manau, kad nesuklysiu pasakydamas, jog chemija pas mus stovi beveik ant žemiausio mokslisko laipsnio, žemiausios papėdės. Kodel ji yra taip neišbulinta, apleista? Sunku šią paklausą įspėti. Vienok, daleiskime, jeigu spėtumėm, tai, berods, nebūs klaidos pasakyme, jog todėl, kad jos nomenklatura esti nepaprastai keblė. Šioje mokslo srityje turime trejetą-ketvertą pamfletų. Svarbu yra sužinoti, kas juose parašyta. Visai mažai. Įvardinta keliolika elementų, išdemonstruota keletas eksperimentų, — tai ir viskas. Taipgi reikia pažymėti, kad tulų elementų vardai yra visai netike, pasenėję, istoriški. Kur chemijos istoriškoji, praktiškoji, teoretiškoji pusė? Jos nėra. O tai labai sveika ir gyva tojo mokslo literatūra.

Mūsų „chemijos“ yra be gūvumo, be jokio įvairumo; — ot, rods, kunas be sielos. Kas kita kitose kalbose, — paimkim skaityti populiariškai parašytą chemiskąjį veikalą, tai pamatysime, lyg kad kokią novelę skaityt. Mūsų gi „chemiškasis“ brošūrelės skaityk tik tada, kada nenori miego, o tuoj užmigsi. Kodel vienoj kalboj tas pats mokslas yra taip įvairus, taip žingeidus, o kitoj visai monodini pasaka? Per tai, kad visai sausai, kaip mes paprastai sakome, parašyta, todėl ir vargina skaitytoją.

Matome, kiek čia yra nedirbtos farmaceutams

ir chemikams dirvos. Ji reikalauja gerų artojų, pasišventusių darbininkų. Farmaceutų čia ir yra šventa pareiga šią dirvą dirbti. Atžagariai gi, jie pirmon vieton, prasižengtų prieš mokslą, o toliau, prieš lietuviškąją visuomenę ir pažangą.

Sveikatos skyrius irgi daugiausiai susideda iš dvikapeikinių „kniugų“. Tik d-ro A. L. Graičiūnc **Sveikata** apšviečia, yt koks švitūrys, visą medikalės raštijos skyrių. Gydytojai, kiek galima iš sveikatos raštijos spręsti, tai nekaip rupinasi lietuvių sveikata. Tuli iš jų daugiau rupinasi nupuolusiu doroj politika, sausomis idėjomis, negu savo pašaukimu, savo išrinkta profesija. Išaiškojė savo intelektualės spēkas tokiem nesvarbiem daiktam, negali jie nieko dirbti savo pašaukimo srityj. Antrą pusę vertus, gal jiems dabar geriau, kuomet mažai tėra raštų apie sveikatą, nes žmones neturi kuo apšviesti, nežino, kaip savo sveikatą užlaikyti, todėl daugiau serga, o daktarams-medikams, žinoma, „biznis“.

Da reikia pastebėti ir tai kad tuli mūsų medikai, ypač čia Amerikoje, į vietą krutėti-darbuoties tarp žmonių, pamėgdžiodami žydėlius ir kitus nenaudingus elementus, aikvoja savo spēkas steigimui viso kitių „klinikių“, kurios, tur-but su demono pagalba, per krasą stebuklingai žmones gydo. Bet geriau sakysiu: negydo jųjų sveikatą, o tik „džiovina“ kišenius.

Bet argi visur šioji padangė taip aptemusi? — Ne. Reikia pastebėti, kad tuli medikai, kaip čia Amerikoje, taip ir Lietuvoje, smarkiai dirba šio, prakilnioj sveikatos srityj. Jie jau paruošė net keletą kniugėlių ir supažindino žmones, anot tulų filosofų pasakymo, su jais pačiais. Mūsų viltis yra juose, kad jie, laikui bėgant, mums daugiau naudingų raštų parašys. Medicinos skyrių, be abejo padaugis, pajvairis.

Iki šiolei mūsų medikai neturėjo jokio žurnalo, kuriame jie būtų galėję apkalbėti savuosius reikalus. Dabar, kaip jau žinome, pradėta išleidiēt „Medicina ir Gamta“. Tai bus veidrodis, kuriame pamatysime visas mūsų medikų pastangas ir trusę žmonijos laimę. Šis „organelis“, be abejo, gal vieną mūsų mediką išbudis iš gludėjimo. Kaip ten bus taip, bet tai yra svarbus apsišėikimas, kuris liudija, jog medikai budi — nemiega. Jiems turime linkėti, jųjų sunkiame darbe, laimingos kloties.

Nei nebandyti kalbėti apie poliitiškąją bei ekonomiskąją raštiją, nes mes jos beveik kaip ir neturime. Nors mūsų beveik visi laikraščiai prisilaiko kiekvienas savosios politikos, bet, galima sakyti, tai gatvinė politika. Poliitiškų reikalų, pilnoj to žodžio prasmių, mes kaip ir neturime. Apie ekonomiją ir tik tiek tegalima pasakyti.

Psichologija, filosofija — tai vis mums svetimi, nepaprasti žodžiai. Bet, neužmirškime, kad gyvename XX me šimtmetjį — taip vadinamame poliitiško išsilavinimo ir mokslo amžjime.

Idant paviršutiniai viską apkalbėti, tai bandysiu tarti zodj-antrą ir apie mūsų dailiąją literatūrą. Pastarasis raštijos skyrius daro, nežinėjimui, maloniausį įspūdį. Nors ir čia randasi daug vertimų, o ypač vertimai yra svarbūs, klasiški. Jie visai nežemina mūsų raštijos. Vertimais pasižymi dramatiškasis raštijos skyrius: tačiau reikia imti domon tai, kad tuli vertimai esti labai svarbūs. Nėra tai pagėdaujamas daiktas, kad mes turime tiek daug vertimų, o ypač dramatiškoj raštijoj, bet isitėmykime, kad dauguma mūsų „dramaturgų“ yra da tik, galima sakyti, to meno mokiniai. Katras iš jųjų mokinij kartais ir bando užsiimti scenos reikalais, jos tvarkymu, tai tankiausiai, ką iš datyrimų žinome, turi sceną apleisti nukentėjęs daug visokių nemalonybių, praradęs daug materialiskų spēkų ir be vilties artistas turi nuliudęs gludėti. Čia ir berods, priežasties paslaptis, kodel mūsų scena taip iš lengvo žengia pirmyn. Da pas mus nėra artistų, kurie vien tik iš scenos sau pragyvenimą darytų. Reikia, artistai turi padalyti savąias spēkas: vieną pajiegu dalį pašvenčia sceniškam menui, antrą — aikvoja maisto užsidirbimui, kuriuo palaiko sielą kune. Toks spēkų dalinimas daug artistams kenkia. Jeigu jie galėtų vien tik iš scenos gyventi, tai tada, be abejo, ir scena kitaip išrodytų. O dabar daugiausia artistų scenos dalykais tik tada interesuojasi, kada turi luoso laiko. Scena, lygiai kaip ir 'le kokia kita' dailės šaka, reikalauja nuolatinio darbo. Aišku, kad tokiose aplinkybėse nei scena gali kaip reikia savo kultuoju keliu plėtoties, bujoti ir angti, anei sceniškieji veikalai gali tobulintiesi ir pasiekti savo misteriškosios augštenybės sėdyne.

Savuoju keliu ir pas mus jau atsiranda svarbesniųjų dramatiškų veikalų, turpe kurių reikia pažymėti Viduno amžinos garbės vertus „**Prabodę šėčėlius**“ ir antrą, da neseniai išleistą „**Amžiną Ugnį**“.

Kitos gi raštijos šakos yra, manding, įvairios ir žingeidišios. Ypas apysakų tvėrėjais mus Dievas apdovanojo. Per kokį laiką jautėme trukumą romanistiką, bet, pagaliaus, ir tie pagėdaujami, daug laukiamieji ir labai naudingi elementai atsirado.

Kaip Ad. Mickevičiaus genijalę sielą pamojo priedarbo Napoleono žygis Rusijon — Mickevičius matė šiame žygyje išsiluosavimo, laimingesnės ateities viltį, kuri vystė Mickevičiuje genijaliskumą, taip ir mūsų romanistų sielą išbudino tik audringasis periodas, po kurio turėji sekti skaidri giedra, nors, galop, viskas užsibaigė. Šis pirmasis romansas džiugina skaitytoją. Tai daili ir labai prakilni pradžia.

Dabar ir raštija, berods, jeis normalin gyveniman, nes iš Vilniaus pradėjo rodyties prakilnio „**Vaivorykštės**“ spalvos, kurios nušvies literatiškąją Lietuvos padangę. Tik dėja, kad tokie stambūs, džiugiuanti ir malonūs darbai turi Lietuvoje taip siaurutelį kelelį. Ypač visuomenė šalta priėmė ir pasveikino šią naują, jaunutelę dailiosios raštijos dukrelę. Labai neramu, kad nors ši jaunoji keliauninkė, pabugusi, nepradėtų džinti, nykti iš mūsų tarpko ir toliau, kad neužmerktų savo jaunų, malonių ir skaisčių akučių. Tai būtų didelė mums skriauda.

Žinoma, šio pagirtino žurnalo gyvavimas priklauso ne nuo kito, kaip tik nuo lietuviškosios visuomenės. Jeigu visuomenė per antrąjį pusmetį tik tiek terupis apie šio žurnalo gyvavimą, jei ir dabar jį užsiprenumeruos tik 17 ypatų, tai, tiesiog sakant, reiks sukaltbēt „Amžiną atilį“. Čia pasirodytų mūsų da daugiau, negu apsilėidimas ir tikrosios dailės neišmanymas.

Tai, strukoj formoj, tiek temau kalbėti apie mūsų kultūriškąjį kilimą. Daug da ką galima pasakyti apie šį ir-tą, bet, kol kas, užteks ir to, kas jau yra pasakyta. Mums, jaunesniems, lietuviams, reikia dirbti, nes darbo yra daug. Čia, berods, neturėtų pas mus apsišėikti neužtarnautos, tušėios, todėl ir žemos, garbės įieskojimas. Turėtumėm stot vyras į vyrą, „apsišarvavę mokslu įstabių“ ir eiti prakilnu, garbingu ir doru „Lietuvos keliu“. Niekas nieko kitoms tautoms nedavė, todėl ir mums nėra ko laukti, kad kas mūsų darbus atliktų. Reikia neišleisti iš omenies, kad tik pasišventimas, viltis ir nuolatinis trusas geriausiai žmogų suramina. Darbas visuomėi turi buti garbingas. Žmogui neušimokytų pašvesti savąias spēkas tokiam darbu, kuris nekokią teturi svarbą mūsų gyvenime. Pas mus tiek jau yra pradėtu, bet neatliktų, darbų. Kiek vienas lietuvis-inteligentas, galis šį-tą dirbti, turėtų pašvesti visas savo intelektualiskas spēkas ir gabumą, idant atlikti vieną naudingą ir pavyzdingą darbą. Tuli mūsų gabesnieji veikėjai jau nuo seno taip ir elgiasi. Mes, jaunesnieji, turime juos sekti.

Zigmas Vitkauskas.

ŽIBUTES.

Pavasario saulė žiba meiliau, kaitriau. Išnyko sniegas. Papatė šiltas vėjelis, bučiuodamas žemę. Menka, balsva žolūtė pradėjo skverbtis miesto gatvėse iš-po akmenų. Tamsiu, siauru skersgatviu eina išblīšęs vaikas. Staiga greta jo pasigirdo plonutis balsas: „Ponaiti, pirk pirmąsias žibutes!... Ponaiti, nupirk...“

Kaip iš giliaus spano pabudęs, greitai ir neramiai apsižvalgė aplink. Prieš jį stovėjo apdriskusi mergaitė tiesdama jam rankutę mėlynų žibutėjų.

„Žibutės?... Aaa...“ — ir, mašinaliai ištraukęs varinį pinigą, numetė jai, o pašmės gėles, vėl ėjo tolyn. O mintis užė. siautė... Žibutės mėlynos... Žibutės jau žydi... Pavasaris jau...

Net nepastebėjo jis jo! Apkrautas kningomis, užimtas nuolatiniais darbais ir baime už rytojų, nepastebėjo jis jo sugrįžimo. Dabar tik pamatė, kad saulė gerokai jau kaitina, kad medžiai jau-jau skleidžia žaliuosius lapelius...

„Žibutės... Pavasaris...“ — ir paregėjo mintyse tėviškės laukus, tėvėčių grincią ant ežero kranto, alkūnius, jievas pakalnėse, palangėj sesutės rutų darželį ir beržyno kalnelius išpintus mėlynųjų žibutėjų audimais.

Dabar ten pavasaris... Jis užburė savo grožė tenai viską, nudažė, nupašė dažais įvairiais. Dabar ten taip tylu, ramu... Ir siela, užtroškusi miesto-dumuose, ištroško laisvės, pasilgo tos erdvės plačios, tų pievų žaliųjų. O, kaip gerai dabar būtų sėdėti palangias darželyje... rankioti pievoje mėlynąsias gėles... klausytis dainų grįžtančių paukščių — ištremtųjų lakunų... Ir atsiminė jis laimingas kudikystės dienas, kuomet vienmarškinis, išbėgęs iš grincios, bėgiojo po pievas, skėstančios saulės spinduliuose ir rovē saujomis pirmųjų žibutėjų žiedus. Linksma, gera tada buvo!... Gandras, parlėkęs ant stogo, į savo senąjį lizdą, linksmas klegena, baugindamas vėrcles balose. Dangun pakilęs augštai pilkas vitūrys beria yt gintaro karoliūs, bjančius nuo siulo, savo dainėlių balsus, o jis su vaikų minia linksmai bėgioja po žaluojančius ežero krantus. Malonu, linksma tad buvo... Taip, ir tuomet žibutės žydėjo... Žibutės šviesios, mielos žibutės... Ir tyliai, nulenkęs galvą, glaudė karitas lupas

kvėpuodamas mėlsvas gėlių galvutes, o jų mažučiai lapeliai tyliai audė toliau pavasario svajones.

Pušaitė.

MISLĖ.

Ispėkit, kur mano šviesius kampelis,
Kur kreipias, pavargus, akis...
Ispėkit, kur mano ramusis namelis,
Kur veržias širdis...
Ten dvasiai nusilpusiai gera, ramu,
Tarytum pas mielą matutę;
Ten sielos gėlmė prisipildo džiaugsmu,
Nušvinta minčių suirutė.
Gražus tas kampelis, gražus stebuklingai,
Kaip įstabus aukso sapnai.
Kaip skaisčiąją viltį, jį myli jausmingai...
Skubėkim, skubėkim tenai!...
Prie augštojo kalno šviesius kampelis,
Kur kreipias, pradžingus, akis;
Ten — tolyj ramusis, tylusis namelis,
Kur veržias širdis... M. Vaitkus.
(„Draugija“.)

I.

Blaškosi, verkia alkanas vėjas.
Baimė ir skausmas dvasią kankina...
Artinas, rasit, Didis Teisėjas, —
Verkia ji, blaškos, tarsi tas vėjas...
Žemės karaliūs, skurdo nešėjas,
Kankia apalpes, keltis mėgina...
Blaškosi, verkia alkanas vėjas.
Baimė ir skausmas dvasią kankina.

II.

Ir vėl, ir vėl man širdį gelia,
Kad aukso saulė užsileido,
Kad uždengė migla žvaigždėlę...
Taip liudna man, ir širdį gelia...
Matau prabėgtą mielą kelią,
Kur laimės kibirkštėlės skraido...
Ir vėl, ir vėl man širdį gelia,
Kad aukso saulė užsileido! M. Vaitkus.
(„Draugija“.)

TĖV. MYL. DRD-TĖS APYSKAITA

Nuo balandžio 1 d. 1913 m. iki liepos 1, 1913 m.

IEIGOS.		
BALANDIS.		
Kp. No.		
5	Waterbury, Conn., per J. Šoliuną	75.89
145	Tamaqua, Pa., per St. Miliauską	4.80
28	Chicago, Ill., per R. Zaurą	19.40
26	Thorp, Wis., per T. Kovalevskį	2.40
84	Kingston, Pa., per A. J. Kadžių	2.00
20	Cleveland, Ohio, per J. Plerpą	6.00
Pav.	No. Wilmington, Mass., J. Deltuva	1.00
87	Cheltenham, Pa., per J. Griunkėvičią	10.00
22	Chicago, Ill., per Iz. Pupauskį	10.40
135	Cincinnati, Ohio, per A. Glankevičią	4.80
127	East Chicago, Ind., per M. Tijušą	5.60
Pav.	Northampton, Mass. K. Zaleskevičius	1.20
37	Chicago, Ill., per F. A. Jozapaitį	1.95
149	Portland, Ore., per P. Atkočiuną	5.00
Pav.	Vancouver Barrack, Wash. K. A. Lesevičius	2.55
122	New Philadelphia, Pa., per St. Bulotą	15.00
13	Valparaiso, Ind., per Julij Kaupą	2.40
9	Pittsburgh, Pa., per A. Vainorių	25.40
52	Rochester, N. Y., per D. Yokšą	8.00
11	Baltimore, Md., per S. Urakį	25.05
GEGUZIS.		
Pav.	Reinerton, Pa. A. Žukauskas	.60
53	Clinton, Ind., per M. Sipavičią	7.60
Pav.	San Francisco, Cal. K. Juozapavičius	1.68
Pav.	Cosmopolis, Wash. F. Venkus	.60
43	New York, N. Y., per K. Kreivėną	3.60
Pav.	No. Wilmington, Mass. J. Deltuva	.60
28	Chicago, Ill., per R. Zaurą	3.00
103	So. Manchester, Conn., per A. Zokaitį	9.00
3	Brooklyn, N. Y., per K. Ciuberkių	14.15
Pav.	Beloit, Wis., per P. Vaičiulaitį	7.80
Pav.	Reinerton, Pa. A. Žukauskas	2.50
74	Philadelphia, Pa., per C. J. Mekšrą	3.60
70	Wilkes Barre, Pa., per J. V. Stankevičią	9.50
Pav.	St. Bonaventure, N. Y. J. Tyskevičius	.60
52	Rochester, N. Y., per D. Jakšą	18.60
23	So. Chicago, Ill., per M. Garmų	1.00
47	Cleveland, Ohio, per J. Montvilą	22.40
Pav.	St. Bonaventure, N. Y. A. Tamulynas	1.20
Pav.	Cliffside, N. J. M. Mažeika	1.20
127	East Chicago, Ind., per M. Tijušą	10.60
22	Chicago, Ill., per Iz. Pupauskį	1.00
28	Chicago, Ill., per R. Zaurą	7.60
23	New Britain, Conn., per M. Naimaną	25.20
BIRŽELIS.		
128	Homestead, Pa., per V. Pikutį	15.00
Pav.	Lisbon Falls, Me. J. Dečkus	1.60
48	Los Angeles, Cal., per K. Lubeną	10.60
137	Buenos Aires, Argentina, per A. Jusčią	11.60
Nuo balandžio 1 dienos, iki liepos 1, 1913 m. įėjo		
Atėmus 10% į geležinį kapitalą		41.05
Liekasi TMD. bėgantiems reikalams		
1 dienos balandžio 1913 m. buvo		369.56
		912.72
Labu		
		\$1,282.28
Geležiniam kapitale bal. 1 dienos buvo		
Nuo 1 bal. iki 1 liepos 1913, į geležinį kap. įėjo		915.39
		41.05
Liepos 1, 1913 m. labu geležiniam kapitale yra		
Bėgantiems reikalams		\$1,282.28
Labu TMD. pinigų yra		
Tėv. Myl. Draugystės Ildininkas A. J. Povlaška		\$2,230.00

palaimintos šalies... Ir štai nutariau tarpe savųjų apysenių tėvelių skristi šios laimės jieskotų, e sukuopus per kelis metus daug turto grįžti turtingu Lietuvon ir, išsiluosavus kokiū-nors būdu su pinigų pagalba nuo kareiviavimo, vėlei užgventi, gimtiniame kampelyje turtingai ir laimingai...

Koksai lengvas ir platus planas!.. Bet ir kiek jame aklumo! Taip, daug jame buvo aklumo!.. Jisai užtendė mums akis ir atėmė musų protą!.. Apleidęs gimtinį kampelį, taip gražų, taip malonų, seną bakužę, paskendusią tarp medžių, kurioje gimiau ir augau, leidaus kelionėn, plaukdamas per plačias jures, idant prisisemt aukso ir sujieskoti laimę... (valandėlę tyli liudnai galvą linguodamas paskui gi kalba) Koksai aklumas!.. laimės jieskoti čionai?!.. Čionai šalįj skurdo, vargų ir ašarų... šalįj vargdiečių ir jų išnaudotojų!.. Kokios tai vaikškos buvo svajonės...

Ir štai trumpu laiku atsiduriau čionai šioje „palaimos“ šalyje, palikęs tenai toli senuosius tetušius pilnoje viltėje, jogei už kelių metų sugrįš jų sunus turtingas, žibantis... O! kas žino, ar kuomet besulauksite manęs, brangieji mano tėveliai!.. Kas žino, ar išsipildys jusų ir drauge mano buvusios svajonės!.. O! ne! ne!.. viskas veltui!.. viskas dinggo... Jau jusų suneliū, kurį auklėjote, mlylėjote ir ateityje tikėjotės nuo jojo sulaukti pagandos, nebėra... Taip! jojo tarytum nebėra... jisai tarytum palaidotas... Jisai gyvu palaidotas... (verkšlendam kalba toliau)... jisai jau nupuolė tarp žemai, kad nebegalima jį skaityti gyvu, bet tikta galima pavadinti ir paskaityti paskendusiu iki amžinai mirėčiam... jau galutinai pagadintas jojo budas... jau sudarkytas ir jojo nusilpusi siela... Jūsų vaikškas, nerado čionai laimės, nerado čionai ankso kalnų, kas kada-tai vaidinosi ir žavėjo jus ir jį... Taip! jojo jau neturite... Jisai nuo pirmųjų savo atvažiavimo dienų vargsta ir skursta, uždirbdamas vos pragyvenimui ir visai negalėdamas sukrauti tokius turtus, kokius sau persistatote savo vaidentuvėje... Apart to viso jisai dar tapo girtuokliu... Jis geria iš širdgelės, norėdamas užsimirti... norėdamas užmiršti savo padarytą klaidą, savo vargus ir užmiršti savo pirmąjį laimingą gyvenimą... Baisu!.. Ką jūs tartumėte pamatę mane tokiu!.. Ką jūs veiktumėte sužinoję apie mane visą teisybę, kaip aš dabar gyvenu!.. Baisu ir skaudu net pamislyti... Manau, kad jūs nedalaikytumėte ir nepernestumėte tos baisios širdgelės...

Taip nežino vargšai apie tai... aš jums nieko apie tą neminėčiau, neminėčiau, nes man gailu jų — jie iš to kanksis!.. Kiekvieniame laiške, norint ir retai rašydamas, prasilenkiau su tiesa ir piešiau visai kitokioms spalvoms savo gyvenimą, negu jisai yra iš tikrųjų... O jie tiki šventai!.. jie vis dar tebeturi viltį mane kuomet nors sulaukti su pinigų plaukėtu... Kiekvieniame jų laiške vis matomas tas patsis aklumas ir šaskart vis didesnis įsiskarščiavimas, o paskutiniame laiške net jau klausama, ar greit sugrįšiu... Vargšai!.. gaila man jų... Juk ankščiau ar vėliau, o turės jie sužinoti apie mane, nes turbūt aš nebegalėsiu ilgai taip veidmainingai laiškuose jiems piešti savo gyvenimą... Ak!.. sunkul!.. (valandėlę rymoj ant rankos, paskui išsiima iš švarko kišenės

laišką ir, laikydamas jį neperplėštą, kalba). Štai ir šiandien gavau nuo jų laišką... Bet nežinau ar jį skaityti!.. Bijau... Bijau, nes, be abejonės, jame rasiu klausimą, ar greitai sugrįšiu... Bet skaitysiu!.. Juk ašai esu jau pripratęs prie įvairių nemalonumų!.. (trumpa pauza; perplėšia laišką ir patsai vienas galva linguodamas skaito)... Taip ašai ir spėjau!.. net dar blogiau rašo, negu aš spėjau!.. (skaito balsiai) „Jau, mielas suneli, keturi metai kaip gyveni Amerikoje ir, žinoma, turi sukrovęs nemažai pinigų... — taigi grįšk prie musų, nes taip jau pasiilgome!..“ (ironiškai juokiasi) Cha!.. cha... cha... (meta laišką ant stalo ir pakilęs išima iš kišenės pusę dolario ir meta ant stalo) Štai ištikrųjų turtingas esmu!.. pusę dolario turiu!.. Gailu drąsiai grįšk Lietuvon, išsiluosuoti iš kariuomenės ir laimingai užsigyventi... Cha... cha... cha...

Tai prakeiktas padėjimas!.. (vėlei atsisėda ir paėmęs laišką valandėlę skaito ir liudnai linguoja galvą, paskui ašaras šluostydami kalba) Kaip liudnai ir kaip skaudu bus jums, kuomet aš pasisakysiu, jogei negaliu grįšt ir kodelei negaliu... Negaliu todelei, kad tapau alkoholio auka — girtuokliu!.. Ir taip nuopoliu ir pasinėriau giliai... Net neturiu kelių dolarių... O ką jau bekalbėti apie turta... Kaip jiems bus skaudu!.. Koki jiems bus skaudu žaizda!..

Kuomet, tulą nedėdienio vakarį, sugrįžęs tetušis iš artimojo miestelio, kur gauna nuo manęs laiškus, parsivežęs tokių nuo manęs laišką, pasisauks ramiai, pradžiugusią senutę — motutę ir su žingeidumu perplėšė skaitys jį, koksai jų bus upas, kada sužinos jojo turinį!.. Koksai tai skaudus jiems bus smugis!.. Koksai netikėtas bus siurprizas, kuomet jį atidarydamau sau manys, kad praneša apie parvažiavimą, o čionai atbulai... Kokiame padėjime ir nemalonnume pasijus jie, gavę tą žinią!.. Žinią aiškia, nupiešančią visą mano nuo pat atvažiavimo gyvenimą i kas ašai esmu dabar... Ak! baisi jiems bus kančia!.. Nežinau, kaip jie tą viską perykęs?... (verkdamas kalba) Ak! aš nelaimingas!.. Kokią klaidą padariau!.. paskandinau patsai save, savo senųjų dienų prakilnius planus... jau viskas paliks praesityje...

Kad bučiau čionai nevažiavęs, bet ejęs į kariuomenę Gudijon, jau bučiau senai liuosas... Bučiau galėjęs jau gyventi be šitokio skurdo, be vargo ir be kančių — dvasiškų ir kuniškų... Galėčiau įvykdinti savo jaunystės planus: pasidarbuoti kame norint tėvynės labui, galėčiau darsiekti anojo prakilnaus tikslu, kokį kada-tai maniau darsiekti... Bet dabar viskas dinggo!.. Paskendęs esmu gyvenimo sukuryje ir iškrūpęs iš doros vėžiū!.. Viskas jau dinggo, taip!.. Kad nebučiau čionai atvažiavęs, tai šitokį vakarą nesikankyčiau taip... bet ramus, grįžęs nuo darbo iš lauko, gal su dalgiu, sėdėčiau tenai prie senos bakužės, po plačiais išsiskleidusiu senu kliavu ir, laukdamas vakarienės, klausyčiau vakarinio paukščių himno, skambančio iš arti esančios žalių giraitės... Bėt dabar viskas pernėk!.. nebesėdėsiu turbūt po anuo klevu ir neklausysiu paukščių himno!.. Ne!.. ištiesų nek!.. (uždengia abiems rankom veidą; tęsiasi ilga pauza, o paskui pašoka, pasiima nuo stalo pusę

dolario ir, užsidėjęs kepurę, išėdamas kalba) Et! Kas praėjo — nesugrįš!.. veltui aimanavimai, veltui dejavimai ir verksmas!.. Kam tas!.. niekas manęs nepasigailės, niekas man nepagelbės vargti, kentėti ir skursti... Kančiosiuos, vargsiu, jeigu man tas yra skirta... jei tokis mano likimas, tai pasipriešinti jam sunku. Taigi, šalin nuliudimai, svajonės ir širdies skausmai... Štai turiu dar pusę dolario... paskutinį centą pragersiu ir pasigersiu!.. gal užmiršiu tas visas šios dienos svajonės!.. gal jas paskandysiu svaigaluose ir jos man daugiau nelis, nesiskverbs galvon... **Bolys Pilksmėgis.**

Pasikalbėjimas apie tai, ko nėra.

Jonas: O, gyvas drutas! Senai besimatėm.

Andrius: Neturiu, brolau, laiko. Einu pas žydą farmerį pieno parsinešti...

J: Pieno! Vai-jetus: ar senai jau įsivaisė šeimyną?

A: Lygiai ant rytojaus potam, kaip paskutinį sykį matėmės, kai tu mane paleistuviu išvadina.

J: Malonu girdėti, kad ir man pamokslai pradeda sukriūsti „pilozopus“ ir vesti ant tiesos kelio palaidunus!

A: Nesiskubink džiaugties, nes kas atsitiko su manim, tai nei vienas colis iš tavo pamokslu nebuvo panaudotas. Mano patį sugrįžo.

J: Ar juokies, ar ištiesų?! Sėskimės, Andreli, sėskimės. Pasakyk, kaip tai atsitiko.

A: Vai tu, — jausmų spirguti! Jam ausis niešti, kad tik išgirsti naujieną, o neklausia, mažum aš turiu skubinties parnešti verkiančiam kukliui pieno...

J: Kukliui! Po šešerių metų nesimatymo su pačia turi kuklik!.. Ar žinai, Andriuk, sėskimės va čia pievelėj. Kazinkas ir mano čevernykan lindo; tur-but grauželis: kad jau graužia koją — kruvinai!.. Aš jau sėduos.

A: Cha, cha, cha! Nežinojau kad tu toks jezuitas!.. Tai jau prisėskim. Ar turi ugnies?

J: Še, brolyti, brėžiukas. — Na, tai tavo pati iš tikro sugrįžo? Bene dumi man kokį šposą į akis?

A: Kas čia per dyvai. Sugrįžo mano Uršulė, parsivežė trejetą vaikučių...

J: Jaučiu ir girdžiu del tavęs, brolau, didelę dramą!

A: Tu ir tau panašūs galėtų iš to sau net tragediją iškirsti. Bet aš jį žiuriu, kaip jį juokinęgiausią žmogaus silpnybės melodramą — tuė va butų deranti tėma businčiam lietuviškam vadovėliui.

J: Kalbėk dalyką. Kaipgi su tavo pačiuete atsitiko, kad ji spėjo per tą laiką tau šeimyną padauginti?

A: Tai neilga istorija. Tu gal pameni mano sunų Kentutį, kurį Uršulė pabėgdama pasiglemžė. Nėra jau jo, nabagėlio!

J: Pasimirė?

A: Į antrus metus, kaip mano pati apsigyveno Montreal, Kanada, kurį Uršulė pabėgdama pasiglemžė. Nėra jau jo, nabagėlio!

vaikelį mirus nuo išbadėjimo ir peršalimo. Delto keletą savičių Uršulę patampę, valdžios paleido. Vargšeliui mano Kentučiu prisieis pačiam Juozapato klonyje viešai paliudyti: ar jis mirė nuo šalčio, ar nuodų, ar abiejų sykiu...

J: Kokio baisybės!..

A: Vos išėjus iš kalinio Uršulė gimdė kuklik. Sunkiai sirgo ir vos su pasauliu neatsisveikino. Gi jaunikis švinkus tuom tarpu nuo jos pabėgo. Ne tik pabėgo, bet da išsinešė visus Uršulės pinigus, — kiek ji beturėjo iš 700 dolerių, kuriuos išbėgdama iš šepulės pasiėmė (mat, vakarykščiai buvom pardavę krautuvėlę ant Lug Str.).

J: Švinkus ne tikitai niekšas, bet ir nevydonas! O dar skaitėsi laisvu žmogum.

A: Tu klysti. Kas kita yra žmogus protingai ir dorai laisvas, o kas kita — kvailai ir nedorai palaidas. Jis buvo vienas iš pastarųjų. Bet tiek to su juo.

J: Gerai. Žinau iš kur tu gavai vieną dovanų vaiką. Iš kur da kiti du?

A: Vargšė mano žmonelė vis jieskojo karštesnės meilės, negu iš manęs patyrė, ir gavo savo laiku... Dar du kukliu. Visi trys sveiki, tik vyresnysis kuprotas, nes sykį girtas švinkus prieš pat gimdymą Uršulė žiauriai mušęs ir spardęs į vidurius... Kentėjo, bėdėdė, nuo švinkaus, užteko ir nuo kitų tamsiosios „meilės“ paukščių. Kad tu matytum — iš dailios, kaip uoga, žmonelės vos šešėlis beliko!

J: Iš kur jį pas tave susirinko su tokiu glėbiu dovanų?

A: Tu labai grubai išsireiški. Atmink, kad jį mano moteris išžmogus!.. Kanadoje skurdo-vargo, iki, ant galo, geri žmonės sudėjo pinigų ir išleido su vaikeliais Lietuvon (mat, nabagė, pas mane jau drovėjęs besisaukti!). Sykį kada gyvenome dar kruvoje, jį taipgi buvo pasigviešusi važiuoti Lietuvon, ir ašen būvau jau išdavęs įgaliaimą, idant jį parduotų mano ukės dalį — 17 dešimčių — Kamajų parapijoje. Pabėgdama nuo manęs Uršulė buvo akyla pasiimti ir tą seną „dovienastį“. Kaipgi, dabar parvažiavusi pardavė tą mano dalį, — tai yra, mano brolis jai už tą sumokėjo arti dviejų tukstančių rublių.

J: Spėju, kad j uos visus tau parvežė?

A: Prastas iš tavęs spėjikas — neatsivežė iš tų pinigų nei skatiko, ir tuoj pamatysi, delko. Jai tenai taip blogai išėjo, kad ir Amerikon ją su vaikeliais kiti išsiuntė, — vėl tas-pats mano broliūnupirko laivakortes ir visą kelionę apsuosė.

J: Dvyų dyvai, kur jį tiek pinigų padėjo!

A: Atsirado vėl vienas nieka-dėjas, kuris mano Uršulę gvivai „aptaisė“... Bet, ar ne metas mums skirties; vely kitą syk užbaigsime!

J: Kas čia metas... Tavo cigaras užgeso: še brėžiukas. Baigk, kaip jai ten Lietuvoje išėjo.

A: Kad, aš iš tikro, nenorėčiau šitos dalies kiudyti. Nenorėčiau tavęs užgauti...

J: Manes užgauti! Ką tu čia vnyioji? Bene rieti jį pusę, kad aš prie tavo Uršės ką-nors turėčiau!.. Jau kad taip, tai rėžk iki galui.

A: Gerai. Tik nesiskubink karščiūotis ir duok man garbės žodį, kad nors kasžin ką aš tau ištaras, vistik pasiliksi mano draugas. Nors tu gana vėjingas vyrukas, aš tave pamylau už nesugadintą ir atvirą širdį...

J: Dviem ašmenais komplimentas!

A: Gavusi mano moteris tiek pinigų, o neturėdama šalip savęs doros ir mylimos širdies, pradėjo tokios jieskoti. Nė nereikėjo ilgai jieskoti. Pabuvus liuosai ir atvangiai porą mėnesių, moteriškė išsiprausė ir padailėjo. Prie minkštaširdės ir apyjaunės gyvenašlės emė smilti jaunikiai, kurių ir musų šventoje Lietuvoje nestinga. Ypač gerą sau kelią prie jos padarė vienas tik ką iš kariuomenės parėjęs vyrukas. Nežinau, kaip ilgai jiedu vaišinosi ta nepaprasta „meile“; žinau tik iš Uršulės lupų, kad tas viskas del jos nelaimingai užsibaigė. Sykį jiedu sumojo ne gudrų ir trupučiuokla klatingą planą. Jaunikis prikaltino Uršulę palikti savo vaikus pas mano broli, o jai pasiimti visus pinigus ir ateiti vidurnaktį ant Kamajų tilto, ant vieškelio į Rokiškį. Girdi: žydelis lauks su furmanka ir bėgsim į Ameriką... Mano žmonelė taip ir padarė. (Vargšė, sunkiai apsigavo!.. Vidurnaktį apie tiltą gyvenantieji žydai staigu išgirdo nežmonišką riksmą. Ir kada subėgo burys žmonių naktiniuose marškiniuose ir su liktarniomis, tai po tilto šventojų upėj da girdėjo kartais iškilantį žmogaus balsą ir smarkų pateliuskavimą į vandenį. Koks ten drąsnolis šaučius puolė vandenin ir vargais-negalais išvilko nuskendusią moteriškę. Koks jos vardas, mudu abu jau žinome. Bet tenai niekas iš miesčionių jos nepažino. Ji išrodė negyva. Tik vėliaus pas daktarą jį atsūpė ir atgaivino. Dažinojė, kas jį per vieną, nuvežė pas mano broli, kur jį ilgai sirgo, kovojo su mirėčia už gyvastį ir ilgainiui vienok išsigijo-žmogus!.. O kur dingo jos jaunikis?

A: Jisai savo plano dalį išpildė. Paėmęs ant tilto nuo mano žmonės pinigus — jį man taip pasakojo, — sudavė jai per galvą ir nustumė vandenin. Patsai gi pabėgo Amerikon ir, vėliaus dažinojo, kad jisai gyvenęs kur ten apie Pittsburgą. Jis atlošė gerai Vinea rolė iš žinomos Keturakio komedijos „Amerika pirtyje“, su tuo skirtumu, kad paminėję mano moterėi Agotos rolę „Amerika vandenyje“, ir be mažo daugio — „Amerika grabe“, nes jisai tikėjosi jį nusikratyti dviem žudystėm: užmušimu ir nuskandinimu...

J: Tai prakeiktas!

A: Tai jau praėjo. Bet štai kas pasiliko: jisai mano Uršulę užkrėtė su baisiai „kareiviška“ liga...

J: Syfiliu!

A: Ir tai patim pavojingiausias. Taip pavojingai, kad mano moterėi atsivėrė pudantį žaizda ant kruties, ir greitai šoko ant akių. Viena akis emė varvėti ir daktarai mano, kad prie geriausio gydymo, jį pasilikis ant tos akies žabala. Tas tai blogai.

J: Tai prakeiktas!

A: Nesikoliok. Aš jį tą žiuriu kitaip: aš džiaugis savo moterę atgavęs. Kad tu matytum, kokią jį mielą širdį dabar turi! Pabūsi ligonbuty, gydysiu namie daktarais ir prie savo širdies; tegul bus ir kolieka, bet prie manęs vėl užtektinai daili ir maloni paliks. Reikia džiaugtis tuo žmogum, kurį vargai apėstynė, kaip ugnis naugė. Žmogaus silpnybės aš sprendžiu Šekspiro priūdėžiu: „Tuli paklija per nuodėmę, tuli nupuola per dorą“...

J: Bet tu labai gudriai užmiršai paminėti vardą to piktađėjo... Kas jis toksai? Juk aš tą visą apylinkę pažįstu.

A: Nežinau, ar sakyti, ar ne. Žinodamas tavęs neatsikratysiu

— pasakysiu: tai tavo brolis, Antanas.

J: Mano brolis!! Ar tu juokies, ar tiesą sakai!.. Ne, matau iš tavo akių, kad nemeluoji... Dėja man! Mano brolis, kuris buvo revoliucionierium, idėjos žmogum, skaitė geriausius laikraščius, skelbė laisvę — ir štai kas jis!.. Ne gyvenimas man Amerikoje, pakol aš jo nesurasiu ir neatiduosiu jo į valdžios rankas!.. Rytoj atsiluosuju ir leidžinos į Pensylvaniją!..

A: Nieko tokio nedarysi. O jei darysi, tai pasiliksi mano amžinu priešu. Aš esu tavo broliūn dėkingas, kad jis man sugrąžino mano moterį.

J: Paleistuvis, begėdis ir žmog žudys — tai mano brolis!.. Niekas manes nesulaikys nuo atkeršijimo jam. Turiu jam atkeršyti už savo motiną, kuri mudu pagimdė, auklėjo jį žmones, o jis už tai jos, garbės gulinčios, vardą sutėrė tokia bjauryste!.. Sudiev, Andriau. Tu manęs nepamatysi pirmiau, kaip aš savo broliūn išgamą idėsiu gelžies pančiuose ir užsodysiu ant rusiško linijos laivo...

A: Tu man davei garbės žodį, kad busi ramus, ir aš tave priveršiu tą žodį dalaikyti. Ne tu atsakai už savo brolio darbus, nei gi tu turi teisę kištiesi į mano reikalą. Palik tą man, o tu kitą subatą ateik pas mane, — persikrausčiau ant 111 Cook St., — tada Uršulė parvažiuos iš ligonbutio, kur ją ant laiko daktarų globai ir pasilsėjimui palikan. Tada pakelsime šeiminiską puotą, kurioje mudu bandysime tą iškentėjusią ir silpną moteriškę raminti. Tenai padarysime visi trys trilypę prietelystės sąjungą, kuri bus didesnė už visas musų sąjungas, draugystes ir susivienijimus, nes tai bus sąjunga didelių žmonių, kurie pamynė po kojų prietarus, kerštą jį gyvulystę, o apsivainikavo žmoniškumu ir protu. Musų, dvasios milžinų, sąjungoje figuruoja už karalinę silpna ir daug nuo pikty ir palaidų žmonių nukentėjusi moteriškė... Prižadai ateiti?

J: Kaip aš jai pasirodysiu akyse, kada ant mano kaktos stovi neišdidomas kraujo parašas: „Tai yra Kaino brolis!“

A: Ne. Tu nežinai, kaip yra persimainiusi Uršulė! Aš nusistebėjau išgirdęs jos kalbą, kuri, vargais nušveista, skamba, yt saldžiausi melodija ir kiekvienas žodis persviečia naujai atgimusią aukso širdį. Ji net savo brolio nebekeikia. Tai yra moteriškė išėjusi gyvenimo klisas be jokių knygų, su savo siela lekiąs į gėrusi...

J: Poetas, poetai tapai. Ar ilgam tik!.. Tu užmiršai, kad turėsi gvaldavoti svetimų tėvų vaikų!..

A: Ant šitos planetos mes visi esam svetimi. Aš pats sau esu irgi svetimas. Esame svetimų žmonių vaikai ir nežinomų gentkarčių tėvai... Tu negali sau įsivaizdinti, kaip tie vaikeliai mane pamylė! Ypač tas kuprelis — tai angliška sielutė! Ateik subatoj. Pamatysi mane su vienu vaikučiu ant kelių, kitas lipa ant kojų ir prašo butinai, kad aš jam padaryčiau „Kėku! Kėku! Meška veža šėkū“... O kuprelis iš užpakalio per pečius užsikabinęs suka mano usus ir vis giria: „Musų kitų tėvelių nebuvo tokie ilgi usai, kaip tavo“... Sakau, aš patekau lyg į kokią naują draugiją, lyg koksai kvėpiantis jaunimas mane apsuvo... O tu dar su savo senais moralais išlendi!.. Dabok, ateik subatoj ir paregėk mane laimingu kaip visados, kad galėčiau ir kele-

ta kitų širdžių laimingais padaryti.

J.: Iš tikro, Andriau, — arba tu esi beprotis, arba aš esu pabaigtas kvailys. Nieko nesuprantu, kaip tu moki save ir kitus laimingais padaryti.

Nerukantiųjų lygos veikimas. Prašant nerukantiųjų lygai, „public service commission“ nutarė uždrausti rudyti cigarus, papirosus ir pypkes stotyse, ant platformų ir atdaruose tramvajuose (karuose) bei elevatoriaus vagonuose.

New Yorko žinios.

Patupdė meklėrį į kalėjimą. Rugsėjo 8 dieną sulig teismo įsakymu suareštuotas p. Hugh M. Creighton, New Yorko meklėris (broker). Jį apskundė valdžiai tula poni Morse, nuo kurios jis prigavingu būdu išviliojęs 3,000 dolerių. P. as Creightonas prikabinęs ją išimti tuos pinigus iš bankos ir įdėti juos, kaip įdėję tokia vieta, kad tie pinigai duotų kasdien po 20 dol. nuosimio arba dividendu. Ir jina pvedausi jam tuos pinigus.

Suareštavo kunigą. Kaip teisme pasirodė rugsėjo 5 dieną ant Surf avenue, Coney Islande, suareštuotas Wilsonas yra Brooklyno, Penn. episkopalo bažnyčios kunigas. Jį suareštavo už girtuokliavimą ir merginų kibi-nėjimą. Už tuodu prasižengimu teismas nubaudė jį 10 dol. pinigines bausmės, bet kadangi jis tiek pinigų neturėjo, tai tapo naba-gas nugabentas į Toms kalėjimą. Vakarojį į kalėjimą atėjo du gerai apsirengę vyrai, kurie atsakę pasakyti savo pavardę ir už-mokėję teismo paskirtą pinigų sumą.

Chinai rengiasi remti revoliucionierius. Gyvenantieji New Yorke chinai pilnai prijaucė prietinės Chinijos revoliucionieriams ir yra pasiryžę suteikti jiems pagalbą. Dauguma vietinių chinų yra priešingai dabartiniam prez. Juan Si-Kai'jui, kurį jie kaltina pasistengimuose likti imperatoriui ir padėti pradžia naujai dinastijai. Chinatown'e (chinų mieste) šiose dienose atsibuvo skaitlingas mitingas, kuriame liko išrinktas „dešimties komitetas“ rinkimui aukų revoliucijos reikalams. Reik atminti, kad laike pirmosios chinų revoliucijos, pasibaigusios Mandžų dinastijos pašalinimu ir respublikos apšaukimu, New Yorko chinai sulovė svarbią rolę, suteikdami didesni pinigų sumas.

Meilės tragedija. Mažame parkelyje arti 161 gatvės surasti jauno vaikinio ir merginos kūnai. Jauna pora buvo susidragavusi jau nuo seno laiko, bet kas-tai jiedviem trukdė apvesti. Nega-lėdami toliau pernešti tokio padė-jimo, jiedu nutarė kartu numirti. Pirmiausiai vaikinai nušovė savo mylimąją draugę, o paskui patsai nusišovė. Paliktame rastelyje nusižudiusieji prašo palaidoti jiedu vienoj duobėj. Kartu pergyveno meilės jausmus, kar-tu mirė ir kartu nori likti palaidotais.

Ekskursantai iš Rusijos. Apva-žiavę daugelį Sv. Valst. miestų, kurinose apžiūrėjo valdiškas, pra-monijos ir mokslo įstaigas, eks-kursantai iš Rusijos sugrįžo į New Yorką. Jie jautėsi labai gerai ir buvo labai užganėdinti sveltin-gumu ir mandagumu amerikų. Rugsėjo 9 d. jie ant Rusijos Amerikos Linijos laivo išvažiavo Rusijon.

Nelaimė ant gatvių. Liepos mė-nesyje ant miesto gatvių nuo au-tomobilų ir arklių žuvo 41 žmo-

gus, kurių skaitliuje randasi 25 vaikai. Automobilų aukos, kaip matyt iš statistikos skaitlinių, žymiai auga.

Ignas Česna išvažiavo Lietu- von. Rugsėjo 9 d. ant laivo „Russia“ (Russian-American Line) išvažiavo Lietuon gerai žinomas visiems Brooklyno bei New Yorko lietuviams fotogra- fas ir pilnai darbštus lietuvis Ignas Česna. Amerikoje jis išbu- vo apie 13 metų. Dirbo tarp ko- kito prie „Zvaigždės“, Grochov- skio bankoje (Grand St. ir Bed- ford Ave.), o galop liko savysto- viui fotografu ir apsigyveno ant So. Bedford Ave.

Vienok jį, kaip tikrą lietuvi, niekad neapleido mintis sugrįžti Lietuon ir dirbti tarpe suvųjų savo gimtiniame kampelyje. Čia dar prisidėjo gerojono pusėn iš- leistas caro manifestas, palie- čiantis kariuomenės klausimą. Ignas Česna, galop parduoda savo fot. studiją p. M. Kični ir atsivėkina su Amerika bei A- merikos lietuviams. Jis išvažiavo į savo gimtuve, Suvalkų gub., kur ir mano užsimti savo foto- graf. amatu. Laimingos jam klo- ties savo tėvynėj, tarpe savųjų žmonių!

Išrinktieji 12 agitatorių, apie ką buvo pranešta pereiname „V. L.“ num., veikia tarpe Brookly- no draugijų labai pasekmingai. Draugijos, kaip jau pasirodė la- bai prijaučia tam dalykiui, ir to- kiu būdu galima spręsti, kad brooklyniečiai tinkamai atreko- menduos save visų lietuvių akyse.

Agitacijos dirva. 1. Sv. Juozapo Draugijos susi- rinkimas buvo rugsėjo 5 d., 101—3 Grand Str., kur lankėsi pp. Jankauskas ir Vinikaitis. 2. Sv. Jurgio Draugijos susi- rinkimas buvo rugsėjo 6 d., 101—3 Grand St., kur lankėsi pp. Jankauskas ir Vinikaitis. 3. Sim. Dankanto Dramatiškos Dr. ir SLA. 83 kuopos susirinki- mas buvo rugsėjo 7, 73 Grand St., kur lankėsi Ginkus ir Miko- lainis. Draugija prielankiai iš- klausė pranešimo agitatorių ir nutarė siųsti savo atstovą į kon- ferenciją, kuri bus 29 dieną rug- pjučio. 4. Karalienės Aniolų Draugi- jos susirinkimas buvo rugsėjo 7, kur lankėsi pp. Augunas ir Martuš. Draugija pasižadėjo visa- me imti dalyvumą.

5. Kazimiero Pulawskio Draugi- jos susirinkimas buvo rugpju- čio 6, 308 Jackson Ave., Long Island City, N. Y., kur lankėsi pp. Augunas ir Martuš. Draugija nutarė visame dalyvauti. Prie- šios Draugijos išvien priguli lie- tuviai ir lenkai. Nariai — lenkai išgirdę pranešimą apie statymą lietuviško muzėjaus Vilniuje, y- patingai ragino savo Draugijos narius aukauti po dolerį. 6. L. K. Mindaugio Draugijos susirinkimas buvo rugsėjo 7, 805—3rd Ave. South Brooklyn, N. Y., kur lankėsi pp. Jankaus- kas ir Krušinskas.

7. Dr. Martyno Liuteriaus Draugijos susirinkimas buvo rug- pjučio 5, 73 Grand St., kur lan- kėsi p. Mikolainis. Draugija iš- klasė pranešimo su prielankumu. 8. Lietuvių Amerikos Kliubo susirinkimas buvo rugsėjo 8, pas p. Struogi, kampas Keap ir Grand St., kur lankėsi p. Martuš. L. A. Klinbas nutarė visame pri- sidėti kiek tikta išgalės. 9. D. L. K. Gedimino Draugijos susirinkimas buvo rugsėjo 10, 73 Grand St., kur lankėsi p. Mi- kolainis. Draugija pertraukė sa-

vo susirinkimą ir su atyda išklau- sė pranešimo apie Tautos Namus Vilniuje, kurį tai miestą D. L. K. Gediminas įkurė ir gyveno jame.

Ignas Česna išvažiavo Lietu- von. Rugsėjo 9 d. ant laivo „Russia“ (Russian-American Line) išvažiavo Lietuon gerai žinomas visiems Brooklyno bei New Yorko lietuviams fotogra- fas ir pilnai darbštus lietuvis Ignas Česna. Amerikoje jis išbu- vo apie 13 metų. Dirbo tarp ko- kito prie „Zvaigždės“, Grochov- skio bankoje (Grand St. ir Bed- ford Ave.), o galop liko savysto- viui fotografu ir apsigyveno ant So. Bedford Ave.

Vienok jį, kaip tikrą lietuvi, niekad neapleido mintis sugrįžti Lietuon ir dirbti tarpe suvųjų savo gimtiniame kampelyje. Čia dar prisidėjo gerojono pusėn iš- leistas caro manifestas, palie- čiantis kariuomenės klausimą. Ignas Česna, galop parduoda savo fot. studiją p. M. Kični ir atsivėkina su Amerika bei A- merikos lietuviams. Jis išvažiavo į savo gimtuve, Suvalkų gub., kur ir mano užsimti savo foto- graf. amatu. Laimingos jam klo- ties savo tėvynėj, tarpe savųjų žmonių!

Išrinktieji 12 agitatorių, apie ką buvo pranešta pereiname „V. L.“ num., veikia tarpe Brookly- no draugijų labai pasekmingai. Draugijos, kaip jau pasirodė la- bai prijaučia tam dalykiui, ir to- kiu būdu galima spręsti, kad brooklyniečiai tinkamai atreko- menduos save visų lietuvių akyse.

Agitacijos dirva. 1. Sv. Juozapo Draugijos susi- rinkimas buvo rugsėjo 5 d., 101—3 Grand Str., kur lankėsi pp. Jankauskas ir Vinikaitis. 2. Sv. Jurgio Draugijos susi- rinkimas buvo rugsėjo 6 d., 101—3 Grand St., kur lankėsi pp. Jankauskas ir Vinikaitis. 3. Sim. Dankanto Dramatiškos Dr. ir SLA. 83 kuopos susirinki- mas buvo rugsėjo 7, 73 Grand St., kur lankėsi Ginkus ir Miko- lainis. Draugija prielankiai iš- klausė pranešimo agitatorių ir nutarė siųsti savo atstovą į kon- ferenciją, kuri bus 29 dieną rug- pjučio. 4. Karalienės Aniolų Draugi- jos susirinkimas buvo rugsėjo 7, kur lankėsi pp. Augunas ir Martuš. Draugija pasižadėjo visa- me imti dalyvumą.

5. Kazimiero Pulawskio Draugi- jos susirinkimas buvo rugpju- čio 6, 308 Jackson Ave., Long Island City, N. Y., kur lankėsi pp. Augunas ir Martuš. Draugija nutarė visame dalyvauti. Prie- šios Draugijos išvien priguli lie- tuviai ir lenkai. Nariai — lenkai išgirdę pranešimą apie statymą lietuviško muzėjaus Vilniuje, y- patingai ragino savo Draugijos narius aukauti po dolerį. 6. L. K. Mindaugio Draugijos susirinkimas buvo rugsėjo 7, 805—3rd Ave. South Brooklyn, N. Y., kur lankėsi pp. Jankaus- kas ir Krušinskas.

7. Dr. Martyno Liuteriaus Draugijos susirinkimas buvo rug- pjučio 5, 73 Grand St., kur lan- kėsi p. Mikolainis. Draugija iš- klasė pranešimo su prielankumu. 8. Lietuvių Amerikos Kliubo susirinkimas buvo rugsėjo 8, pas p. Struogi, kampas Keap ir Grand St., kur lankėsi p. Martuš. L. A. Klinbas nutarė visame pri- sidėti kiek tikta išgalės. 9. D. L. K. Gedimino Draugijos susirinkimas buvo rugsėjo 10, 73 Grand St., kur lankėsi p. Mi- kolainis. Draugija pertraukė sa-

vo susirinkimą ir su atyda išklau- sė pranešimo apie Tautos Namus Vilniuje, kurį tai miestą D. L. K. Gediminas įkurė ir gyveno jame.

Ignas Česna išvažiavo Lietu- von. Rugsėjo 9 d. ant laivo „Russia“ (Russian-American Line) išvažiavo Lietuon gerai žinomas visiems Brooklyno bei New Yorko lietuviams fotogra- fas ir pilnai darbštus lietuvis Ignas Česna. Amerikoje jis išbu- vo apie 13 metų. Dirbo tarp ko- kito prie „Zvaigždės“, Grochov- skio bankoje (Grand St. ir Bed- ford Ave.), o galop liko savysto- viui fotografu ir apsigyveno ant So. Bedford Ave.

— Papa! katras iš tų paukšte- lių vyras, o katras moteris? Profesorius atsakė: — Štai pasiklausysim, katras iš jūdvių paskutinis nutils, — tas, be abejo, bus moteris, t. y. antrojo paukštuko žmona.

Pagal ipročio. — Ponas redaktoriau, siuvėjas prisituntė Tamstai atskaitą. — Ką? atskaitą? Meldžiu pa- rašyti: „Labai gaila, kad aš nega- liu sunaudoti prisijusto rankraš- čio, nes jis visai neatsako musų laikraščio pakraipai. Delei šito argumento turiu garbę sugra- žinti rankraščių su gilia pagarba.

Praslinkus 10-iai metų po vestuvių. Pati. — Atmeni, Jurguti, kaip tau patikdavo šitas mano prigim- tas puškelis... ot, štai jis... žiurėk. — Vyras. — Taip, tai taip... Bet stebėtina, kad iki šiam laikui nei- šrašti dar vaistai, kurie galėtų išnaikinti panašius puškus.

Anglų papročiai. — Gerbiamasis Smith'as užsi- tarnavo premiją. Musų kuopelė — „paskatinimo šeimyniško ge- rų darbų“ tikrai sužinojo, kad visų gerbiamas Smith'as Spil- ches'o kaime turi 26 vaikus! Ši- tokio rekordo dar niekas negalė- jo pasiekti visoj Anglijoj, imant kartu Škotlandiją ir Irlandiją.

Už neatvirumą... I draugas (į draugą): Buk taip geras, drauge, paskolink man 10 rublių. II draugas: Matai, brangus prieteliau, kad butum atvirai kal- bėjęs, tai gal bučia paskolinęs pi- nigų, o už neatvirumą neskolįsiu. I draugas: Tai kaip turėjau į- tave kalbėti? II draugas: Reikėjo stačiai pa- sakyti: buk taip kvailas, pasko- link man 10 rublių.

Demokratas. Sunus: Mama, kas tai yra de- mokratas? Motina: Matai, tai toks žmo- gus, kuris, nors būtų didžiausias ponas, myli visus žmones, net sa- vo tarną ir skaito jį už sau lygų. Sunus: Aha, tai jau suprantu... tėtė musų taipgi demokratas, nes mačiau, kaip bučiavo Mare, mu- sų tarnaitę.

Jis moka tylėti. Vienas turtuolis, priimdamas naują tarną, išpasakojo jam vi- sas jo priedermes, kurias turė- siąs pildyti. Prie to dar pridėjo: — Dar vienas dalykas tau rei- kalingas: turi mokėti tylėti. Ar galėsi tą išpildyti? — O, kaip gi! Aš tylėti moku. Tą gali paildyti mėsininkas, pas kurį aš tris metus tarnavau, o niekam nepasakiau, iš ko jis dešras dirba.

PRANEŠIMAS BROOKLYNO VISUOMENEL. Simano Dankanto Dramatiška Drau- gystė rengia draugišką išvažiavimą 17 dieną rugsėjo, nedėlioj, Maple Grove Parke-giraitėje. Kaip nuvažinoti. Reikia važiuoti iki Ridgewood „Stebelių“ (Union ir Bush- wick ave. karai daveža), paskui persi- mainyti ant Myrtle ave. karo, kuris eina į Richmond Hill. Važiuoti kol ka- ras eina, t. y. iki Jamaica ve. Išlipus iš karo pereiti skersai Jamaica ave. į geležinkelį ir eiti po kairai į Lofferte ave., kuria ir nueisite tiesiog į parką.

MUZIKOS MYLŲTOJŲ ATIDELIAI! Tik ką išėjo iš-pu spaudos du nauji muzikos veikalai, abu Petrasnyk Mik- kompozicijos. 1) „Skambantis Sty- gos“, 2) „Gamtos Graži“. Pirmas — du- etui, antras — Kvartetui. Abudu vei- kalų kainuoja 1 dol. Užsiakydami ad- resuokite: J. J. FAUKSTIS & Co. 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

FARMOS! FARMOS! Didžiausia lietuvių kolonija Mi- chigan valstijoje, Lake ir Mason county, kur yra 145 lietuvių farma- riai. Aš esmiu paėmęs parduoti toje apielinkėje iš anglikų daug gatavų farmų, ant derlingų lygių laukų su trobomis ir sodnais visokio didumo. Kaina nuog \$20 akras ir brangiaus. Anglikai, nenorėdami gyventi lietuvių apgyventose vietose, pavedė man pa- duoti savo farmas. Tai yra gera pro- ga lietuviams įgyti gerų laukų savo žmonių tarpe. Tojie patioje apielin- kėje turiu parduotum daug derlingos žemės, lygios ir neišdirbtos, visokio di- dumo farmoms. Kaina nuog \$8 iki \$20 akras. Lengviausi išmokėjimai ant dau- gelio metų. Galite pasirinkti žemės, kokios tik norėsite. Turiu palei upes ir žuvingus ežerus. Atvažiuokite tuo, kol tebėra ant laukų java; tai matysi- te, kokia yra žemė, ir žinosite, ką per- kate ir kaip kas auga. Ateinantį pava- sarį žinosite kaip pradėti ant „avo žemės gyventi. Turiu parduotum farmų su gyvuliais ir apėtais laukais. Ku- rie perka ir tuoj nori parandavoti gali atlikti tai per mane, nes aš turiu ran- dauninkų, kurie gali tuoj nupirkti ar parandavoti; galite gauti geras ran- das. Atvažiuokite šią vėsarį pas ma- ne! Aš esmiu fermeris, ir galėsite pra- leisti pas mus savo vakacijas sveikame ir tyrame ore ir iširinksite sau geriau- sios žemės musų lietuvių kolonijoje. Kuomet liksite musų kaimynu, aš nu- rodysiu, kaip geriausia yra pradėti ant farmos gyventi. Pribuvę į Peacock, Michigan, telefonuokite man į farmą. Aš pribusiu su automobiliu jus pain- ti ir apvežiosiu po farmas, kad galė- tute iširinkti kuogeriausią farmą. Ra- šykite, tai tuoj gausite kniguotę ir mapą dovanai. Adresuokite: ANTON KIEDIS, Peacock, Lake County, Michigan.

KRASOS DEŽUTĖ. Lietuvos Kareiviu. Tamstos kores- pondencija netilps, nes apie tą patį da- lyką šiame „V. L.“ num. telpa kito ko- respondento plate-nis aprašymas. Karosui iš prudo. Tamstos juokeliai netinka — netilps. Jurių smilčiai. Tamstos straipsnelis „Lietuviai paturėkime lietuvius“ per- daug jau silpnokas — tai paprastas žo- džių bei netikusių frazių mišinys. Ne- šėsimė. Mikni Stakėni. Straipsnelį „Zur- nalizmas“ gavome — peržiūrėsimė. Vyzuotam. Tamstos straipsnelį „Jau- nimas Lietuvoj ir Amerikoj“ gavome, Peržiūrėsimė. Antanui Mėgėjui. Ačiū Tamstai už žinutes — jos labai pageidaujamos. Lauksime daugiau; rasinėkite apie sa- vo apielinkę kiek plateliau. Ant. Boobenn. Tamstos straipsnelį „Keli žodžiai apie lietuviškas parap- jas“ gavome; peržiūrėsimė. T. M. D. nariui. Tamstos raštelį pa- siuntėme TMD. reikalų skyriaus redak- toriui. Bereikalo siunčiat raštus stačiai mums — juk tam yra speciališkas re- daktorius. Kodel TMD. valdyba bei TMD. skyriaus redaktorius dabar ne- veikia, tai mes nieko nežinome.

Pajieškau lietuviško daktaro, norin- čio istoti į komercijos ir medicinos Brodžos firmą. Reikalingas yra me- didelis kapitalas. Gera proga pelnyti daug pinigų tarp šimtų milijonų žmonių visoje pasaulėje. Ateisaukian- tie tepasako, kiek pinigų galės įvesti į 20-metinę išdirbtą vertelgystę. Savo pinigų galės pats valdyti. Adresuo- kite šitai: J. M. Brundza Co., Sta. W., Brooklyn, N. Y. (36)

Pajieškau merginos, mokančios skan- bint ant piano visus lietuviškus ir an- gliškus šokius. Vietinė (Brookly- no) turės pirmystę. Darbas bus tikrai vakarais. Atsisaukti reikia po šiuomi adresu: J. K. Miliauskas, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo svogerio Klemense Kazlaučiuo, iš Bernotų kaimo, Pane- vėžio pavieto, Kauno gub. 3 metai kaip Amerikoje; gyvena Manchestere, N. Y. Jis pats arba apie jį žinantieji teiks pranešti šiuomi adresu: A. Karalevičius, 31 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

ANT PARDAVIMO! Parsiduoda valgomų laikų krautu- vė—Groseria. Biznis eina gerai tarp lietuvių, lenkų ir vokiečių — aplinkui gyvenančių. Norinti pirkti kreipkitės po šiuomi adresu: A. M. Martus, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (40)

Pajieškau savo dviejų brolių Jono ir Vinco Bradauskų, prieš keletą metų gyveno Brooklyne, N. Y. o dabar nei- nau kur randasi. Pacina nuo Pajave- nio, Vilkmergės pav. Suvalkų gub. Kas apie juos žino, meldžiu pranešti, o busiu dėkingas. Antanas Bradauskas, 6278 Stanley Str., Seattle, Wash. (34)

SALIUNAS ANT PARDAVIMO! Parsiduoda saliuonas geroj vietoj. Bi- nis eina gerai; apgyventa tarpe lie- tuvių ir lenkų. Priežastis pardavimo — manau užsimti kitiu būdu. Kreipki- tės sekančiu adresu: V. Struogis, 442 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (37)

KUR YRA JUSŲ PILVIS. Tulas garsus gydytojas pasa- kė, kad, pavalgę, mes neprivalo- me žinoti, kur yra musų pilvas, tai yra mes neprivalome jausti nei mažiausio skaudėjimo arba sirguliavimo. Visiška sveikas žmogus neturi jausti, kur yra jo širdis, jo inkstai arba kepenys. Kaip tik jusų pilvas duos žinoti, kur jisai yra skaudėjime, kok- tumu, vėmimu arba kitokiu sir- guliavimu, jus turite kreiptis prie Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro. Jisai sustiprina jusų pilvą, sutvarkys viršinimą, pagelbės vidurių užsikimšimė. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra geras vaistas namuose ir labai gelbsti staigiu- se naušingumuose, nervų sujūdi- muose, vėmime, traukiojimuose, apetito netekime, vidurių užsi- kimšime. Aptiekose. Jos. Trä- ner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Skaudėjimas raume- nyse, prie išsisukimų ir tynimų bus greitai palengvintas. Trine- rio Linimento pagelba.

Skausmai ir laužymai, neatsivėlgiant į jų charakterį, duodasi greitai apga- lėt ir iš organizmo išvart, jeigu tiktai greitai ir laiku bus pavartotas Severos Gothardiškas Aliejus (Severa's Gothard Oil) kuris yra žinomas kaip vienas iš geriausių linimentų, arba skysčių tepimui ir kaip tokiu randa sau labai platų lauką, nes vartojamas įvairiuose atsitikimuose. Pagelbėjo kitiems—leiskit kad pagelbėti ir jums. Perskaitykit sekantį prirodymą. Vėl gali dirbti. „Pavartojus Severos Gothardišką aliejų, pasijaučiau daug geriau, skausmas kojų pasiliovė greitai, o po savaitės jau galėjau grįžti prie darbo ir dirbu dabar kaip pirmas. Skaitau, jog Gothardišką aliejų vienu iš geriausių linimentų šios rūšies skausmams. TOM TAMA, Box 8, Gardiner, N. Mex. Išdirbinėjam dabar Severos Gothardišką Aliejų dviejuose di- dumuose: 25 centai ir 50 centų aptiekose. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiekubinkite kiekvienas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių.

Šiuo adresu:
J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milišausko

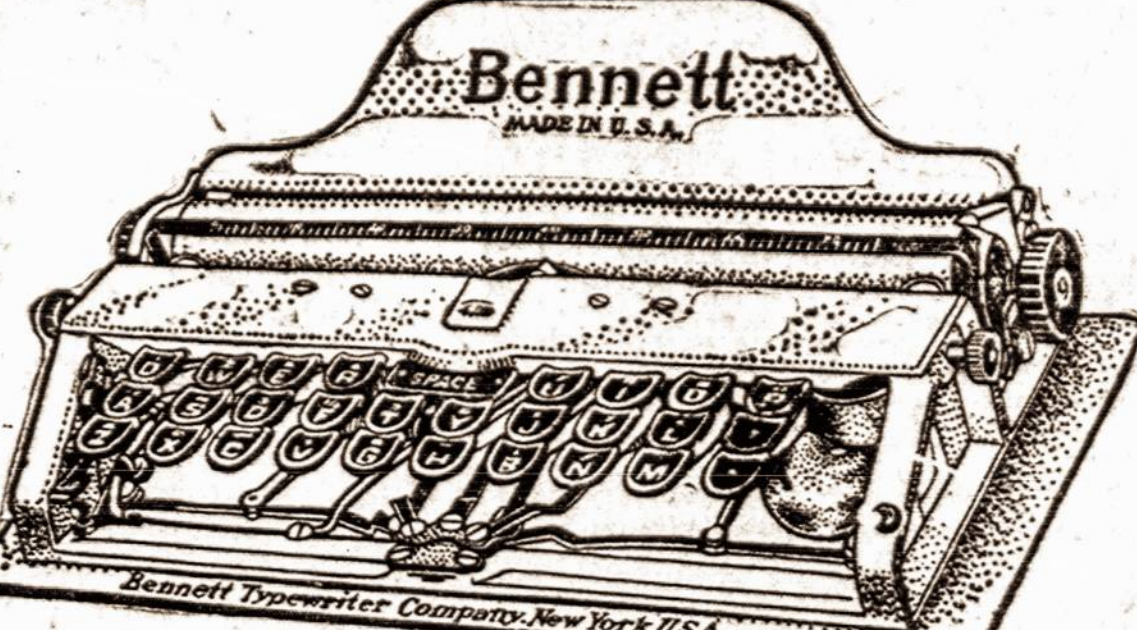
Visada šaltas alus, skani artelka, belius, porteris, visoki vynai ir kvapianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys iš kitur, neapmirskit šios puikios vietos.

16 Baltimore St. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dygą

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujiausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja taip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių 1 minutę. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramtuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 literas ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir į ją galima nešiotis rankoje, arba kišenėje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokia prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukštis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ŽMIJECZNIK

Geriausis Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STREINUSOPĖS, SAUSGELIŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori Hegoje ir nelaimėje pagelbėti, neįsiekok rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiotius save priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločną vienantį, reikalaujamas tikry, gryny ir gydančių vaistų.

— pas **ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,**
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neįsikielst veltui ir ant apgavystių savo sukiu uždirbtu centu.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant svieto taip del senų žmonių, kaip del kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstantčius padarę sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmėmis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.

Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

ŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĒTYNČIĄ Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketvertio meto 65c.

EURO. Rostijoje ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoje ir Skotlandijoj 15 sh.
POJE Prusose 15 marklių.

MĒNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

ŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĒNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoj ant viso meto tik \$1.
Rostijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusose 7 mk.

Uody ir kitokių vabaly įgelimui, trojauis patengvinami yra D-ro Richterio Pain Expellerių, 25 ir 50c. kiekvienoje aptiekioje arba išsirašyk tiesiog

F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington str., NEW YORK, N. Y.

Konkursinis

Geografijos Vadovėlis

Kaina 75c.
Apdaryta \$1.00.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
I. J. Paukštis & Co.

Telephone 1331

Nik, P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave) BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiuriama. Užėkite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Rusizkai Amerikoniszka Linija.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.

Russia — 16.000 tonų. Kursk — 13.500 tonų. Czar — 13.000 tonų.

Į Rotterdamą į 9 dienas nestojant
niekur, į 11 dienų nesimainant
niekur į Liepajų.

Išplaukia kas antra subata.
Sekanti išplaukimas iš New Yorko:
Czar — August 23
Kursk — Sept. 6
Russia — Sept. 20

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą: Russian American Line—Pier 51-st Street, Brooklyn, N. Y.
Telephone — 2850—2851 Reector.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Kas užsirašo „SAULĖ“ ir „LINK-SMĄ VALANDĄ“ ir pilnai užsima, tai abu raštu gauna per visą metų už \$3 in Ameriką, in Rostiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Prie tam pilnai užsimekėję akatitojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
120-522 W. South Al.
MAHANAY CITY, PA.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Lavių, keleiviai visados bus užgandintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija \$30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidė del apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

„SVYTURYS“

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos labai naudingas. Prekė 75c., mėš pardudam po 50c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKŠTĮ & CO.**
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

Nepamirskit Tautiško Namoi!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrums ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavineja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Serantoną ir Anglij Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punkty nuolatinis ir parankus susineimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

A. OLSZEWSKIO BANKA

Chicago, Illinois

PRIMA pinigų taupinimui nuo \$1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų ir storių Chicagoje.

SIUNČIA pinigų į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

Turint kokius nors reikalus į Banką rašykite šiuom adresu:
A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker).

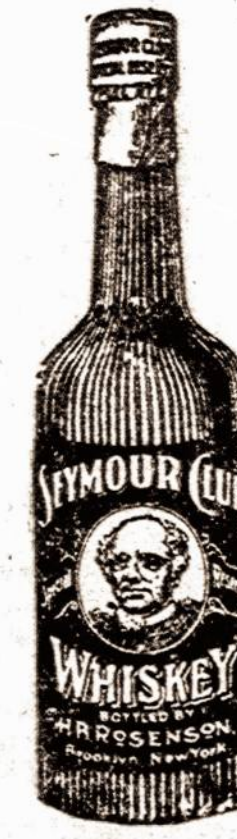
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvi.

Mano gyvenimo ofisas atdaras diens ir naktį.

213 1/2 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

812-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1108 W. Washington

H. B. ROSENSON,

12 dideliu ir 12 mažu, PRIETELIAI LIETUVIAI.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Firmutinė Lietuviška Krautuve Judančių Paveikslų Amerikoj.

Užtikome visokių gatunų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su vienkiaisi Elektrikimais ir Gaziniais Intaisais sumonuosius mados. Į kiek užlaikome suvirš 2500 ratų filmus. Importuotų ir visų žalių svieto, specialiai turime padarg daug Lietuviškų Ilustracijų bei Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Praleikčių, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsistat arba norit užsistat šiuoni bizniu, reikalaujanti pagalbos šaukiate prie:

American Film Exchange
A. T. Račiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 326 W. Bedford.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau pamintus daigtus PI-GIAUSIAI, TEISINGIAISIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsimekimas išdirbiniais įgijau geriausių praktikų ir del to galiu viską padirbt pigiau ir geriau nega kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užėiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus, Gardi Artelka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street Kampas Wythe Ave. BROOKLYN, N. Y.

ADVOKATAS KAZIS KRAUCUNAS.

Burgs 9 metas Svyriaus Viešiniuku, Inspektoriu Suvienytų Valstijų Imigracijos; turi visas tiesias kaip Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visose telmsuose ir d-partamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos žemidėlį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, priimama ypatingai į visas Valstijas ir miestus sualyg pareikalavimo. Adresas: KAZIS KRAUCUNAS, Attorney-at-Law 403 Lyon Building. Seattle, Wash.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuviszka advokatas pabaigęs Pennsylvaniaijos Universitetą), užsilma varymu pravy visose telmsuose.

Ofisas rumnose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 87
Bell 47
Residence Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius Geras darbas. Vidutiniska šienia.

G. BENSON,

828 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.